

LA REPÚBLICA

Del 14 al 20 de juliol del 2018 Any I — Número 08 2€

Amb R de Ratafia

El president Torra va obsequiar Pedro Sánchez amb una ampolla de ratafia. Us expliquem tots els secrets d'aquesta beguda tradicional

Entrevista a Elisenda Paluzie, presidenta de l'ANC

“La primera condició per negociar és que no hi hagi ostatges”

www.lrp.cat

Ras i curt **EDUARD VOLTAS** @eduardvoltas

Les revelacions sobre l'activitat comissionista del rei Joan Carles són la cirereta del femer sobre el que s'ha edificat la democràcia espanyola post-Transició. El preu que hem pagat per no fer net de la dictadura és molt alt, massa. Val la pena empenyer per fer una cosa nova.

LA REPÚBLICA QUE BULL

La derrota del GAL judicial

La resolució alemanya sobre el president Puigdemont ha deixat tocada la versió judicial del GAL. L'aparell que aplica justícia arbitrària i venjativa ha quedat retratat i aquest cop no cal ni discutir qui és el senyor X perquè tothom el va veure donar les ordres per televisió.

En aquest vodevil en què van entrant i sortint personatges togats, advocats i polítics per les portes laterals, ara des d'Alemanya, ara des de Bèlgica, ara des d'Escòcia, l'escenari que s'obre a partir d'ara seria risible si no fos que estem parlant del drama esgarriós que és l'empresonament preventiu i

l'exili de persones innocents. A l'hora que esteu llegint aquest article ja haurien de ser tots a casa amb les famílies. Qualsevol altra alternativa no fa altra cosa que allargar la ignomínia.

No serà fàcil, tanmateix. Perquè l'embolic és tan monumental que descabdellar la troca per desfer els nusos processals comportaria una feina encara que el seny s'acabés imposant al gabinet del senyor Pedro Sánchez i algú es dediqués a donar les instruccions pertinents. Per què cal jutjar els presos i exiliats polítics? Per una rebel·lió que el president espanyol actual, demanant la reforma del codi pe-

L'aparell de justícia arbitrària i venjativa ha quedat retratat i no cal ni discutir qui és el senyor X

nal per ajustar-lo als fets, va admetre que no existia? O per la malversació que el president espanyol anterior va dir que no havia existit mai perquè Montoro ho vetllava? Pedro Sánchez ho té complicat per sortir d'aquest clauveram laberíntic que comença en el procés català i continua cap a la Mecca de la corrupció troncal espanyola que és la monarquia dels Borbons. Com cantava el gran Alexis Korner, *Corrina, Corrina, where you been so long.*

Carles Ribera Director @carles_ribera

SUMARI

01 Portada El disseny i la creativitat de la portada d'aquest número han anat a càrrec de Gabriel de Medeiros, de l'agència Evil Love.

03 Opinió Articles i anàlisis de Martí Gironell, Ramon Cotarelo, Jaume Cabré, Anna Simó, Gemma Aguilera i Enric Serra.

12 Dossier Arran del regal de Quim Torra a Pedro Sánchez, tothom parla de la ratafia. El periodista Salvador Garcia-Arbós explica tot el que cal saber sobre aquest licor típicament català.

18 Entrevista Pere Bosch entrevista la presidenta de l'ANC, Elisenda Paluzie, que analitza l'actualitat política, marcada per l'entrevista entre Torra i Sánchez i per la decisió judicial alemanya de descartar el delictes de rebel·lió en el procés contra Puigdemont.

24 Reportatge Cada estiu, infants sahrauís arriben a Catalunya des dels camps de refugiats de Tindouf per viure unes vacances diferents amb les famílies d'acollida. Ho explica Teresa Márquez.

30 Salut Un reportatge d'Irene Casellas sobre els perills del mal ús dels antibiòtics.

32 Megagràfic Quins són els aliments catalans amb més pedigrí? Joan Poyano i Lluís Romero ens ho expliquen.

46 Passió per la cartografia Miquel Riera repassa algunes de les joies cartogràfiques que es poden veure en una exposició a la Casa Galibern de Torroella de Montgrí.

52 Plàstics Una immersió en l'amenaça per al medi ambient que suposen els plàstics, de la mà de Josep Martinoy i Cristina Bueno.

58 Voraviu Joan Vall Clara, amb dibuixos de Jordi Soler, fa el seu contundent repàs de la setmana.

60 Agenda republicana Joana Peña detalla els actes més importants de la setmana en suport als presos i exiliats i altres esdeveniments de contingut republicà.

Ras i curt ELI NEBRED@elinebreda

La decisió del tribunal de Schleswig-Holstein d'extradir Puigdemont únicament pel delictes de malversació i no per rebel·lió confirma un cop més que el jutge Larena està prevaricant i que tot plegat es tracta d'una venjança política. Cal exigir la posada en llibertat immediata dels presos/es polítics/polítiques!

D'ENTRADA

No se'n va anar

El govern de l'Estat ha promès exhumar Franco abans de les vacances. Franco torna, si és que mai se n'havia anat. Perquè després de tot el que hem vist en els últims mesos, és clar que una gran part de la societat espanyola no va fer la transició cap a la democràcia. Això m'ha fet pensar en una novel·la que l'any 2011 va triomfar a Alemanya. *Ha tornat*, de Timur Vermes, plantejava un Adolf Hitler que desperta en un descampat de Berlín i l'últim que recorda és que estava esperant el final de la guerra al seu búnquer. A partir d'aquí, es descabdella una sàtira que deriva en una crítica a la societat i a la política actual que ens convindria rellegir. O millor encara, inspirat en el seu argument, fem un exercici semblant amb Franco.

La literatura ens ha de fer pensar, la ficció ha de ser una eina per entendre i interpretar la realitat. Igual que va passar a Alemanya amb l'obra de Vermes, fem-ho amb Franco. Imaginem uns operaris exhumant la tomba de Franco al Valle de los Caídos i que, per a sorpresa de tot el país, no hi troben les restes del dictador. Mentrestant, en un solar als afores de Madrid, en unes

“
Imaginem
els operaris
exhumant la
tomba de Franco
i que no hi troben
el dictador

Martí Gironell

Periodista i escriptor @martigironell

RAMON BUCH

obres aturades per la crisi, desperta un tal Paco Franco. Amb això bastim un relat protagonitzat per una persona que va desaparèixer fa més de quaranta anys, ens posem dins del seu cap, de la seva ment, d'aquí el títol de l'obra, *Francament*-, per mirar d'entendre com s'enfronta al món actual. En aquest context, com passava en la novel·la alemanya, podem pensar que Franco no tindria més remei que canviar i adonar-se que ja no són els temps de la dictadura franquista i que els espanyols, com els alemanys, i Europa en general, han canviat.

Sovint, però, les coses són com són. I vist el panorama polític i social, Franco, s'adona que ho va deixar tot ben lligat i que les seves idees s'han instal·lat en indrets impensables. I no es troba gens incòmode. Al contrari, li encanta perquè hi té un lloc preferencial. Veu que, en realitat, tot aquest temps que ha estat adormit no s'ha deixat de pensar *francament* perquè no se'n va anar mai del tot.

GAT I GOS

Lluís Puigbert

PUIGBERT

FIBLADES

Vides paral·leles, esperits desorientats

La nostra realitat s'ha subdividit en plànols que de vegades no semblen ni paral·lels. Un és el judicial, que se subdivideix en quatre: el sumari del jutge Larena, la situació específica dels presos polítics, la dels exiliats i el curs de la justícia belga, escocesa i alemanya. Un altre és l'institucional: una Generalitat en funcionament en un marc autonòmic que prova de ser digne del llegat de l'anterior legislatura. Un tercer, el de les formacions sobiranes, on cadascú vol fer república a la seva manera. Sense prejutjar les raons de cadascú -que les deuen tenir-, no seria hora que tots s'aturessin a pensar en el plànol darrer, el dels ciutadans que els han empès fins aquí, i aprofitar-los una mica més en comptes d'entretenir-los amb un bucle de manifestacions i concentracions?

Enric Serra Periodista @serraamat

Ras i curt MIQUEL BERGA

Els grans novel·listes del passat van explorar la complexa naturalesa del matrimoni burgès. La majoria retrataven dones atrapades: sense l'amor autèntic i sense esperança de llibertat. Els escriptors més fins, però, suggerien que en aquells matrimonis ningú no tenia cap interès en la llibertat.

OPINIONS

Espanya no existeix

“L'autodeterminació no existeix”, diuen al govern del PSOE dos dies després de la commemoració de la declaració d'independència de la República Argentina. Però l'autodeterminació és un fet que existeix des de fa segles, quan Portugal va decidir separar-se d'Espanya, per exemple (1640), encara que fos una mica violentament. Però la llista és interminable: Xile, el Paraguai, les Malvines, Colòmbia, l'Equador, Guatemala, Costa Rica, el Salvador, Nicaragua, Hondures, Panamà, Uruguai, Mèxic, Veneçuela, Bolívia, el Perú, la República Dominicana, Cuba, Puerto Rico, Florida, Filipines, el Marroc, Guinea Equatorial i, finalment, el Sàhara Occidental (1976). Espanya, mare meva: quin país més adequat per parlar de la “inexistència del dret a l'autodeterminació!”

Tal vegada allò que no existeix és Espanya. Ho han pensat alguna vegada, senyors del PSOE? Davant d'aquest fenomen minvant, que es va iniciar fa tants i tants segles, potser ens hauríem de plantejar la pregunta de si tot això d'Espanya no és un miratge. Un fantasma, una fantasmada. Jo m'ho

“Tal vegada allò que no existeix és Espanya. Ho han pensat, senyors del PSOE?”

Jordi Cabré

LLUÍS ROMERO

plantejaria si veiés que des de fa cinc segles vaig perdent braços, ulls, cames, orelles i dents. I arriba el segle XXI i se'ls esvalota l'últim territori que vol marxar, Catalunya, si bé aquest està lligat més curt. Això d'existir o no existir, que filosòfic, que mac-

Portugal. Les coses simplement canvien, evolucionen. Tampoc França va deixar d'existir el 1808, quan vostès se'n van independitzar. Sí: el dret a l'autodeterminació existeix. I si no, vostès no existirien. Quines coses.

bethià. Que català, que Vicens Vives, “la voluntat de ser”. Existeix, Catalunya? Bé, el que queda clar és que vol existir molt més del que existeix ara mateix, i que no se'n surt per culpa d'una altra existència: Espanya. Per tant, ni que sigui amb aquesta derivada lògica, podem concloure que Espanya sí que existeix. I que considera que, si perdés Catalunya, deixaria de ser Espanya. Ha arribat el moment de tranquil·litzar-los: no van deixar d'existir quan els va marxar el Perú, ni

Advocat i escriptor @jordicabre

El Suprem davant del mirall belga

Les defenses dels processats en la causa general contra l'independentisme avisen ja des de les primeres actuacions judicials que tot el paquet acabarà davant de les instàncies internacionals de defensa i garantia d'exercici dels drets fonamentals. Les diligències secretes del jutjat d'instrucció 13 de Barcelona, la incompetència de l'Audiència Nacional i les extralimitacions del jutge instructor del Suprem, entre d'altres, s'hauran de contrastar i sotmetre's a judici fora de l'Estat. La gesticulació del Suprem davant la petició de compareixença del jutge Llarena a Bèlgica per ser recusat per parcialitat és un símptoma més, i la prova del nou de l'aplicació que fa la santíssima trinitat dels poders espanyols de la màxima

Anna Simó

“la fi justifica els mitjans” per tallar d'arrel el moviment republicà, per castigar-ne severament els líders i per escarmentar qualsevol que reintentés assolir-ne els objectius.

I l'acusació de rebel·lió és un instrument per poder aconseguir-ho. Se li ha vist definitivament el llautó, al jutge instructor, en la construcció d'un relat existent només a les ments i les vísceres d'una elit madrilenya que no vol renunciar als seus privilegis, a mantenir l'*statu quo*. Com diu el Síndic de Greuges en el seu comunicat sobre la suspensió del càrrec públic dels presos polítics, la decisió de Llarena i la seva reinterpretació de la llei d'enjudiciament criminal afecta i vulnera el dret fonamental de participació política individual dels electes i col·lectiva

dels electors, l'autonomia parlamentària i el joc de majories, desvirtua el resultat de les eleccions, contradiu la doctrina constitucional i la jurisprudència del TEDH i s'extralimita en les seves funcions judicials. Si lliguem el fil que apunta el Síndic amb l'article 25 del Reglament del Parlament, el que aborda la suspensió dels drets i deures parlamentaris, anem a parar al punt fort del moviment republicà: la força de l'expressió popular a les urnes. La suspensió dels drets dels diputats la sustenta en qualsevol cas la voluntat majoritària del Parlament, de la Comissió de l'Estatut dels Diputats i del ple. Com diu la jurisprudència del TEDH “el paper dels òrgans judicials no pot en cap cas modificar l'expressió del poble”. Que així sigui.

Filòloga @AnnaSimo

Ras i curt MAGDA GREGORI @MagdaGregori

Un país madur és aquell que és capaç de mantenir-se dempeus, de canalitzar el dolor en arguments, malgrat estar convivint diàriament amb situacions injustes. Per això hem d'exigir –i no plorar– la llibertat dels presos polítics i el retorn dels exiliats. És l'única manera de capgirar la història.

TRIBUNA REPUBLICANA

L'Estat delinqüent

No va semblar que estranyés ningú que la justícia condemnés el PP com a culpable a títol lucratiu en el cas Gürtel. Tampoc que la justícia declarés delinqüent el partit del govern. I no va estranyar perquè tothom ja sabia que el mateix govern estava format per delinqüents. Com se sap que l'Estat espanyol és un Estat delinqüent i que la mateixa justícia que condemna unes vegades, unes altres hauria de ser condemnada per ser igualment delinqüent, com queda clar amb la pràctica del jutge Llarena.

El franquisme, una dictadura de delinqüents i genocides, va durar quaranta anys i va destruir l'últim vestigi d'una societat liberal, democràtica, pròpia d'un estat de dret a Espanya. L'herència d'aquesta monstruositat ha continuat inalterada durant quaranta anys més, a partir de la infame creença que el temps tot ho esborra, fins i tot les més cruels i infames injustícies. I no és veritat. Mentre el principi de legitimitat de l'Estat sigui l'arranjament del 1978, Espanya seguirà sent un estat delinqüent.

Ens hem empassat una monarquia corrupta, implantada amb enganys pels militars i els seus còmplices civils. Hem fet la vista grossa amb un rei que ha estat un canalla i que s'ha enriquit a costa de l'erari, amb el qual ha pagat tot tipus de malifetes i adulteris. Tenim el seu gendre a la presó per lladre i el seu fill en el poder amenaçant els catalans i justificant la seva repressió.

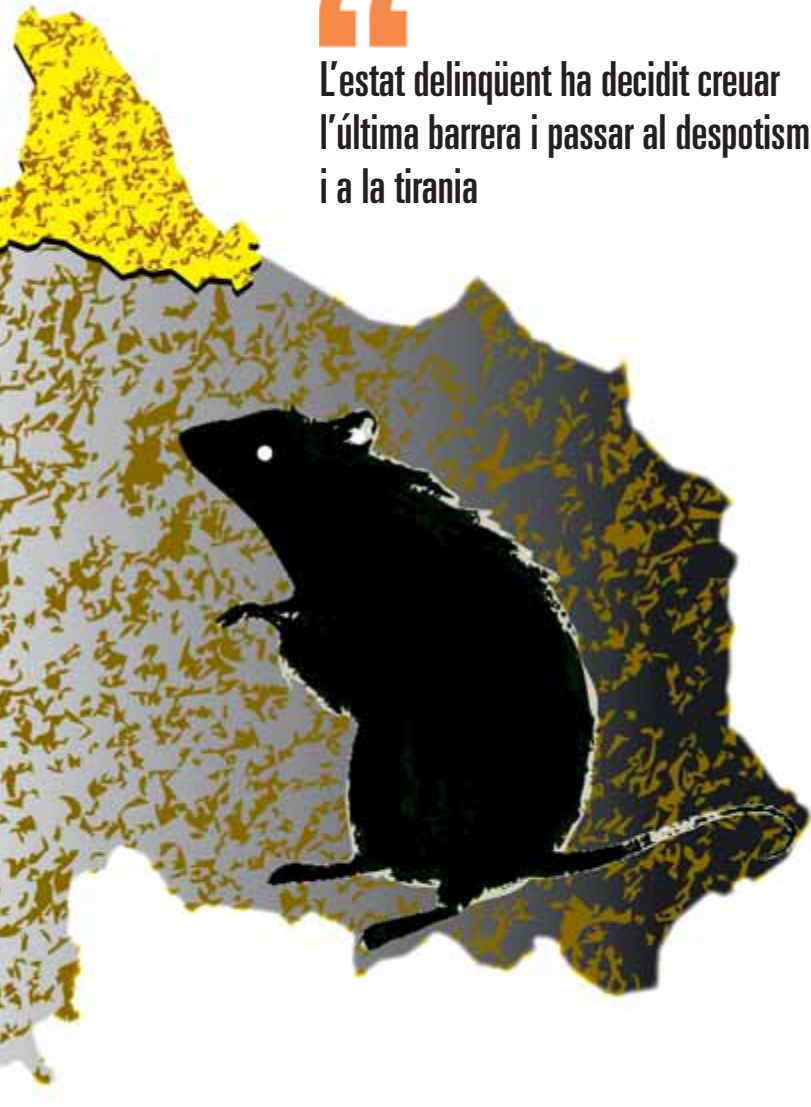
Ens hem empassat la falta de justícia postransicional, és a dir la prolongació de la injustícia cap a centenars de milers de víctimes avui dia. Mentrestant, escollim governants corruptes com M. Rajoy, a qui "no consta" que hi hagi assassinats a les cunetes i que nega els fons necessaris per a la memòria històrica, mentre que saqueja els dels pensionistes, els aturats i els dependents, excepte els del seu pare.

Hem viscut quaranta anys a l'ombra dels símbols de la dictadura (Valle de los Caídos, places, carrers, etc.) i de les institucions fundades pels genocides, avui regides pels seus descendents ideològics (de la dreta i de la pseudoesquerra PSOE/Podemos) com l'Audiència Nacional i el Consell d'Estat.

Hem tolerat tot tipus de pràctiques feixistes a la societat, des d'homenatges al genocida fins a propietats producte de la rapiña o títols nobiliaris canalles.

Ramon Cotarelo

PEP DUIXANS

L'estat delinqüent ha decidit creuar l'última barrera i passar al despotisme i a la tirania

Ens manca un Estat de dret mínimament passable. Els organismes internacionals situen la independència judicial espanyola en els últims llocs i el crèdit dels mitjans, també. I no parlem de l'autoritarisme d'un executiu que governa per decret des de fa anys i d'un legislatiu literalment infestat de clients i protegits dels partits polítics, sense dignitat, respecte ni autonomia. Uns governs i parlaments (tant és si del PP o del PSOE) que sumen forces per ocultar els seus delictes contra la vida i la seguretat dels espanyols, com en els casos del Yak 42 i del tren de Santiago de Compostel·la.

Però ens gastem un dineral a pagar campanyes plenes de mentides a càrrec de ministres semifeixistes per enganyar l'opinió pública mundial sobre el caràcter democràtic d'Espanya.

Ja en el paroxisme, l'Estat delinqüent, incapaç de trobar una via civilitzada i democràtica d'atendre les peticions catalanes,

ha decidit creuar l'última barrera i passar d'Estat delinqüent al despotisme i a la tirania. La salvatge repressió de la població catalana; l'exili i l'empresonament dels seus dirigents democràtics a mans d'uns jutges que no són res més que comissaris del poder polític arbitrari; la intervenció de l'autogovern català; les contínues agressions feixistes a l'independentisme, tolerades i emparades pels governants; la imposició d'unes eleccions il·legals el 21 de desembre que, per a major burla, va perdre el govern de la Gürtel i els resultats de les quals es van negar a respectar, com s'hi nega el govern socialista; el manteniment d'un estat d'excepció de fet, amb Catalunya a mercè d'una majoria parlamentària espanyola nacionalcatòlica i franquista... Tot això prova que l'Estat delinqüent espanyol s'ha convertit clarament en una tirania a Catalunya.

I per combatre la tirania, la resistència és un dret i un deure.

Catedràtic emèrit de Ciència Política, activista, escriptor i traductor @ramoncotarelo

Ras i curt ORIOL PONSATÍ-MURLÀ @OPonsatiMurla

L'única resposta digna que es pot donar a un president espanyol que nega el dret a l'autodeterminació i l'existència de presos polítics i exiliats és aixecar-se, fer-li botifarra i marxar. Dilluns vam protagonitzar un ridícul monumental i a Madrid encara no els ha passat l'atac de riure.

A FONTS

La por de guanyar

Els partits polítics van néixer en el segle XIX concebuts com a artefactes per assolir i retenir el poder, preferiblement en solitari. Estructures verticals i escassament permeables als canvis en l'organització i les demandes de les societats, justament, per conservar el monopoli de les decisions polítiques, econòmiques, socials i culturals del territori a controlar. Dos segles després, passades guerres, revolucions i revoltes i, sobretot, consolidat el poder de les xarxes socials i de les organitzacions de la societat civil, algunes estructures polítiques comencen a mutar lentament, empeses per les exigències de ciutadans que rebutgen la relació gairebé feudal d'administradors i administrats. Passa al món i passa a Catalunya. El procés n'és un exemple. Els partits que es proclamaven sobiranistes o independentistes havien de recollir els desitjos dels seus votants si es volien salvar del tsunami que arribava des de baix: un moviment transversal, des de joves fins a gent gran, famílies amb criatures, classes populars i també empresaris, de dretes, d'esquerreres i de centre. La unitat prenia forma al carrer, i els partits la traslladaven a una llista conjunta d'ERC i CDC el 2015 que tindria com a objectiu la proclamació de la independència.

Però si una cosa és fràgil en l'independentisme és la unitat. Nou mesos després de l'1-O, havent passat novament per les urnes amb llistes separades, amb presos polítics, exiliats i repressió constant d'un Estat i un sistema judicial autoritari, l'independentisme institucional manté la divisió i la guerra partidista de sempre. Una immoralitat que només s'explicaria per la por dels aparells dels partits de trencar veritablement amb el sistema polític heretat del règim del 78 i de bastir un projecte polític obert, realment democràtic, participatiu i transparent que desemboqui en la República.

Parlant d'immoralitats, la viscuda fa unes dies amb la batussa entre ERC, el PDeCAT i JuntsxCAT sobre la propietat del patrimoni del referèndum. L'1-O no és ni d'Oriol Junqueras ni de Carles Puigdemont, és el fruit d'una unitat històrica, pel que sembla excepcional, dels partits, el govern i el carrer. Ningú no nega que els dirigents independentistes han pagat un preu altíssim per intentar fundar la República,

Imatge presa en l'acte de campanya unitari abans del referèndum de l'1-O ORIOL DURAN

“
L'1-O no és ni de Junqueras ni de Puigdemont, és el fruit d'una unitat històrica

especialment ERC i el PDeCAT, que es van posar al capdavant de les institucions. Però això no els dona dret a apoderar-se de l'èxit de l'1-O per interessos partidistes i electorals. Una cortina de fum per tancar la sospita que tenen molts ciutadans que no hi ha una estratègia conjunta per fer república i que la pugna per controlar l'hegemonia de l'independentisme és la prioritat? La batussa entre les dues forces que volen controlar l'espai polític hegemònic al país també parla de xifres. ERC assegura que és el partit que té més presos, exiliats i represaliats, i això suposadament li dona dret a erigir-se, com va dir Junqueras des de la presó, en el partit que més feina ha fet per fer realitat l'1-O.

Els partits creuen que els centenars de milers de ciutadans que surten al carrer amb el llaç groc i assisteixen a les convocatòries per demanar la llibertat dels presos i

el retorn dels exiliats, ho fan només per als d'ERC o el del PDeCAT segons què hagin votat? La guerra interna de l'independentisme només és pertinent si el que es pretén és continuar fent autonomisme i repartir-se les cadires. Però si l'objectiu és continuar el camí de la república, els egos, les lluites de poder i l'instint de supervivència dels quatre de sempre dels aparells del partit han de quedar al marge.

Les municipals del 2019 poden ser les de la unitat republicana. Omplir el país d'alcaldies independentistes, sobretot les capitals, exerciria una pressió brutal sobre l'unionisme i respondria al missatge que fa anys que proclama el carrer. Una llista unitària oberta, plural, sense sigles de partit, en què els ajuntaments ja no siguin patrimoni d'un alcalde i d'un partit sinó del poble. Malauradament, aquesta unitat d'acció és lluny. La por de guanyar.

Gemma Aguilera

Periodista @Gemmaaguilera

www.calellabarcelona.com

Calella

a les teves mans

155085-110797L

Ras i curt BIEL FIGUERAS @rincewindcat

Fa un any, l'alcaldesa Colau va reconèixer que no s'havien imaginat que governar Barcelona fos tan difícil. S'ha instal·lat entre nosaltres una visió naïf de la política segons la qual tothom serveix per governar o fer-ho només depèn de la bona voluntat que es tingui, sense disposar de cap base.

L'HEMEROTECA

Pere Bosch i Cuenca pbosch@lpr.cat

LA IMATGE HISTÒRICA

Les víctimes del dictador

Lluís Companys, el 1933, quan era ministre de Marina, amb els generals Francisco Franco i Domènec Batet

La imatge que reproduïm és un document excepcional, potser no tant per l'esdeveniment que immortalitza, sinó pels personatges que hi apareixen i la seva trajectòria posterior. Correspon al 6 de juliol del 1933 i recull un moment del passeig que van dur a terme les autoritats durant unes maniobres militars que es van fer a Mallorca. Però allò que la converteix en una imatge històrica, no és l'esdeveniment que recull, sinó els personatges que hi apareixen. Al centre de tot s'hi pot veure Lluís Companys, que va assistir a l'acte en la seva condició de Ministre de la Marina, una cartera que va assumir per encàrrec de Manuel Azaña entre el 12 de juny i el 12 de setembre del 1933, temps suficient per coincidir amb dos militars que marcarien decisivament la seva vida. A la dre-

ta del ministre apareix el general Francisco Franco, que havia estat destinat a la regió militar de Balears amb la idea de mantenir-lo allunyat de les conspiracions que es començaven a gestar en contra de la República. A la seva esquerra es pot veure el general Domènec Batet.

Les cròniques que van aparèixer pocs dies després a la premsa coincideixen a remarcar que l'activitat es va desenvolupar amb absoluta normalitat i que el ministre va rebre tota mena d'atencions. I, en algun cas, fins i tot es remarca que el futur dictador, Francisco Franco, es va apressar a felicitar Lluís Companys després que aquest enllestís el seu discurs. A banda de les maniobres militars, Companys va aprofitar el desplaçament per reunir-se amb els representants del Casal Català de Pollença i per visitar alguns

ajuntaments. En tot cas, la imatge podia haver passat desapercebuda, més enllà de la curiositat que representava veure un polític catalanista al capdavant del Ministeri de la Marina.

Però l'evolució dels esdeveniments la converteixen en un document històric excepcional. En el cas de Domènec Batet, el 6 d'octubre del 1934, com a capità general de Catalunya, va encapçalar la repressió contra la revolta liderada per qui el 1933 era ministre i el 1934 president de la Generalitat. Lluís Companys va acabar empresonat per aquella acció; però, amb la victòria del Front d'Esquerres, va aconseguir l'amnistia i el retorn com a president de la Generalitat. Com és prou sabut, el 18 de juliol del 1936, un altre dels protagonistes de la instantània, Francisco

Franco, va ser un dels militars que es van aixecar contra el govern de la República. I, amb la seva victòria, va esdevenir en el botxí de les dues persones amb qui havia coincidit aquell 6 de juliol del 1933. El primer a rebre va ser el general Batet. Des de bon començament, el cap de la sisena divisió Militar es va negar a donar suport a l'aixecament; i els seus intents constants d'aturar els revoltats van conduir a la seva detenció. Després d'un consell de guerra, el militar que havia reprimit la revolta del 6 d'octubre i que s'havia mantingut fidel a la República, va ser condemnat a mort i afusellat el 18 de febrer del 1937. L'altra persona que apareixia a la fotografia, Lluís Companys, va patir la mateixa fi, tot i que alguns mesos més tard, concretament el 15 d'octubre del 1940.

SKYLINE
La ploma clàssica
més moderna

Distribuït per:
ZYX IDEAS
Tel. 93 210 45 45
zyxideas@zyxideas.com
www.zyxideas.com

Kaweco
GERMANY, SINCE 1883

Ras i curt ADA CASTELLS @AdaCastells

Aconsello al meu nebot, que estudia filosofia: "Especialitza't." Per elogiar-nos, als qui no ho hem fet, sempre ens diuen allò tan nostrat que servim "para un cosido y para un fregado". Ens hem passat la vida cosint i fregant, escudant-nos en el consol de no haver reduït la nostra existència a una sola qüestió.

LA MONARQUIA

Lluís Simon lsimon@lrp.cat

Franco i el rei Joan Carles, en un acte oficial EFE

La F marca el camí d'Espanya

El 1947, Franco, mentre perseguia, torturava i assassinava republicans de tot l'Estat, va decidir que havia arribat l'hora de muntar el seu propi *reich* ibèric. Amb una llei de successió com a cap d'estat va passar a ser l'aiatollà catòlic d'occident i el seu verb va ser oficialment considerat paraula de Déu. El dictador es va atribuir, a banda del poder absolut, la potestat de concedir títols nobiliaris. Només faltaria.

Ara bé, el títol del qual tothom parla, el ducat de Franco, no va ser idea seva. Els seus eren més de l'estil del ducat de Carrero Blanco, que no estava dedicat als astronautes –com algú havia insinuat en un primer moment– o el ducat de Primo de Rivera, que canviant "duc de" per "Albert" ja

Felip VI ha signat la continuïtat del ducat de Franco perquè considera que els favors a la 'família' s'han de tornar

ens fariem una idea aproximada del seu objectiu.

El ducat de Franco amb *grandeza de España*, és clar, va ser creat el 1975 pel Borbó Joan Carles I i atorgat a la vídua, María del Carmen Franco i Polo. El rei tornava, d'aquesta manera, el favor que li havia fet el dictador col·locant-lo en el poder. Felip VI, que també és rei per la gràcia (no de Déu), sinó de Franco, va signar fa uns dies la proposta del govern espanyol de passar el títol a Carmen Martínez-Bordiu, neta del dictador i personatge del cor que retrata com ningú la supervivència social del franquisme a Espanya. Però el règim no es manté només com a ideal, sinó amb noms i cognoms. Que es noti qui va guanyar la guerra.

La Fundació Franco, en alerta

► Els moviments polítics que hi ha a Madrid perquè les restes del dictador siguin retirades del Valle de los Caídos i que es compleixi, finalment, la llei de la memòria històrica, han posat en evidència una veritat com una casa que la Fundació Franco ha descrit: "Si no es reconeix la figura de Franco, es posa en perill la monarquia."

¡ADIÓS!

Corinna 'regna' en la premsa espanyola

En un negoci entre Joan Carles I, Corinna, un banc suís, el traficant d'armes Khashoggi i la seva dona, l'Àrab Saudita, el govern d'Espanya i Villar Mir, què pot sortir malament? Bàsicament res. Simplement que una quantitat indiscriminada de milions acabin en un compte corrent del Borbó emèrit, que no només no va dissimular, sinó que els va exigir com a mediador, fet que deixa Urdangarin en un aprenent de poca volada, segons l'última i impactant confessió de l'examant reial Corinna, tot un personatge.

Froilà supera cursos a la velocitat de la llum

El 2014 es va saber que Froilà, fill de la infanta Helena, havia de començar per tercera vegada seguida 2n d'ESO perquè havia estat incapaç de complir el mínim que se li exigia per superar el curs. Però tranquils, en poc menys de tres anys ja el tenim a la universitat després d'haver aprovat tres cursos de l'ESO i tot el batxillerat en un temps rècord. Des de la casa reial diuen que la seva meteòrica progressió ha estat possible gràcies a l'escola militar que li hem pagat entre tots als EUA. A la universitat on ara estudia administració i direcció d'empreses, la beca que li paguem és de 18.000 euros per curs. Som així de generosos.

Si ets
republicà,
vota.

Si no ho ets,
fes-te'n.

Fes-te republicà a www.lrp.cat i vota els
[Premis Republicans de l'Any fins a l'01.09](#)

DOSSIER

UN PAÍS DE RATAFIA

SALVADOR GARCIA-ARBÓS
@Vadorgarbos

El gest del president de la Generalitat, Quim Torra, de regalar una ampolla de Ratafia Corriols al president del govern estatal, Pedro Sánchez, ha ben xinollat, com es diu en el món ratafiaire, un sector tradicionalment discret.

En una setmana de juliol hem tingut la paraula de moda del 2018: *Rata Fiat, rata-fia, rata-fi-a, ratafia, ratafia, ratafia...* I a fe que és vella. De tan vella, no es pot respondre qui la va inventar, com tampoc es pot dir qui va inventar la roda. Ni tampoc es pot dir quina és la millor, si una de Besalú, una de Centelles, una Santa Coloma de Farners o una de Sarrià de Ter.

Es pot dir que ratafia s'escriu, almenys des del 1675, en francès de les Antilles. Després en anglès, el 1699. El 1737, en castellà. I a partir del segle XIX, en català, en què també es documenten *ratassia* i *retassia*. I com avui ja sap

De cop, tothom parla de ratafia, bé o malament. L'ampolla de Corriols, que Quim Torra va regalar a Pedro Sánchez, és un resum de l'esperit de sobretaula i dels deutes amb el medi ambient

Un dels clàssics recipients per a la maceració de la ratafia. ➔ S.G-A

tothom, Jacint Verdaguer va escriure la rondalla *Ratafia* –publicada el 1905, tres anys després de la seva mort–, en què fabulava sobre l'origen del nom: són aquells tres bisbes que es troben en una casa de pagès situada a la cruïlla de les tres diòcesis per fer un tracte i els donen una deliciosa beguda sense nom que fan els masovers. I els afloren aquelles santes ganes de batejar:

“Donchs, ja que ningú li ha donat nom encara, donem-l’i nosaltres -di-gue-l bisbe-. Quin li posarem? Si-n trobàssem un que fos com lo segell del tractat que acabam de fer, aqueix verament seria lo millor.

Los tres senyors bisbes pensaren una mica, fins que un d’ells se donà un cop de mà al front dihent:

-Rata fiat (quede firmat).

Ab la aprobació dels altres dos bisbes, qui celebraren l’acudit, aqueix licor català, que és lo més català de tots, quedà batejat ab un nom llatí, y ab ell és conegut en totes bandes.”

RATAFIA, EL CONCEPTE

De la mateixa manera que n’hi ha que no dubten que la paraula de Mossèn Cinto va a missa, n’hi ha que han descobert que a mig món beuen ratafia. Tanmateix, indica coses diferents, bàsicament begudes. Per uns és un licor, un elixir, com canta Paolo Conte. Per d’altres, una mistela, és a dir, un suc de fruites o un most de raïm encapçalat amb alcohol perquè no fermenti, com a Borgonya o a la Xampanya, on precisament la Ratafia de Champagne va ser reconeguda amb la IGP el 2015. També pot desig-

1675

El mot ‘ratafia’ s’escriu, almenys des del 1675, en francès de les Antilles.

nar una galeta tova d’ametlles. Ni tampoc és exclusiu de Catalunya el licor de nous verdes macerades en alcohol, com l’*agua de nodes* d’Occitània, el *nocino* d’Itàlia o l’*orehovec* d’Eslovènia.

Ratafia és un nom simpàtic, maco, fàcil, sonor, multilingüe, com *papa* i *mama*. A Catalunya mateix, *ratafia* ha estat un equivalent a licor. De fet, la ratafia és un licor. Fins gairebé la segona meitat del segle XX, es feia ratafia de tot, especialment de cireres, de guindes, de cireres d’arboç, forta i difícil, i d’altres fruits boscosos. I avui,

La varietat d’herbes que s’utilitzen és una de les claus del beuratge.
 XAVI AMAT

DOSSIER UN PAÍS DE RATAFIA

la ratafia catalana és aquell licor o ratafia que conté la nou verda com a element diferenciador, entre altres ingredients.

Ratafia, en definitiva, és un concepte, que tira més cap al licor casolà, que no pas cap al professional. Entre un licor de poma i una ratafia de poma hi ha la barrera mental de l'artesania. A la ratafia hi ha credibilitat i confiança, herbes, fruites i esperit de vi amb traçabilitat i proximitat. Quan tantes una copeta de ratafia, hi has de trobar un relat amb una mica d'història, d'un entorn de biodiversitat i de cultura, d'un coneixement etnobotànic. Ningú no sospita que la ratafia està feta amb material del lineal d'un supermercat. O amb essències.

Vet aquí, el 13 de novembre del 2016, en el I Congrés d'Esperits Casolans i Artesanals de Catalunya, celebrat a Santa Coloma de Farners, es va fer una declaració per promoure les begudes espirituoses casolanes com

1905

És la data de publicació de la rondalla 'Ratafia', de Mossèn Cinto Verdaguier, en què apareix la llegenda dels tres bisbes.

a eina per compartir i crear cohesió social, com una plataforma de diàleg, i una manera de connectar amb la natura profunda i l'entorn proper. A més, es feia una crida a favor de la biodiversitat de productes autòctons i locals, a reflectir l'estacionalitat del paisatge i a assegurar la sostenibilitat del medi natural en les begudes espirituoses casolanes. Aquest ideari, transportable a qualsevol cultura del planeta, es recull en el *Manifest de les begudes espirituoses casolanes de Catalunya: ratafia, licor, aiguardent i altres destil·lats*, que advoca per consolidar les pràctiques culturals i productives, impulsar l'assimilació de nous coneixements i blindar la llibertat productiva i creativa.

Un dels impulsors del manifest *Sobretaula*, Joan Carbó, del projecte *Ars Natura Líquida*, pensa que el que acaba de passar a la ratafia ha de ser tret de soritda de reflexió de tothom i de tot plegat. El moment del canvi va ser al començament de la segona dècada d'aquest segle. Hi van confluïr diversos factors i casualitats: interès creixent pel medi ambient, per gastronomia i l'alimentació km0 i la reivindicació del patrimoni natural i cultural més proper. Un resum acadèmic d'aquest polinomi és l'etnobo-

tànica, una disciplina transversal que suma les ciències naturals i les ciències humanes, la botànica, l'antropologia, la cultura popular i la riquesa lingüística.

Un altre gran actor d'aquest moviment és Pep Escudero, fundador del projecte Ratafia Espiells, a l'Escola de Viticultura i Enologia de Sant Sadurní

ELABORACIÓ

Ratafia és un concepte que tira més cap al licor casolà que no pas cap al professional

PASSAT

Fins a la segona meitat de segle XX, es feia ratafia de tot, especialment de fruits boscos

FUTUR

Toca seduir l'àrea metropolitana, sense oblidar que la cocteleria pot ser un gran aliat

d'Anoia. El 2013 va plantejar una pràctica vinculada a la ratafia per engrescar estudiants amb la botànica i l'entorn, i amb la difusió a través d'un bloc i les xarxes socials de les seves recerques per donar una base científica a la ratafia. Espiells i *Sobretaula* coincideixen a fer unes recomanacions ratafiaires: posar sempre les herbes dessecades, posar-ne poques i pesades. I, sobretot, endolcir amb fruita, evitant el sucre afegit. "El sucre és massa barat." També cal evitar les cremes anisades i usar aiguardent de proximitat.

Escudero ha observat un canvi en els darrers anys. "Ara el gran Penedès és ratafiaire. Fa cinc anys no hi havia ratafies amb prou feina als bars. Ara es fa ratafia cada dia i se'n fan cursos i xerrades." El Penedès com gairebé tota la Catalunya Nova era territori de vins rancis, mistela i vermut.

Precisament, un altre savi, Tomàs

El dolç McGuffin

Hi ha una mena de McGuffin en l'ampolla de ratafia Corriols que el president Torra va portar dilluns a La Moncloa. Ha funcionat per bastir un relat al voltant d'un gest de cortesia ritual abans de l'entrevista amb el president espanyol, Pedro Sánchez. Ha funcionat per posar la ratafia en el punt de mira i parlar molt d'aquest licor d'herbes. Vull dir que el president Tarradellas també va dir que la reunió amb Suárez havia

anat tan bé. Hi deu haver força gent amb el desig de saber què pensa Sánchez de la ratafia Corriols. Torra li va dir que es pren amb família i amics. Per això, no la van encetar allà mateix. Per cert, que demà surt cap a Alemanya una ampolla de Corriols per al president Puigdemont, també de nissaga ratafiaire.

Regal. Els dos presidents, amb la ratafia Corriols damunt la taula. EFE / ESTUDI LA FONDA GRÀFICA

Bosch, de Corbera d'Ebre, a la Terra Alta, recorda l'afició a les misteles i vins rancis –alguns de bons com els conyac–, que elaboraven amb raïm sobremadurat, que donava molta graduació. A tots els pobles on hi havia tradició de raïm hi havia olla comuni-

tària per destil·lar la rapa o brisa i els baixos del vi. Més que per fer ratafies, els aiguardents s'usaven per fer misteles de fruita –magrana, mores..., amb espècies, com clau o canyella, o menta amb la de llimona– i per a vermut, per pujar-lo fins als 15°, perquè en en-

Herbes dels camins de la MAT

Quim Torra no esperava pas que la ratafia despertés un interès tan desbotcat, a favor i en contra, tant des de les seccions de política com des de les de societat i opinió. Fill d'una família de tradició ratafiaire, el president troba "normal i naturalíssim obsequiar amb ratafia de casa". Per això, el dilluns 9 de juliol del 2018, no va arribar a La Moncloa amb la primera ampolla que va trobar, ni tan sols amb una anyada històrica de la família.

Quim Torra, vinculat des de fa anys a la lluita contra la MAT, hi va reflexionar i va escollir la ratafia Corriols, pel caràcter simbòlic, tant d'ordre mediambiental com polític. La Corriols va néixer el 2017, impulsada per la Confraria de la Ratafia de Santa Coloma de Farners i la Plataforma No a la MAT Selva. La recepta de la Corriols és de la farmacèutica Anna Selga, autora de diversos treballs sobre etnobotànica i guanyadora local del concurs de Santa Coloma de l'any 2002, a partir d'una compilació de receptes de ratafia de la comarca de la Selva. Les herbes van ser recollides per gent de Santa Coloma al llarg del traçat on s'havia projectat el ramal de la MAT (17,5 km), amb l'objectiu de denunciar la riquesa i la diversitat natural que es volia destruir.

El novembre del 2017, per a la Festa de la Ratafia de Santa Coloma de Farners, es van posar a la venda les 749 ampolles de mig litre que s'havien

L'elecció de la ratafia Corriols també vol recordar a Pedro Sánchez el seu compromís per aturar un tram de la MAT a la Selva

elaborat, i en dues hores es van exhaurir. La recaptació va ser donada a IAEDEN - Salvem l'Empordà, per ajudar-los en les costes d'un judici. Arran de l'èxit, ara se n'ha fet una segona tirada, de 1.050 ampolles.

Aquesta ratafia és per recordar al president espanyol, Pedro Sánchez,

Pere Pagès Selga, tallant capítols florals d'escabiosa per a la ratafia Corriols, al voltant de Sant Pere Cercada, per on havia de passar el ramal de la MAT

➤ XAVI AMAT

que en totes les instàncies –l'Ajuntament de Santa Coloma, el Consell Comarcal de la Selva, la Diputació de Girona, el Parlament de Catalunya i el Congrés dels Diputats, amb CiU, Comuns, Esquerra i Bildu–, els socialistes han donat suport a mocions per aturar aquest ramal i que ara, des del govern de l'Estat, es pot liquidar definitivament. La ratafia regalada per Torra també explica que almenys això els uneix.

dolcir no torni a fermentar. Tot i que sempre s'ha elaborat ratafia a Rasquera o a la Fatarella, a les comarques de l'Ebre, molts bars no en tenen, però, en canvi, tenen *ponche*, conyac, anís, Chartreuse i aromes. I, en alguns pobles, com Horta de Sant Joan, la míti-

ca Beata Maria.

Les ratafies del sud tenen més gust de romaní i més al sud, a les comarques d'Alacant, fan *l'herbero*, amb més gust de timó, farigola, farigoleta...

El sector ratafariere pensa que ara toca seduir l'àrea metropolitana, sen-

13-11-16

És la data del I Congrés d'Esperits Casolans i Artesanals de Catalunya, celebrat a Santa Coloma de Farners.

se oblidar que la cocteleria pot ser un gran aliat. Ningú no pot oblidar que diversos parents de la ratafia, com el Jägermeister, són models a imitar, ja que han triomfat a les discoteques i entre el jovent perquè han fet bé el màrqueting.

DOSSIER UN PAÍS DE RATAFIA

Més a fora que a dins

S.G.-A.
@Vadorgarbos

En una data tan escaient com el dia de Sant Pere d'aquest any 2018, amb les nous encara ben tendres, es va constituir la indicació geogràfica protegida (IGP) Ratafia Catalana. Ves per on, només agrupa quatre dels quinze elaboradors registrats actualment a Catalunya. En són, de la IGP, quatre marques històriques: Ratafia Russet, d'Olot; Destil·leries Bosch, de Sant Quirze de Besora; Ratafia Pujol, avui de Bardenet, i Ratafia de Montserrat, avui fabricada, com l'Anís del Mono, pel Grup Osborne, tot i que els monjos diuen que la marca encara és tan seva com les Aromes i el monestir, i que només n'han deslocalitzat la producció.

La resta han decidit quedar-ne fora: Moliné, de Bruguera, a Ribes de Freser (Ripollès); Roicom, de Garriguella (Alt Empordà); Fàbrica de Licors La Manresanana, de Sant Joan de Vilatorrada (Bages); la Foscka Ratafia, de la Palma de Cervelló (Baix Llobregat); Ca Roman, de Rasquera (Ribera d'Ebre); Licorera de la Segarra, de Cervera (Segarra); Destil·leries Maresme, l'antiga Sorel, d'Arenys de Munt (Maresme); Destil·leries Campeny, del Masnou (Maresme); Licors Quevall, de Vilanova de Bellpuig (Pla d'Urgell), i Ratafies de l'Avi Guillem, d'Esparraguera (Baix Llobregat). Alguns troben que la quota és massa alta; d'altres pensen que s'han de posar facilitats als més petits. I Licors Portet, de la Pobla de Segur, al Pallars Jussà, s'estima més esperar i veure com arrenca la IGP.

És molt paradigmàtic el poc ressò mediàtic per a la constitució d'una IGP esperada des del segle passat, el 1985, quan va néixer la Denominació de Qualitat Ratafia Catalana, aprovada per Generalitat de Catalunya, ales-

La nova IGP Ratafia Catalana va ser aprovada a finals d'octubre del 2017 i va ser constituïda per 4 dels 15 elaboradors el 29 de juny del 2018

hores presidida per Jordi Pujol, personatge sense cap parentiu amb els productors del rom dels famosos cigalons i acudits d'aquell temps. Fins i tot, va passar molt desapercebuda l'aprovació d'Ordre ARP/243/2017, de 25 d'octubre, per la qual es va aprovar el reconeixement transitori i el reglament de la IGP. Les prioritats informatives eren unes altres.

Faustí Bosch, president del consell regulador de l'IGP, és un ferm defensor de la IGP, la veu imprescindible per internacionalitzar-se: "Obrir el producte al món és entrar a Barcelona amb cara i ulls; ser en tots els locals de turistes de la plaça Catalunya i de la Rambla."

PROMOCIÓ

"Ha fet més el president Torra amb un gest que quatre IGP juntes"

Mentre Faustí Bosch des de la IGP veu molt positiu la promoció presidencial perquè es parla del producte, Xavier Codina, de Russet, troba que "no ve a to i és folklòric": "Em sona a sardanes i a castells. Dona peu a fer conya i que la broma acabi desprestigiant la cosa. Sempre n'he marxat, de l'esclap i la barretina. La ratafia ha d'avançar per mèrits propis, perquè és un gran producte local i universal." Pep Escudero, ideòleg de ratafia Espiells, projecte d'elaboració d'una ratafia a l'Escola de Viticultura i Enologia Mercè Rossell i Domènech, també pensa que s'ha de deslligar ratafia i política. En canvi, també des de fora de la IGP, Àngel Portet pensa que "ha fet més Torra amb un gest que quatre IGP juntes".

Joan Carbó, del projecte Ars Natura Líquida, de Jorofon, SL -paraigua empresarial del Celler de Can Roca-, alerta contra la IGP avui: "No té sentit la IGP, ja que acaben guanyant els de sempre. La IGP hauria de ser sagrada i només tindria sentit i s'apostés per la qualitat extrema."

Joan Carbó i Pep Escudero coincideixen a reclamar que totes les matèries primeres siguin de l'entorn. Denuncien que es treballa massa amb extractes i alerten que s'abusa massa dels termes *natural* i *artesanal*. I Escudero no s'està d'afegir: "S'abusa de la recepta de l'avi i s'enganya la gent amb marques blanques."

A dalt, una sala de botes i de garrafes de ratafia Russet, d'Olot.

A baix, tres flors aromàtiques ratafiaires: rosa de romaguera, xucamel i espernallac

➔ VADORGARBOS & XAVI AMAT

L'ENTREVISTA

Elisenda Paluzie

PERE BOSCH I CUENCA
pbosch@lrp.cat

Ens trobem en un període vertiginós de la nostra història. I qualsevol entrevista corre el risc de quedar superada per l'actualitat. Quan convoquem la presidenta de l'Assemblea Nacional Catalana, Elisenda Paluzie, el tema central és l'acostament dels presos polítics i la convocatòria del 14 de juliol per reclamar el seu alliberament i el retorn dels exiliats. Alguns dies després, quan confirmem la trobada, el jutge Pablo Llarena acorda la suspensió de funcions de Carles Puigdemont i cinc diputats més. I unes hores abans de dur-la a terme, es dona a conèixer la decisió del tribunal de Schleswig-Holstein d'extradir el president Carles Puigdemont, però només per malversació; un cop molt dur per a la justícia espanyola. A banda d'aquests temes, amb ella resseguim la situació que s'ha generat després del referèndum de l'1 d'octubre, el procés que ha de conduir a la República i el paper que ha de jugar l'ANC.

Hem de començar per una notícia que s'ha donat a conèixer fa poques hores. Es tracta de la decisió del tribunal de Schleswig-Holstein d'extradir el president Carles Puigdemont només per

La presidenta de l'ANC ressegueix una actualitat marcada per la situació dels presos i el cop de la justícia alemanya

malversació. Com es valora des de l'Assemblea Nacional aquesta decisió?

Es valora positivament. No és la victòria total que hauria representat que no se l'extradís per cap dels delictes, però el fet que després que la fiscalia alemanya hagués recorregut la decisió inicial del jutge en què descartava rebel·lió, que el jutge Llarena hagi intentat introduir la sedició, que hagi enviat noves proves i documentació per intentar aconseguir que se'l jutgés per rebel·lió i que no se n'hagi sortit, és una molt bona notícia. Sobretot perquè es visualitza clarament la contradicció amb el fet que els encausats pel jutge Llarena al Tribunal Suprem, i que estan en presó preventiva, siguin acusats de rebel·lió, quan el màxim responsable del govern que és el president, amb una justícia prestigiosa com és l'alemanya, hagi considerat que aquest delicte, al qual hi havia un equivalent a la legislació del codi penal alemany, no tingui lloc aquí. Per tant, tota la causa, d'alguna manera, cau en pedaços.

La premsa alemanya s'ha mostrat unànime i remarca que la justícia espanyola ha quedat totalment en entre-dit. En condicions normals, aquesta notícia hauria de provocar algun moviment. El president, Quim Torra, ha reclamat l'alliberament dels presos. Espereu algun gest d'aquest tipus?

Crec que és el que hauria de passar, la llibertat dels presos i la retirada de les acusacions de rebel·lió per part de la fiscalia contra els catorze encausats acusats de rebel·lió, però jo no espero cap gest perquè ja ens han demostrat que aquest jutge té una missió a la vida, que és liquidar el moviment independentista català per la via d'aplicar les màximes penes que es pugui imaginar, inventant-se els delictes per tal de posar fi al moviment independentista, perquè en el fons es tracta d'un judici polític.

Amb aquesta resolució, encara sembla més insostenible la decisió del jutge Llarena de suspendre de les seves funcions alguns diputats del Parlament de Catalunya. Com s'ha de reaccionar davant d'aquest fet?

De fet avui mateix em sembla que en Jordi Sánchez, en Josep Rull i en Jordi Turull han dit que ells no volen renunciar a la seva acta de diputat, i que tenen tot el dret a seguir sent diputats. Crec que no s'hauria de fer plegar cap dels diputats electes. I s'hauran de trobar les mesures per aconseguir que no s'alterin les majories democràtiques. Perquè alterar la majoria democràtica per aquest mecanisme seria una vulneració de drets polítics, no només dels mateixos diputats, sinó del poble de Catalunya. És alterar el que el poble de Catalunya va votar; alterar la representació democràtica d'unes eleccions

convocades oficialment pel govern espanyol. És un fet molt greu. És una vulneració de drets que afecta tota la ciutadania.

Vostè va ser una ferma defensora de la investidura de Carles Puigdemont. Cal recuperar aquesta possibilitat o ja la descarta completament?

És evident que a l'Assemblea estàvem molt convençuts que investir el president Puigdemont ens hauria visualitzat el conflicte polític en la seva veritable naturalesa i hauria reforçat la seva figura a l'exili. El fet que fos un president electe, votat i reelegit pel Parlament de Catalunya, atès que va ser el cap de llista de la força més votada de la majoria independentista, hauria fet

Elisenda Paluzie, a l'exterior de la redacció de La República, a la plaça Miquel de Palol de la ciutat de Girona QUIM PUIG

que tot el que hauria vingut després hagués tingut més impacte, pel fet que hauria estat un president electe. Però el problema és que no es va fer quan s'havia de fer. Ara s'haurà de veure si en algun moment, mentre no renunciï a l'acta de diputat, hi pot haver una altra oportunitat.

Dilluns es va produir un fet impensable fa només algunes setmanes, la primera reunió entre els presidents català i espanyol. Creu que aquest gest obrirà una nova etapa, com vaticinen alguns opinadors?

Penso que per assegurar a negociar el primer que caldria fer és no negociar si hi ha ostatges. I en aquests moments tenim uns ostatges, que són les preses i els presos polítics. I, per tant, si no surten en llibertat i no retiren les acusacions de la fiscalia contra ells, em sembla que no hi ha bones condicions per assegurar a negociar res. D'altra banda, sí que és veritat que el president Torra ha basat el diàleg en la de-

EL JUTGE LLARENA

“No espero cap gest, perquè ja ens han demostrat que aquest jutge té una missió, que és liquidar el moviment independentista”

Les essències de l'independentisme

La presidenta de l'ANC, Elisenda Paluzie, és una persona tímida, però fermament convençuda de les seves conviccions, que ha defensat sovint a contracorrent. De fet, forma part de l'estol de figures que, entre el 2008 i el

2011, van posar l'autodeterminació en el centre del debat polític a través de les consultes populars per la independència que es van iniciar a Arenys de Munt i van culminar a la capital del país. Va abandonar la militàn-

cia d'ERC el 2012; però, des d'aleshores, ha recorregut el país de punta a punta per difondre la bona nova de la independència, amb un discurs sòlidament sustentat en la seva condició d'economista.

L'ENTREVISTA ELISENDA PALUZIE

fensa del dret a l'autodeterminació. Mentre no hi hagi reconeixement del dret a l'autodeterminació per part del govern espanyol, penso que no se solucionarà res des del punt de vista polític, de fons. El que hi pot haver és una operació de maquillatge, sense solucions polítiques de fons per al conflicte polític català; però amb aquesta idea que sí que és un govern que ha canviat de tarannà, que no se'l pot acusar de la deriva autoritària, per exemple, perquè ara legislaran sobre les víctimes del franquisme i anul·laran les causes del franquisme... És una operació d'estat que està ben plantejada de cara a l'exterior, de cara a l'opinió pública internacional, a fer veure que ja no hi ha motius perquè Catalunya segueixi defensant el seu dret a la independència. En realitat, mentre no canviïn les qüestions de fons, que és un judici polític i el no reconeixement al dret a l'autodeterminació, tot plegat serà una operació de maquillatge en què espero que Catalunya no caigui. Ja s'hi ha caigut moltes vegades en el passat, en aquest tipus d'operacions, i espero que aquest cop no s'hi caigui.

En tot cas, més enllà de les formes, veu alguna diferència entre el govern de Pedro Sánchez i el de Mariano Rajoy pel que fa a continguts?

La valoració des del punt de vista d'un ciutadà espanyol seria una, i des del punt de vista d'un ciutadà català, i a més independentista, és una altra. No hi veig canvis substancials.

Tem que es retorni a un escenari autonòmic?

És evident que hi ha aquest risc. Ells mateixos reconeixen que no s'executen les inversions que estan pressupostades i tornem a un escenari de deu anys enrere, en què discutíem si estan complint o no amb les infraestructures que estan al pressupost, si les hem d'incrementar o si han d'incrementar el nivell d'execució. Sempre hi ha una pretesa normalitat, però no hi haurà cap mena de normalitat mentre hi hagi presos polítics i mentre no es faci marxa enrere respecte al que va passar l'1 d'octubre, que va ser una vulneració flagrant de drets, tant per la repressió policial que es va exercir sobre la ciutadania de Catalunya que va anar lliurement a votar en un referèndum d'autodeterminació, com des del punt de vista col·lectiu, com a poble al qual se li vulnera la llibertat d'expressió i el dret d'autodeterminació reprimint un referèndum que està emparat pel dret internacional. Si no hi ha marxa enrere en tot això, no hi haurà cap canvi.

Des de l'ANC heu creat una comissió que anomenada Fem República. Més

SUSPENSÍO DE DIPUTATS

“Es tracta d'un fet molt greu. És una vulneració de drets que afecta tota la ciutadania. No s'hauria de fer plegar els diputats electes”

CARLES PUIGDEMONT

“Ara s'haurà de veure si en algun moment, mentre no renunciï a l'acta de diputat, hi pot haver una altra oportunitat per invertir-lo”

LA NEGOCIACIÓ

“Penso que per asseure's a negociar, la primera condició hauria de ser no tenir ostatges”

AUTODETERMINACIÓ

“Mentre no hi hagi reconeixement del dret a l'autodeterminació per part del govern espanyol, penso que no se solucionarà res des del punt de vista polític”

enllà de les paraules, com s'aconsegueix això?

Se n'abusa, d'aquesta terminologia, i hi ha el risc que qualsevol cosa sigui fer república, i no. “Fem gestió autonòmica des del govern i estem fent república.” No! Aquesta comissió el que pretén és enfortir aquells elements que des de la societat civil es poden dur a terme per trobar-nos més forts en el moment en què tornem a tenir una oportunitat com la que vam tenir a l'octubre. Per exemple, en l'àmbit econòmic, les campanyes de l'anomenada fuga d'empreses, que senzillament va ser un canvi de seus, van tenir dos aspectes. D'una banda, van exercir una pressió política molt forta sobre el govern de la Generalitat en aquell moment perquè no declarés la independència i, de l'altra, també van generar una campanya de por i de catastrofisme econòmic que potser va augmentar el nombre de vots de l'unionisme, probablement de ciutadans que no compartien tota la política que estaven fent aquests partits amb relació a la repressió política, però que podien estar espantats. Llavors, en aquest àmbit, aquesta comissió treballarà per desfer tota la campanya que hi va haver de catastrofisme econòmic, amb mentides flagrants com que el canvi de les seus de les empreses podia suposar una caiguda del PIB a Catalunya. Aquest és un dels exemples que creiem que des de la societat civil podem mirar de treballar i enfortir perquè ens agafi més forts quan tornem a tenir una oportunitat.

Tothom coincideix en la necessitat d'adreçar-se al 43% de ciutadans que en les darreres eleccions van votar partits unionistes. Com s'aconsegueix això i quin tipus de missatges cal adreçar?

Jo crec que canviar de discurs o fer renuncies en el propi discurs pensant que d'aquesta manera els atrauràs, és un error. La gent, en general, valora la coherència. Canvis com, per exemple, defensar que has de declarar la independència abans del 27 d'octubre i després dir que no ets majoria no crec que ajudin justament a atraure una part d'aquest 43% de vot unionista, sinó més aviat al contrari. És evident que, com deia ara fa un moment, hi ha una part d'aquest vot que no el recuperarem mai, perquè és un vot d'un component fortament identitari. En canvi, però, hi pot haver una part que realment estigués molt espantada per les conseqüències econòmiques de la independència, que es cregués o se sentís influenciada per la campanya tan forta que hi va haver de por econòmica. Llavors, probablement, no hem treballat prou i hauré de treballar més!

Resseguiu el que han passat en aquests últims mesos, des de l'1 d'octubre fins avui. En algun moment ha declarat que es va trigar massa a declarar la República. Com s'hauria d'actuar si ens poguéssim ressituar en el temps? Què s'hauria d'haver fet d'una altra manera?

Aquesta pregunta sempre és fàcil de contestar un cop els fets ja han passat. En aquell moment, el dia 5 d'octubre, amb alguns companys, com el Jordi Graupera i altres –quan vam veure que hi havia moltes pressions perquè no es declarés la independència, que hi havia molts dubtes que ens arribaven des del govern i des de la majoria independentista sobre si declarar-la i quan es parlava de via eslovena, de suspendre-la i de demanar una negociació–, vam fer un web que es deia proclamació.cat i un manifest que van signar moltes persones per defensar que no, que justament la força estava, després del referèndum, a complir el que deia la llei del referèndum i a declarar la independència i que en tot cas després, ja com a subjecte polític, hauríem tingut capacitat de dialogar, perquè ja hauríem creat el problema. Aleshores, jo estava a l'assemblea –tot i que no tenia cap paper dirigent–, però vaig veure molt clarament que no es podia perdre el moment. Això no significa que ens n'haguéssim sortit, no ho sabem, si ens n'hauríem sortit o no, o si ara seríem independents, però teníem moltes més possibilitats de crear realment un problema aprofitant l'impacte provocat entre l'1 d'octubre i el 3 d'octubre, la força d'aquell moment que no deixant passar el temps i deixant que l'unionisme es reforcés; deixant que el govern espanyol tingués temps d'activar els mecanismes del 155; deixant que, per exemple, a partir del 8 d'octubre comencessin les manifestacions unionistes que van permetre fer el discurs que hi havia una societat totalment fracturada en dos, cosa que no era certa, però es va deixar imposar, en part, en el relat internacional. Tot això només ens va desgastar i, a més, es van obrir aquestes tensions internes entre els dirigents i al final, quan es va declarar la independència, el dia 27 d'octubre, es va fer d'una manera tàctica, sense força i sense la voluntat d'intentar implementar-la.

Alguns polítics han argumentat posteriorment que no s'esperaven una repressió tan contundent per part de l'Estat espanyol o bé que pensaven que la situació acabaria forçant el govern espanyol a negociar. Quin va ser el problema determinant en aquells moments?

Això encara és difícil de dir, perquè tampoc ens hem assegut de manera

Un objectiu per a la Diada

freda i racional per intentar analitzar-ho amb tots els actors que hi van estar implicats directament. Sí que crec que hi va haver una certa ingenuïtat, de pensar que només amb el que havia passat l'1 d'octubre i amb aquella violència policial ja hi hauria una oportunitat per a la negociació. Com a mínim, aquest és l'argument que es va donar el dia 10 d'octubre per suspendre la declaració. Després es va veure que no. Al final, la política internacional és molt crua i es regeix molt pels interessos, i si no ets un problema, ningú no actua ni intervé. I no érem un problema suficientment important. Si ho podia arreglar el govern de l'Estat espanyol, no calia intervenció internacional.

En alguna ocasió ha remarcat que després de l'1 d'octubre es va entrar en una fase d'estat de xoc. Com se supera aquesta situació?

En els darrers anys, cada Onze de Setembre ha estat marcat per algun objectiu concret que ha acabat condicionant l'agenda política. La preocupa que aquest any, amb un full de ruta menys clar, hi pugui haver una certa desmobilització?

Hi ha hagut diades que tenien l'objectiu molt clar, l'última el referèndum; però també d'altres, des del 2012, amb més desencís, més dubtes. En aquesta diada jo crec que és important tornar a posar sobre la taula l'objectiu polític, que és la independència. Si això s'entén, la gent es tor-

neralitat i que l'unionisme pogués guanyar aquelles eleccions del 21 de desembre va fer que es trigués a reaccionar. I ara, és clar, molta gent comença a interpretar i a analitzar allò que va passar l'1 d'octubre i hi ha un cert desencís d'una part de les bases independentistes. I això acompanyat de les dissensions entre els partits d'aquests mesos... De l'incompliment, diguem-ne, d'aquesta situació en la qual s'ha anat cedint una mica en tot des del 21 de desembre en relació amb el que havien estat les promeses dels programes electorals dels partits, que es van presentar a les eleccions dient que es restituïria tot el govern legítim... Malgrat que la gent també és conscient de les dificultats causades per la repressió, hi ha una part que comença a pensar que les coses no s'han fet bé. I ara aquest desencís l'hem de transformar en esperança, en voluntat de construir la República. I per fer-ho

tions menys i no tens, potser, suficient distància. Al mateix temps, és evident que es va fer un paper important perquè es pogués fer el referèndum de l'1 d'octubre. Però bé, hi va haver moments en què no hi haver la distància suficient per valorar més críticament el que estava fent o deixant de fer el govern.

Ara ens trobem en una fase de resistencialisme. La prioritat, lògicament, són els presos polítics i els exiliats, i es fa difícil veure o fer vaticinis sobre el futur de la República. Si n'hagués de fer un, optaria per imaginar-se un procés llarg, o creu que hi pot haver algun factor inesperat que pot acabar provocant que la situació es decanti?

A veure, és que el tema dels presos i d'aquest judici crec que l'hem de lligar absolutament a la causa política. És a dir, ens equivocariem molt si el diferenciéssim i diguéssim que hem de tractar el judici des del punt de vista legal, de la defensa jurídica i prou. És un judici polític, no és un judici normal. Per tant, nosaltres també hem de fer una defensa política i hem d'utilitzar tota la vulneració de drets individuals que s'està produint, però també la vulneració de drets col·lectius, els atacs a drets civils i polítics per acabar de reforçar la causa de l'autodeterminació i de la independència de Catalunya. Llavors, per mi, va lligat. És a dir, quan hi hagi aquest judici al Suprem crec que hem d'internacionalitzar al màxim el que està passant, que és una vergonya en un país suposadament democràtic.

I pel que fa a la consecució de la República, o sigui, més enllà dels presos polítics i els exiliats, creu que hi ha algun factor que podria acabar accelerant el procés?

Bé. D'una banda estic lligant això del judici polític perquè crec que la denúncia internacional de la vulneració de drets fonamentals ens ajuda des del punt de vista del dret internacional, ens reforça molt en l'aplicació del dret d'autodeterminació en el cas de Catalunya. També ens reforça molt l'argument del que se'n diu la causa justa per la independència d'un país al qual se li suspèn l'autonomia i se li vulnereu els drets fonamentals. Això és el que va ser el 155, i tot el que està fent el jutge Llarena és una vulneració flagrant de drets. Bé, d'una banda, tot això ens ajuda i, de l'altra, tenim aquest aspecte d'analitzar tot el que va fallar políticament, des del punt de vista econòmic i d'allò que podem reforçar des de la societat civil per estar preparats. I llavors esperar que hi hagi una oportunitat, bé no només esperar, sinó

L'ANC presenta la manifestació de la Diada.

A més d'Elisenda Paluzie, a la foto apareixen Elisenda Romeu, coordinadora de mobilització; Marina Llansana, d'Òmnium, i Josep Maria Cervera, president de l'AMI

JOSEP LOSADA

És que l'empresonament de la major part del govern va representar un xoc molt important, igual que l'exili del president i d'una part important dels consellers. Hem de pensar que la gent que estava disposada a defensar la República i que estava activada per fer-ho, es preguntaven on havien d'anar, què havien de fer. De la mateixa manera que van estar rebent instruccions durant l'1 d'octubre, esperaven rebre'n per al que havia de venir després, per defensar la República. I això no va ser així. No van rebre res i de cop va aparèixer mig govern a Brussel·les i l'altre mig va anar a declarar i se'l van quedar empresonat. Llavors, és clar, hi va haver una barreja de sentiments. L'impacte emocional de la repressió política. Jo crec que s'ha trigat una mica a reaccionar. I després va venir la convocatòria d'eleccions i, per tant, la por que l'independentisme perdés la Ge-

narà a mobilitzar. Tornarem a reclamar que es materialitzi el resultat del referèndum.

Per què s'ha descartat que el tema principal de la Diada sigui una acció al voltant dels presos?

De manifestacions pels presos, n'hem fet moltes. Contínuament s'estan fent concentracions a Lledoners, i la manifestació del dia 14. Però, com deia, aquesta és una causa política i la llibertat dels presos estaria garantida si fóssim independents. La resta està en mans de la justícia espanyola.

senzillament crec que hem de refer una estratègia per aconseguir la independència. Llavors hem d'analitzar bé la situació, de manera objectiva i oblidant tot el que sigui d'índole personal –qui va prometre què, qui va dir què aquells dies de l'octubre–, i centrarnos en els elements objectius que creiem que ens van fallar, en aquells que sí que estaven bé i a partir d'aquí construir una nova estratègia.

Quan va accedir a la presidència de l'entitat va dir que volia reforçar la seva independència. En quin sentit?

El que li va passar a l'Assemblea és que els seus dirigents van entrar a formar part de la candidatura de Junts pel Sí i després es va començar a teixir una estratègia compartida, i aquestes figures de l'estat major del procés prenen les decisions. I si en formes part, quies-

L'ENTREVISTA ELISENDA PALUZIE

ajudar a generar-la. Treballar per estar més preparats, perquè si arriba una oportunitat la sapiguem aprofitar millor.

Si aquesta oportunitat consistís que alguna mediació internacional proposés un referèndum acordat entre les dues parts, estaríeu disposats a negociar-lo o la qüestió és que ja hem fet el referèndum?

Nosaltres no l'hem de demanar, perquè tornar a sortir a demanar un referèndum pactat és com si semblés que no ens creiem el referèndum que es va fer l'1 d'octubre, i hi ha gent que ha perdut moltes coses i que no l'hauria defensat com el va defensar si no hagués estat un referèndum d'autodeterminació. Però, alhora, és evident que una independència negociada és sempre més senzilla que no pas una independència no negociada i, per tant, si hi hagués l'oferta real sobre la taula d'un referèndum d'autodeterminació acordat s'hauria d'acceptar. Però crec que, segons com es plantegi, pot ser un error polític. No podem tornar a començar com si no hagués passat res i com si estiguéssim al 2012, quan ja vam anar a demanar una consulta al Congrés dels Diputats. Hem d'estar oberts a aquesta opció, però tenir la nostra trajectòria clara. Si tenim una majoria independentista al Parlament, si hem fet un referèndum d'autodeterminació i l'hem guanyat, tenim dret a ser independents, quan estiguem més forts, més reforçats, quan veiem que es donen les circumstàncies que ho fan possible.

D'aquí a pocs mesos, afrontarem unes eleccions municipals decisives i el secretariat nacional de l'ANC ha apostat per les llistes unitàries. Les veu possibles tenint en compte la diversitat de les dinàmiques municipals i les diferències entre els partits independentistes?

La proposta que va aprovar el secretariat de l'Assemblea no era exactament la de defensar candidatures unitàries en les eleccions municipals. De fet, la proposta era per impulsar unes primàries republicanes per vestir candidatures unitàries independentistes, què és una mica diferent, perquè el que ens importa també és com s'escullen els representants. I, d'altra banda, cal matisar que no seria de manera generalitzada, a tot arreu. La resolució que s'ha aprovat, que és la que se sotmetrà a ratificació o no dels socis, parla de les grans ciutats, de les ciutats de més de 25.000 habitants. I en aquestes ciutats grans, si ja hi ha garantida una majoria independentista, si ja hi ha una alcaldia independentista o ja hi ha una candidatura *ad hoc* -estic pensant

CONVÈNCER MÉS GENT

“Seria un error canviar de discurs o fer renúncies en el propi discurs pensant que d'aquesta manera atrauràs el 43% de persones que han votat partits unionistes”

EL NOU TARANNÀ

“Pretenen fer veure que ja no hi ha motius perquè Catalunya segueixi defensant el seu dret a la independència”

ALLIBERAR ELS PRESOS

“Amb el que segur que es produirà l'alliberament dels presos és amb la República. La resta depèn dels altres, per tant ja es veurà, però no depèn de nosaltres”

UNA NOVA OPORTUNITAT

“Treballar per estar més preparats, perquè si arriba una oportunitat la sapiguem aprofitar millor”

en els casos de Ripollet i Badalona, on tens alcaldes independentistes que han construït majories alternatives amb Podem, Comuns, serien excepcions- no caldria. I a les ciutats petites, en principi, es considera que no cal, a no ser que hi hagi una ciutat de menys de 25.000 habitants que per la seva dinàmica es consideri que val la pena unir esforços per garantir una majoria independentista que no existeix. És una proposta una mica complexa i una mica difícil d'explicar, però sí que vull precisar que no es tracta de fer candidatures unitàries a tot arreu.

D'altra banda, també destaquem el tema de les primàries perquè penso que és important que donem exemple de regeneració democràtica. Moltes vegades els partits han estat la baula feble del procés, i la manera com es trien les llistes electorals en aquest país no és gaire exemplar. Si aconseguixes que siguin milers i milers de persones les que trien la llista de Barcelona d'una candidatura independentista, ja t'assegures probablement una tria millor, però, sobretot, el que t'assegures és una major implicació de la ciutadania en aquella candidatura.

Les eleccions del 2019 podrien ser com les de l'any 1931, però en clau catalana?

Si es generés una dinàmica en què es recuperés aquesta il·lusió i hi hagués un tsunami republicà, un tsunami independentista, és evident que podrien jugar aquest paper. Podrien ser aquesta oportunitat. De fet, en qualsevol elecció en què es tingui un resultat molt bo, en què es reforci la majoria independentista, torna a ser una oportunitat.

Amb l'acostament dels presos a les presons catalanes ens situem en una paradoxa nova, que el govern de la Generalitat i una consellera independentistes passen a ser els encarregats de la seva custòdia. Què hauria de fer el govern amb els presos polítics?

És una visualització clara que som una autonomia sotmesa i sense capacitat de decisió, perquè el govern autonòmic és una institució estatal més i, per tant, està sotmès a la justícia espanyola. És una constatació que no som una república i que tenim un govern autonòmic. D'alguna manera, el debat de fons que tindríem aquí és entre la desobediència parcial i la desobediència total en el moment en què estàs disposat a fer efectiva la República. En el moment en què tornem a intentar fer efectiva la República, tot aniria lligat, perquè aleshores tindríem tota l'autoritat sobre el territori i ja els podríem deixar en llibertat automàti-

La presidenta de l'Assemblea Nacional Catalana, Elisenda Paluzie, pocs instants abans de l'entrevista
 QUIM PUIG

cament. Desobediències parcials són un altre tipus d'estratègies i també són bones i s'han d'estudiar, però en cada moment s'ha d'analitzar bé la relació cost-benefici de cada desobediència parcial que fas. No és una cosa que descarto, però és complicada, molt més complexa.

La mobilització pels presos i exiliats

Hi ha una manifestació convocada conjuntament amb Òmnium i l'Associació Catalana pels Drets Civils per exigir l'alliberament dels presos i el retorn dels exiliats. Què n'espera?

Aquesta manifestació estava convocada arran de l'acostament per recordar que això no és cap gest ni cap concessió i que de fet segueixen presos injustament i el que cal és que surtin. I amb el que va passar dijous amb la resolució de la justícia alemanya dient

que no hi ha rebel·lió encara més hem de fer un crit de llibertat i de retirada de les acusacions, perquè és inadmissible que tinguem nou presos polítics acusats de rebel·lió quan aquest delictes se l'han inventat, com un jutge alemany acaba de demostrar. I, per tant, el que hem de dir és que això és una vergonya, que aquesta justícia no és justícia, que és una farsa de judici, que és un judici polític i cal que surtin en llibertat, que la fiscalia retiri

les acusacions i que s'acabi amb el sobreseïment d'aquesta causa.

Una participació massiva podria forçar el govern de Pedro Sánchez a fer algun moviment com ara instar la fiscalia a retirar tots els càrrecs, o creu que la clau només la tenim amb l'efectivitat de la República?

Amb el que segur que vindrà és amb la República, amb la resta depèn dels altres, per tant ja es veurà, però no depèn de nosaltres.

REPORTATGE

Estiu lluny del SAHARA

TERESA MÁRQUEZ
mtmarquez@lrp.cat

L'estiu es fa notar amb especial virulència als camps de refugiats sahrauís, ubicats a la zona del Tindouf, a Algèria. Hi ha jornades que les temperatures superen els 50 graus i marquen el dia a dia d'un col·lectiu integrat per unes 165.000 persones que van ser expulsades de la seva terra fa més de quaranta anys confiant en la promesa feta per l'ONU de tornar-hi en un futur proper. Una promesa que no s'ha complert. Els sahrauís refugiats viuen en tendes de campanya distribuïdes en cinc grans campaments que es mantenen gràcies a l'ajut internacional i que amb els anys han aconseguit cobrir les necessitats bàsiques per a la població. Tot i això, les condicions no deixen de ser especialment dures, sobretot per als més petits.

Per intentar pal·liar-ne els efectes i amb la complicitat de la societat catalana, i també espanyola, l'any 1993 es va posar en marxa el programa Vacances en Pau, organitzat pel Front Polisario, el moviment d'alliberament nacional. Va ser la formalització d'experiències prèvies que havien dut al territori petits grups d'infants dels camps de refugiats. Aquest programa ofereix a la mainada passar els mesos de juliol i agost amb famílies d'acollida repartides per tota la geografia catalana. Aquest estiu la canalla ha arribat de manera esglaonada fins al 3 de juliol passat, i ja estan tots instal·lats a les diferents llars. Són infants d'entre 10 i 12 anys, uns 450 a Catalunya i uns 4.000 arreu de l'Estat, i molts d'ells repeteixen l'estada. "Arriben cansats del viatge en avió, però durant el trajecte els que s'estrenen han rebut molta informació dels companys que ja han viscut l'experiència i

Una llarga història de resistència

Parlar del Sàhara Occidental és parlar d'una terra sotmesa des de fa massa anys. Colònia espanyola des de principis del segle XX, en els anys setanta es va gestar un moviment d'autodeterminació, el Front Polisario. El Marroc i Mauritània van reclamar la zona com a pròpia, i el 1975 la Marxa Verda, promoguda pel rei marroquí, va traspasar la frontera. Un any després, Espanya va abandonar el territori i els sahrauís a la seva sort. El Front Polisario va proclamar la República Àrab Sahrauí Democràtica i va començar la

tots s'ho prenen com una gran aventura", assegura Susana Sanahujes, coordinadora nacional del programa, que insisteix a trencar alguns tòpics que s'han anat creant amb els anys. "No són infants traumatitzats per un conflicte bèl·lic en actiu, les seves famílies se'ls estimen moltíssim, estan escolaritzats i tenen una vida tan normal com és possible als camps de refugiats", repeteix, i concreta que "venen a passar unes setmanes d'esbarjo i gairebé des del primer dia s'adapten molt bé a la nova realitat". Els infants, molts d'ells amb problemes de vista i d'oïda com a conseqüència del contacte diari amb la sorra i el sol del desert, passen revisions mèdiques que

Des del 1993, cada juliol i agost infants sahrauís arriben a Catalunya provinents dels camps de refugiats del Tindouf per viure unes vacances diferents amb les famílies d'acollida

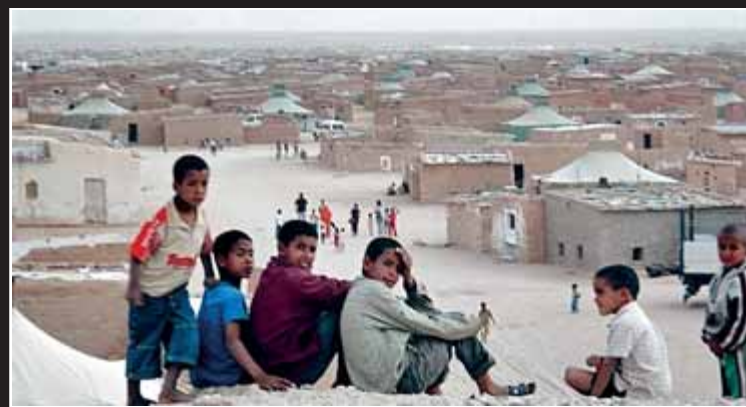
certifiquen el seu estat de salut i que en més d'una ocasió han detectat alguna malaltia que ha hagut de ser tractada als hospitals catalans.

Sanahujes explica que la col·laboració de les famílies acollidores "s'ha mantingut estable en els darrers anys". Tot i això, admet que hi va haver un punt àlgid el 2006, quan es va arribar a un miler de famílies participants, i que la crisi econòmica posterior va afectar de ple la campanya i en va reduir el nombre.

CANDIDATS ENTUSIASTES

Per participar en el programa "el que cal sobretot és predisposició i entusiasme". "El tràmit és prou fàcil, hi ha entrevistes amb els sol·licitants per resoldre dubtes i se'ls demana que tinguin cura del benestar dels infants que quedaran al seu càrrec durant aquests dos mesos", especifica la responsable, que recorda que un dels compromisos que accepten les famílies és el de participar en les activitats conjuntes i les visites institucionals que s'organitzen en l'àmbit del territori. "És molt important que hi siguin, perquè així es dona visibilitat social a la situació que viu el poble sahrauí i es reclama una acció política que pugui resoldre el drama de quaranta anys expulsats de la seva terra", diu, i recorda que les famílies es comprometen a no iniciar cap procés d'adopció ni a sortir del país. "Després de tants d'anys ja es coneixen el protocol", recorda Susana Sanahujes.

Els infants que arriben per primer cop, segons constaten des de Vacances en Pau, superen amb facilitat la sorpresa inicial de trobar-se amb un món completament diferent al seu. "Són com una esponja i el fet que mantinguin el castellà a l'escola com a segona llengua facilitada molt la co-

Un campament de refugiats sahrauís ➔ D. VILA

guerra que va provocar la fugida de milers de persones. Actualment, el Marroc controla el 80% d'un territori ric en recursos naturals mentre que una bona part dels sahrauís, 165.000, esperen en camps de refugiats poder tornar algun dia a casa.

Un infant fa volar un estel
en un camp de refugiats
sahrauí PEP BASART

REPORTATGE ESTIU LLUNY DEL SÀHARA

Aigua, escales, jocs, bicicleta i riallades

municació des del primer moment”, assegura, i afegeix: “Aprenen molt de seguida i en pocs dies amplien vocabulari i molts s’acaben comunicant amb fluïdesa també en català.”

Durant el temps que són fora dels campaments, els infants parlen periòdicament amb les seves famílies a través d’internet. “Cada setmana o cada deu dies es connecten per poder parlar amb els de casa i explicar-los tot el que estan vivint aquí”, manté Sanaujes, que destaca que aquestes connexions permeten també que les famílies d’allà i les d’aquí es coneixin i puguin encetar llaços d’amistat que molt sovint es concreten amb viatges posteriors al Sàhara. “Es creen lligams molt forts més enllà de les vacances i es mantenen durant anys perquè la gent d’aquí vol seguir l’evolució de l’infant o els infants acollits”, explica, i defensa que malgrat que el primer beneficiari del programa és la canalla “la gran majoria de famílies que s’involucra en l’acolliment asseguren que es tracta d’una de les millors experiències de la seva vida i repeteix.”

En qualsevol cas, la responsable de les Vacances en Pau reconeix que dies abans que es compleixin els dos mesos, els infants es mouen entre la tristesa pel final de les vacances, i l’enyorament i les ganes de tornar a veure les seves famílies. “Sabem que hi ha crítiques de gent que pensa que l’activitat pot ser contraproduent per als nens, però qui les fa desconèixer completament quina és la realitat”, assenyala, i afegeix: “Més aviat els que queden més afectats són els pares acollidors, perquè són menuts que deixen una empremta profunda.”

BENVINGUDA I COMIAT

Les recepcions als ajuntaments per part de les autoritats locals dels municipis on hi ha famílies que participen en el programa Vacances en Pau són cita obligada. Es tracta d’un dels actes clau per fer visible a la societat l’històric conflicte i revifar l’interès

“Recordo que quan va arribar el primer any plorava i que es va passar una llarga estona obrint i tancant l’aixeta embadalit veient com queia l’aigua.” Els infants sahrauís que passen les vacances amb les famílies d’acollida sovint comparteixen vivències en especial vinculades amb l’aigua, un bé escàs a la seva terra i del qual aquí es disposa amb tanta, potser massa, facilitat. “Els encanta la piscina, d’on no sortirien, i cal estar molt alerta perquè molts diuen que saben nedar, però no és així.” Els jocs a la piscina són un clàssic entre les activitats diàries, però no tant les visites a la platja, que els

Infants sahrauís, arribant a l’aeroport de Barcelona i fent activitats durant l’estiu S. SANAUJES / E. ROCA

infants sahrauís es miren amb desconfiança perquè no entenen com una quantitat tan gran d’aigua no marxa dels seus límits. Una altra realitat que els sorprèn són les escales. “Els fan molta gràcia, perquè als campaments no n’hi ha i les pugen i baixen molts cops.” Amb la bicicleta hi ha amor a primera vista, igual que amb les riallades amb els companys de colla. “Fan amics amb molta facilitat, perquè es fan estimar.”

per una demanda humanitària que, amb la connivència internacional, s’està eternitzant i amenaça de normalitzar-se. És habitual que en cada territori on hi ha una delegació del programa s’organitzin festes o bé de benvinguda dels infants o bé de comiat. En l’àmbit de tot Catalunya, com cada any, es fa una crida a les fa-

mílies acollidores a participar en una trobada conjunta. En aquesta edició, la data triada és el 22 de juliol. Començarà al matí amb una concentració per reclamar la llibertat del poble sahrauí a la plaça Sant Jaume de Barcelona i al migdia es traslladarà al Parc Central del Vallès, a Sabadell, on hi haurà activitats de tota mena.

Dues famílies diferents amb un mateix objectiu

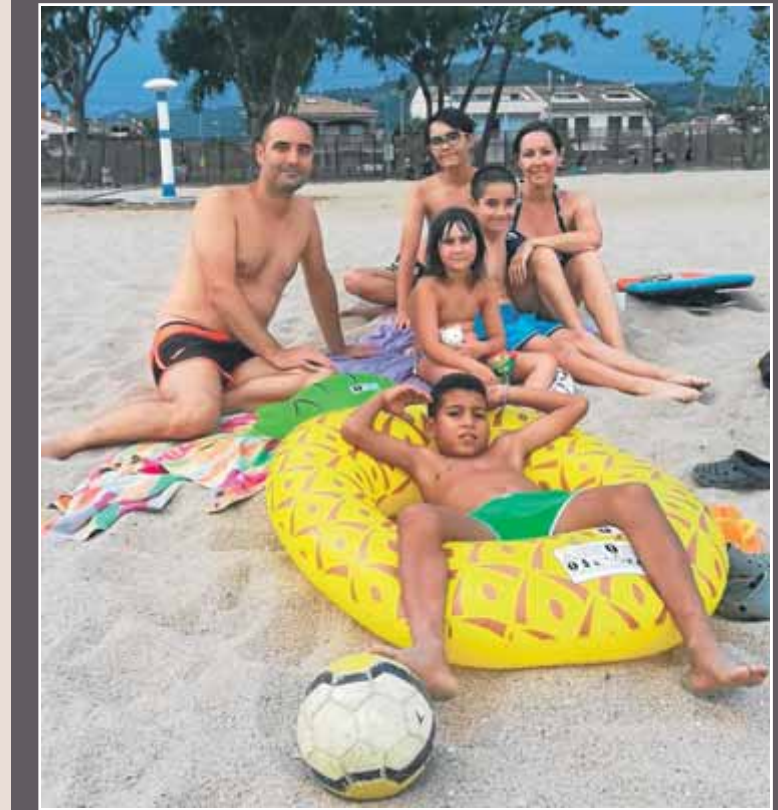
La Marta Farrés, d'Arenys de Munt, dubta dels anys que fa que acull infants sahrauís a casa seva. "En fa prop de quinze, segur, però sembla que ho hagi fet tota la vida," explica. S'hi va llançar de cap en solitari i defensa que l'aprenentatge ha estat impagable. Compromesa amb l'activisme social al seu municipi, Farrés recorda que es va interessar per la situació "injusta i vergonyosa" del poble sahrauís i que es va decidir a rebre infants "tant per oferir-los un lloc on passar unes setmanes de diversió com per ajudar amb aquest gest a visualitzar la greu situació del col·lectiu". Aquest any està "molt ben acompanyada," de dos nens amb qui ja ha conviscut. "Són la cara i la creu. En Saleh, de 16 anys, està seguint un tractament per ajudar-lo a créixer i és un belluguet, i l'Abba, de 12, és un cor amb potes", destaca. Manté que aprenen amb molta rapidesa i que l'obliguen a seguir un ritme frenètic perquè volen aprofitar al màxim els dies. "És curiós perquè amb la colla que fan aquí amb altres infants sahrauís només es poden trobar a l'estiu, perquè a Algèria no viuen al mateix camp de refugiats i no es poden veure la resta de l'any", comenta, i assegura que "tenen una gran capacitat per fer-te sentir estimada".

La Lorena Sánchez i en Juan Ángel Añino viuen a Pineda de Mar i són pares de tres fills: en Dario, d'11 anys; l'Unai, de 9, i la Dae, de 6. Amb una família nombrosa, la decisió d'acollir un infant sahrauís va ser molt meditada, però l'aposta per tirar-la endavant també va ser compartida entre tots. "L'any passat va ser el primer. Coneixia una amiga a Calella que havia passat per l'experiència i ens va posar en contacte amb els responsables de la zona.

Vam conèixer l'Ahmed Bala amb 10 anys," explica. L'infant era la primera vegada que participava en el programa, i la Lorena admet que els primers dies no van ser fàcils. "Amb quatre criatures t'ho pots imaginar! L'Ahmed és un nen molt maco, però ens costava entendre'ns i hi havia certs comportaments que vam haver de superar, però el resultat final va ser positiu", assegura. Tant és així que aquest estiu l'Ahmed torna a ser a casa seva. "És un nen amb

moltíssima energia, molt infantil i amb moltes ganes d'aprendre", explica la Lorena, que afegeix que ella i el seu home es reparteixen les vacances perquè sempre hi hagi un dels dos amb els nens.

Precisament, la relació dels seus fills amb l'infant acollit també ha variat en aquests dos anys. "L'Ahmed Bala juga molt amb la petita, amb el meu fill mitjà no tenen gaire relació i el gran és el seu referent quan ha de preguntar alguna cosa", comenta. Dins de la família, el nen sahrauís és tractat igual que la resta dels fills "perquè es tracta d'això, de fer-lo sentir que forma part de nosaltres

A dalt, la família Añino Sánchez al complet, amb l'Ahmed Bala i, **a sota**, Marta Farrés amb en Saleh i l'Abba i un primer pla dels dos nois. LORENA SÁNCHEZ / MARTA FARRÉS

durant el temps que és aquí?" Lorena Sánchez recorda que l'any passat, el nen "al·lucina" amb l'aigua que sortia de l'aixeta, però, en canvi, no es mostrava gaire disposat a passar per la dutxa. "Li feia por aquell enginy que el mullava des de dalt", diu, i destaca, però, que ben aviat va imitar sense gaires problemes els hàbits que veia diàriament.

La família té ganes de tancar el cicle d'acollida i fer que l'Ahmed Bala torni un tercer estiu, però abans hauran de resoldre un problema familiar. Per què van voler acollir? "Perquè teníem ganes d'ajudar uns infants obligats a viure en una situació extrema que no han triat, però que els afecta de ple a ells i al seu futur", reflexiona Sánchez.

L'ANÀLISI INTERNACIONAL

Antoni Segura i Mas Historiador

Alep

Com Sarajevo en la dècada dels noranta, l'antiga capital econòmica de Síria s'ha convertit en el laboratori on es lliura un conflicte múltiple

Situada al nord-oest de Síria, els primers vestigis urbans d'Alep daten de fa quatre mil anys. És, doncs, una de les ciutats més antigues de la regió, però sense arribar als dotze mil anys de Damasc ni als onze mil de Jericó. Abans de la guerra, era, amb més de 2 milions d'habitants, la ciutat més poblada del país. Després de set anys de guerra, és una ciutat devastada pels bombardejos aeris, el foc de l'artilleria i els bidons d'explosius llançats des d'helicòpters per les forces de Baixar Al-Assad. La ciutat vella, patrimoni de la humanitat, es troba en ruïnes i la gran mesquita omeia ha perdut el minaret. El nombre de víctimes s'estima en diversos milers.

La ciutat ha pagat el preu de trobar-se en un lloc estratègic, al nord-est del litoral mediterrani sirianès –Latakia, bressol de la minoria alauita i, per tant, dels Al-Assad, i on es troben les dues bases militars russes–, a poc més de 40 km de la frontera turca i al bell mig de la ruta comercial que antigament unia els ports mediterranis amb la conca de l'Eufrates. A mitjans del 2012, gran part de la ciutat va ser conquerida per l'Exèrcit Lliure de Síria (ELS), el braç armat de l'oposició laica que, amb el suport de Turquia, dels Estats Units i d'alguns països occidentals, combatia el règim d'Al-Assad. Paral·lelament, amb el suport de l'Aràbia Saudita i altres monarquies petrolíferes, el Front Al-Nusra (la franquícia d'Al-Qaida a Síria) i altres organitzacions extremistes es feien forts en alguns barris d'una ciutat amb un deu per cent de població cristiana ortodoxa. Poc després, hi arribava l'Estat Islàmic (EI). Les milícies kurdes (YPG, Unitats de Protecció Popular) lluitaven contra l'EI i per alliberar el Kurdistan sirianès (la franja del nord del país fronterera amb Turquia) de qualsevol ingerència forana.

En definitiva, durant els darrers anys, la ciutat i el seu *hinterland* han estat l'escenari on s'han enfrontat les forces del règim i els seus aliats (tropes iranianes i libaneses de Hezbollah), les de l'ELS amb ajuda turca,

l'EI i les milícies kurdes, mentre que l'aviació dels Estats Units, de Rússia, Turquia, el Regne Unit, França i l'Aràbia Saudita bombardejava unes o altres posicions segons les respectives aliances. Encara avui, quan Alep ha estat destruïda i ocupada gairebé en la seva totalitat per les forces d'Al-Assad, la ciutat d'Idlib (a 60 km) i la rica regió que l'envolta segueixen en mans de l'ELS, mentre que al nord, l'emplaçament kurd del cantó d'Afrin,

La ciutat ha pagat el preu de trobar-se en un lloc estratègic, al nord-est del litoral mediterrani sirianès

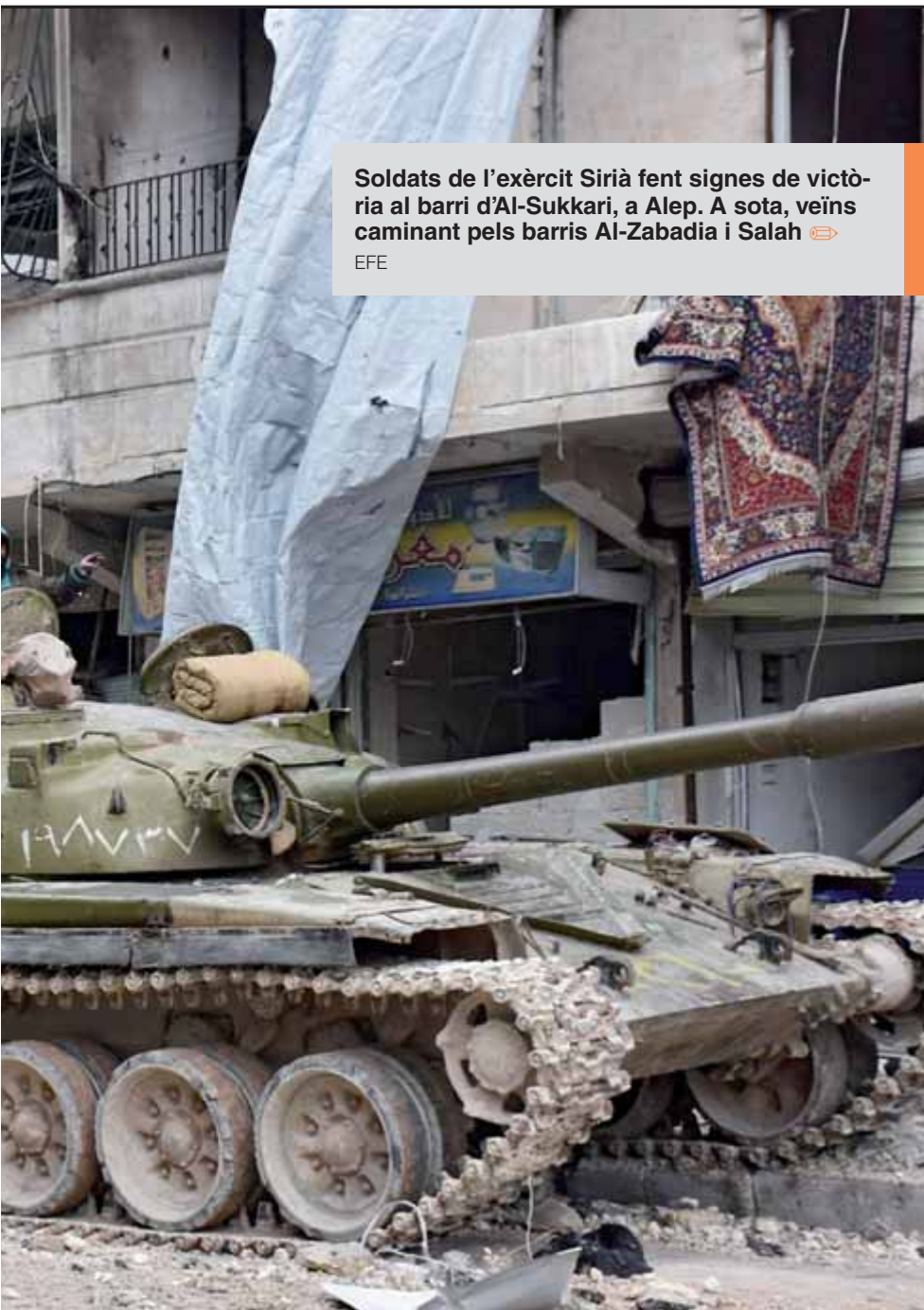
ha estat ocupat per forces de l'ELS, milícies islamistes i tropes turques. Finalment, les YPG controlen una franja de territori al nord i nord-est de la ciutat. Els combats continuen.

Com Sarajevo en la dècada dels noranta i per a desesperació dels seus habitants, Alep, l'antiga capital econòmica del país, s'ha convertit en el laboratori on es lliura un conflicte múltiple.

Una guerra civil entre un règim despòtic al servei de la minoria alauita (13% de la població) i d'alguns notables sunnites contra, inicialment, una oposició laica que reclamava una transició política i avui contra un conglomerat de forces en què també hi ha milícies gihadistes.

Un conflicte per l'hegemonia regional entre l'Aràbia Saudita i l'Iran, amb di-

Soldats de l'exèrcit Sirià fent signes de victòria al barri d'Al-Sukkari, a Alep. A sota, veïns caminant pels barris Al-Zabadia i Salah ➔

EFE

ferents arestes sovint contradictòries. L'Iran i Hezbollah donen suport a Al-Assad. Rússia, també. L'Àrabia Saudita –i altres països de la península aràbiga– s'oposa fermament a la presència de l'Iran i dona suport als grups gihadistes al mateix temps que també combat els xiïtes al Iemen. Finalment, Turquia s'oposa al règim d'Al-Assad i inicialment va afavorir el contraban de petroli practicat per l'EI i el pas d'armes i de voluntaris gihadistes. El principal objectiu d'Ankara és evitar la consolidació d'un poder kurd autònom a Síria com el de l'Iraq des del 1991.

I encara, per acabar, un conflicte encobert per l'hegemonia global entre Rússia i els Estats Units –i la Xina com a rerefons–, aliats contra l'EI. Putin aprofita la guerra per recuperar el

paper de gran potència que tenia Rússia durant la guerra freda (en aquest context se situa també l'annexió de Crimea el 2014 i el conflicte del Dosham a la Ucraïna oriental).

Washington, en canvi, dona suport a l'oposició i, sobretot, als kurds, cosa que entra en contradicció amb el seu aliat i membre de l'OTAN, Turquia. No és l'única contradicció entre uns aliats més teòrics que reals: Rússia i els aliats de Washington donen suport a l'acord amb l'Iran sobre el programa nuclear, mentre que Trump, alineat amb el govern ultraconservador de Benjamin Netanyahu, s'hi ha mostrat decididament en contra, tot i que els EUA van ser un dels impulsors. Tot plegat un polvorí que ha ocasionat desenes de milers de morts i milions de desplaçats i refugiats.

COM HI HA MÓN

La primera ministra britànica, Theresa May ➔ EFE

El Brexit més dur

Fa poc més de dos anys, el Regne Unit decidia en un referèndum abandonar la Unió Europea. Des de llavors, les negociacions entre Brussel·les i Londres han estat dures i complicades. No és tan fàcil desfer quaranta anys d'història, de tractats, de relacions, i arribar a un acord en què les dues parts se sentin satisfetes. El Brexit és una de les crisis més dures que viu la Unió Europea en temps de pau, i els dos protagonistes no volen cedir ni un mil·límetre davant de l'adversari, no sigui cas que s'interpreti com un signe de feblesa. Les dimissions dels ministres britànics, David Davis, encarregat de portar les negociacions del Brexit i del ministre d'Exteriors i exalcalde de Londres, Boris Johnson, escenifica la crisi que viu el govern de Theresa May davant d'aquest desafiament. La primera ministra, més habituada a visitar i a moure's entre l'establishment de Brussel·les, aposta per un Brexit més suau (segurament coneixedora de les pèrdues que pot provocar per al Regne Unit el trencament de relacions), que sigui una sortida pausada i que no acabi de tallar el cordó umbilical que uneix Europa i el Regne Unit. Aquesta posició, que de vegades pot semblar dubitativa, xoca amb l'ala més euroescèptica del partit. El flamant nou responsable del Brexit, Dominic Raab, també és un euroescèptic convençut. May té un futur complicat entre els enemics del seu propi partit i la sortida efectiva de la Unió Europea. Els laboristes també han aprofitat aquest escenari per qüestionar el lideratge de May i només faltaven els darrers estirabots del president dels Estats Units, Donald Trump. La marxa del Regne Unit marcarà un abans i un després de la història de la Unió Europea, però el que semblava que seria un procés que animaria altres països a seguir el mateix camí (l'antieuropeisme creix en diversos estats d'Europa) a la pràctica ha significat que tots aquests processos hagin quedat aturats. El fet de quedar-se fora de l'espai comercial o d'haver de tornar a aixecar fronteres i ensenyar el passaport per anar a treballar ja havia quedat oblidat per a molts ciutadans que creuen que és evident que s'han de canviar alguns engranatges, però que també pensen que la sortida del seu país de la Unió Europea no solucionaria els seus problemes.

Adela Genís
agenis@lrp.cat

SALUT

AMENANÇA bacteriana

IRENE CASELLAS
icasellas@lrp.cat

► L'estiu del 1924, el fill primogènit de l'aleshores president dels Estats Units, Calvin Coolidge, va decidir jugar un partit de tennis a la Casa Blanca amb un dels seus germans. Com que tenia pressa no es va posar mitjons i les sabatilles li van fer una butllofa en un dit del peu. La butllofa es va rebotar, es infectar, i una setmana més tard Calvin Coolidge júnior, un jove alegre i saludable de només 16 anys, moria de septicèmia. Aquesta trista història serveix per mostrar que, sense antibiòtics, la vida seria molt més arriscada, fins i tot per als rics i poderosos.

El descobriment de la penicil·lina per part d'Alexander Fleming el 1928 va obrir una porta als grans avenços mèdics -i en conseqüència socials- viscuts durant la segona meitat del segle XX. Però aquest nou i miraculós arsenal terapèutic pot acabar eclipsat per la seva contrapartida: la resistència als mateixos antibiòtics.

FLEMING HO VA PREDIR

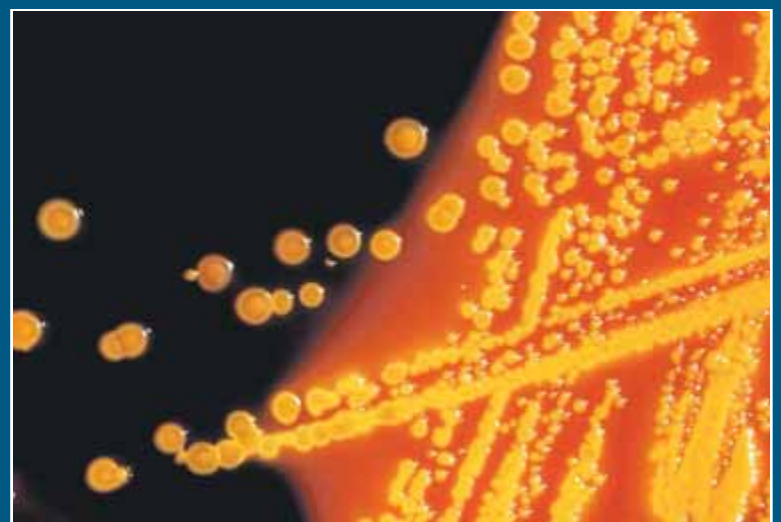
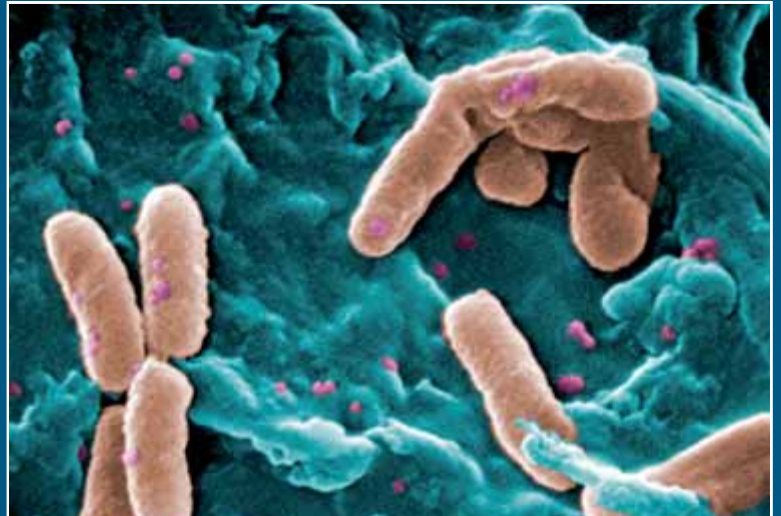
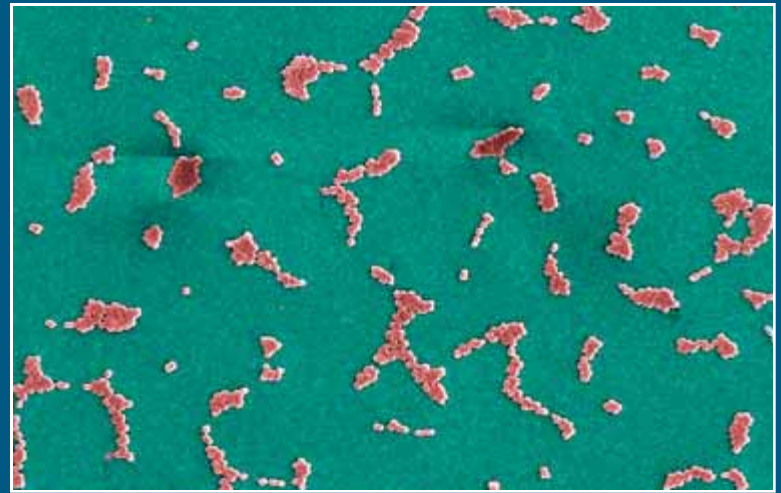
No és una problemàtica nova, de fet Fleming la va predir poc després de la seva descoberta. Així, el 1955 ja hi havia països que havien detectat infeccions resistents a la penicil·lina a mesura que l'ús d'aquest nou fàrmac s'anava estenent. Ara bé, ha estat en aquesta última dècada quan el problema ha adquirit dimensions gravíssimes, fins al punt que l'Organització Mundial de la Salut parla de "superbacteris", i assegura que la resistència als antibiòtics és una de les pitjors amenaces per a la salut de les persones, la seguretat alimentària i el desenvolupament. I el més lamentable és que els antibiòtics s'estan tornant ineficaços perquè nosaltres mateixos en fem un mal ús.

Per la doctora Lurdes Matas, responsable del Servei de Microbiologia de l'Hospital Germans Trias de Badalona, és urgent que entenguem que no ens podem automedicar i que prendre antibiòtics si no ens ho ha receptat un metge, és perillós. "En altres països que també tenen problemes

El mal ús que s'ha fet dels antibiòtics està generant bacteris resistents que es poden convertir en un greu problema per a la salut humana

Fan patir

► Hi ha diverses famílies de bacteris que preocupen especialment l'Organització Mundial de la Salut, ja que poden provocar infeccions incurables, especialment en persones vulnerables, com els ancians i els nens. A les imatges de la dreta, i de dalt a baix, quatre dels més perillosos: *Acinetobacter baumannii* que pot causar pneumònia severa i infeccions d'orina; *Pseudomonas aeruginosa*, un bacteri que sobreviu en molts ambients i que si arriba als pulmons o als ronyons pot resultar letal; *Proteus mirabilis*, (creixent en un mitjà de cultiu en una placa de Petri), que també pot provocar pneumònia i infeccions urinàries i, finalment, *Escherichia coli*, que pot provocar diarrees, febres i vòmits. Totes les imatges són del Centre de Control de Malalties (CDC) dels Estats Units.

Un laboratori hospitalari. Tant als hospitals com en l'atenció primària s'està treballant per evitar la resistència als antibiòtics

PIXABAY

de resistència antibiòtica, encara que no tants com nosaltres, la prescripció només la pot fer el metge. És com en el cas dels fàrmacs opiacis, que cap farmacèutic pot vendre sense recepta. En canvi, aquí sí que es poden comprar antibiòtics sense tenir la recepta del metge”, assegura.

PAUTA CORRECTA

Però el problema no és només administrar antibiòtics quan no toca, sinó també prendre'ls malament. “S'han de prendre les dosis que toquen, a les hores que toquen i els dies que toquen. Si no es fa així, els bacteris, per dir-ho planerament, se seleccionen i queden els que són més forts”, explica la doctora Matas.

Hem de ser conscients que al nostre cos hi ha molts bacteris, de fet es poden comptar per desenes de milions, i que majoritàriament són imprescindibles. Els que tenim als budells, per exemple, ens ajuden en el procés de digerir els aliments (són la flora intestinal). Però també en tenim a la pell, als genitals, a la boca... i ens ajuden a prevenir infeccions. Si prenem antibiòtics -perquè els necessitem, és clar- a part d'eliminar els bacteris que són perjudicials i provoquen malalties, s'eliminen també els que són beneficiosos, i van quedant els resistents. Per això el metge sempre ha de pensar si realment és im-

ELS RISCOS

Si els bacteris es tornen resistents, els medicaments ja no serveixen

LA INDÚSTRIA

Investigar nous antibiòtics no surt a compte perquè no s'usen gaire

prescindible l'antibiòtic. “Aquest és un exercici que ha de fer cada professional. A part també fem una altra cosa: reduir la durada d'alguns tractaments. S'han fet estudis en hospitals i s'ha vist que, en determinades malalties, potser no cal fer tractaments de deu dies, com abans, sinó que fent-los de cinc, també curem els pacients bé. Com que són tractaments més curts, seleccionem menys”, afegeix Matas.

Segons aquesta especialista, és preocupant com ha empitjorat la si-

tuació en els últims anys. “El 2012, les carbapenemases [un enzim que condiona resistència] eren anecdòtiques i, en canvi, ara tenim hospitals que tenen epidèmies i costa molt eliminar-les. I quan aquesta resistència es produeix als hospitals, és possible que acabi arribant al carrer” assegura.

Per aquest motiu, tant a l'atenció primària com als hospitals s'estan posant en marxa els anomenats programes PROA (programes d'optimització de l'ús d'antimicrobians), a través del qual equips formats per diferents treballadors de l'àmbit sanitari vetllen per un bon ús. “L'Agència Espanyola de Medicaments també està fent una campanya per a la correcta utilització, però encara hi ha una part molt coixa, que és la falta d'investigació de nous fàrmacs. Els bacteris es van fent resistents als medicaments que tenim, i no hi ha noves alternatives”, lamenta.

NO S'INVESTIGA PROU

El problema de fons, segons la doctora Matas, és que la indústria farmacèutica no inverteix a investigar antibiòtics perquè aquests medicaments s'utilitzen durant poc temps i, per tant, el cost-benefici és menor. “Per a la indústria, té més avantatges investigar, per exemple, un fàrmac per al colesterol o per a la diabetis, perquè una vegada comences a prendre'l ja el

prens tota la vida o durant molts anys, i encara que siguin barats, és un bon negoci. En canvi, els antibiòtics es prenen cada vegada durant un temps més curt. A més, quan arriba un antibiòtic nou, el que fem els metges és reservar-lo tant com podem, per administrar-lo únicament quan no hi ha alternatives de tractaments efectius”, indica.

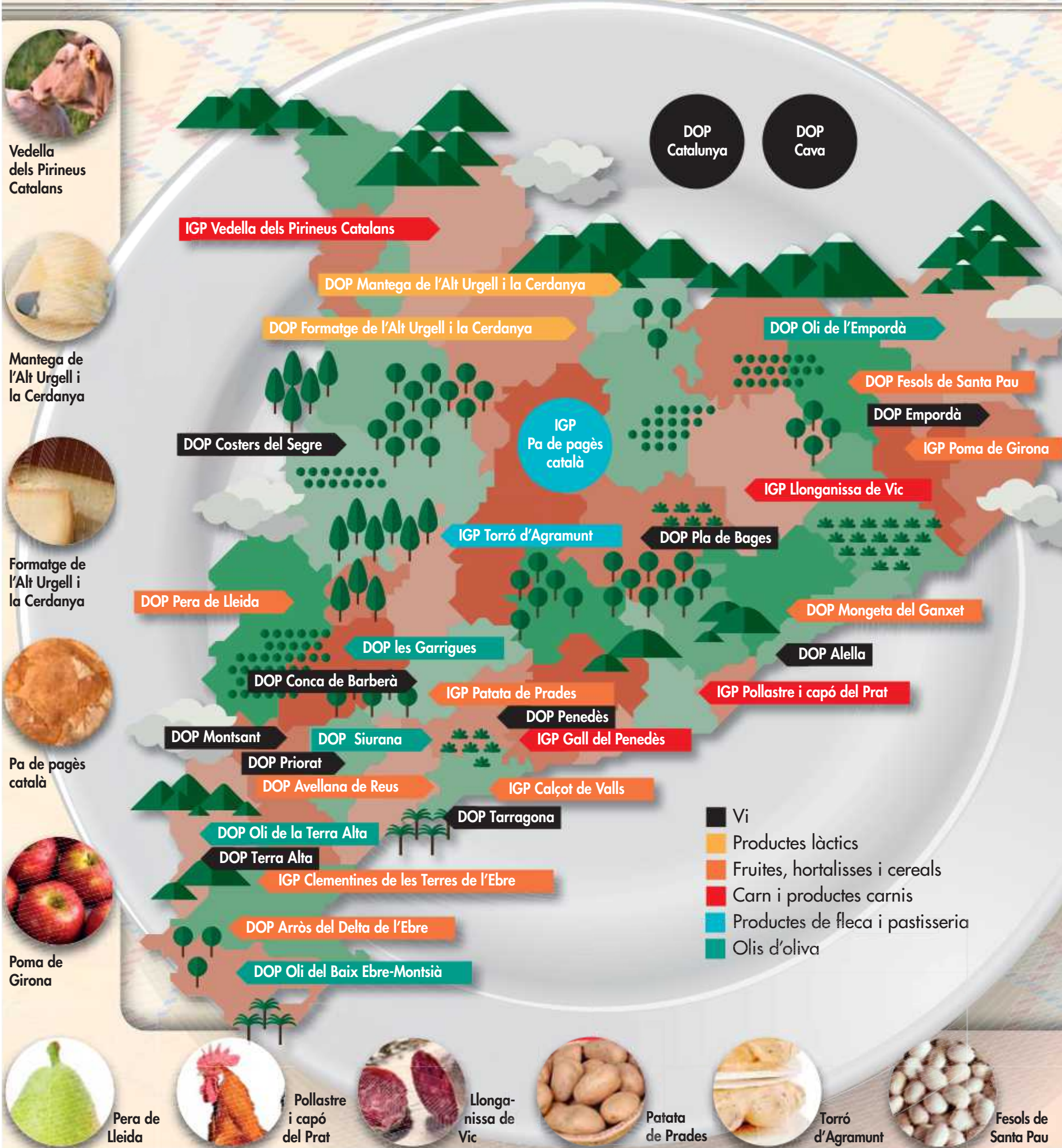
TORNAR ENRERE

Però no tot són males notícies. El fet que des de les Nacions Unides s'hagi fet un toc d'alerta ja és un pas important. I també s'està veient que deixant d'utilitzar alguns fàrmacs han disminuït les resistències. Però cal continuar conscienciant la societat en tots els nivells -també pel que fa a l'ús d'antibiòtics en la indústria alimentària-, ja que si el mal ús continua, l'OMS ha calculat que el 2050 hi podria haver bacteris tan resistents que no hi hagués cap medicament per tractar les seves infeccions. “Tornaríem a estar com abans dels anys cinquanta del segle XX. Quan tenies una pneumònia, et passaves tres mesos al llit i, o bé et mories, o bé et refeies. Tampoc podríem fer trasplantaments ni operacions. La medicina ha progressat perquè sabem anestesiari, sabem despertar el malalt i sabem operar-lo sense que hi hagi infeccions”, conclou Matas.

MEGAGRÀFIC

ALIMENTS AMB PEDIGRÍ

Més de 1.100 empreses catalanes marquen els seus productes amb els segells de 22 denominacions d'origen protegides i 10

Joan Poyano jpoyano@lrp.cat
Lluís Romero Infografia

indicacions geogràfiques protegides autoritzades per la UE. Certifiquen que els adherits elaborin aliments només amb determinats ingredients i

processos que els diferencien, per protegir-los de la competència deslleial i donar informació fiable als consumidors.

Denominació d'origen protegida

La denominació d'origen protegida (**DOP**) identifica un producte originari d'un lloc determinat, una regió o excepcionalment un país, la qualitat del qual o les seves característiques es deuen fonamentalment o exclusivament a un medi geogràfic particular, amb els factors naturals i humans que li són inherents. Les fases de producció, transformació i elaboració es fan totalment a la zona geogràfica definida.

-12 DOP no vinícoles

Sumant-hi les IGP, són 20.500 productors i 265 elaboradors que en els últims cinc anys han certificat anualment una mitjana de 74.400 tones, amb un valor de 105 milions d'euros.

-10 DOP de vi, més la DOP Catalunya

D'àmbit general i que acull elaboradors que no es poden adscriure a cap altra denominació d'origen. Són 8.623 productors i 609 cellers, que l'any passat van vendre 110 milions d'ampolles de vi, un 45% a l'estranger. El 20% del vi consumit a Catalunya és de DO catalanes; el 40,6% no té denominació, el 2,6% és d'importació i la resta, de DO espanyoles.

-DO Cava

D'àmbit territorial espanyol, el 97% de la producció és catalana. L'any passat va produir 252,5 milions d'ampolles. Són 230 empreses elaboradores, que treballen amb 6.668 explotacions.

Indicació geogràfica protegida

La indicació geogràfica protegida (**IGP**) identifica un producte originari d'un lloc determinat, una regió o un país, que posseeix una qualitat determinada, una reputació o una altra característica que pugui essencialment ser atribuïda al seu origen geogràfic. A diferència de la **DOP**, només s'exigeix que una de les fases de producció, transformació o elaboració es faci a la zona geogràfica definida.

-9 IGP locals i una -el pa de pagès- d'àmbit català.

Especialitat tradicional garantida

L'especialitat tradicional garantida (ETG) és una certificació de característiques específiques que

reconeix un producte agroalimentari que té una composició tradicional o que ha estat obtingut a partir de matèries primeres tradicionals o mitjançant un mètode de producció o transformació de tipus tradicional.

Els productes diferenciats amb una ETG que se certifiquen a Catalunya són els panellet i el pernil serrà. Està en estudi la inclusió de les neules.

Marca Q de qualitat agroalimentària

És una marca propietat de la Generalitat que s'atorga a productes agroalimentaris que compleixen els requisits dels graus superiors de la normativa vigent en matèria de qualitat agroalimentària i que certifiquen entitats externes. A més dels productes emparats per DOP, IGP, ETG i DG, es pot demanar, si compleixen uns reglaments específics, per a bombons, capó, conill, formatge, galetes, mel, peix blau, pollastre, porc, vedella, xai, torrons de praliné i trufats de xocolata.

Cava

Un dels objectius del segell DO és que els consumidors el relacionin amb una qualitat per la qual val la pena pagar més, però la política de costos baixos per guanyar quotes de mercat ha acabat identificant el cava com un producte barat i de poca qualitat. Per desmarcar-se d'aquesta situació -que ha portat que el 35% de les vendes siguin de marques blanques-, el 2014 un grup de 16 elaboradors van abandonar la DO Cava i es van passar a la DO Penedès, on produeixen vi escumós d'agricultura ecològica amb la marca Clàssic Penedès. En una iniciativa semblant, 6 cellers del Penedès van crear fa un any la marca Corpinnat, que a l'octubre començarà a vendre els seus primers vins escumosos ecològics.

DG licors

La denominació geogràfica de begudes alcohòliques i espirituoses és un reconeixement comunitari per a les begudes espirituoses que s'elaboren a la zona geogràfica que li dona el nom i de la qual obtenen el caràcter i les qualitats definitives. La CE està avaluant les sol·licituds per a la ratafia catalana i el brandi del Penedès.

Oli de l'Empordà

Oli de les Garrigues

Oli de Siurana

Oli de la Terra Alta

Oli del Baix Ebre-Montsià

Mongetes del ganxet

Arròs del Delta

Calçots de Valls

Avellana de Reus

Vi Costers del Segre

Vi del Priorat

SALUT

Utilitzar crema solar tant a la platja com a la muntanya, i protegir la pell i els ulls tant com puguem són alguns dels consells bàsics per passar un bon estiu FREEPIK

platja, en cap cas, si tenen menys de sis mesos. Als infants els protegirem amb cremes pediàtriques i, fins als 3 anys d'edat, els farem jugar a sota del para-sol.

Si malgrat tot hem abusat del sol a la platja o a la muntanya i ens cremem la pell, el millor és aplicar-hi compreses d'aigua freda i, posteriorment, alguna crema hidratant i contra la inflamació. Si persisteix la molèstia, ho consultarem amb el metge.

COMPTE AMB ELS ULLS

Els grans oblidats durant les vacances són els ulls. No els donem importància i després apareixen les lesions. La més comuna és la conjuntivitis causada per la sorra. Quan sortim a l'aire lliure és convenient portar unes ulleres de sol de bona qualitat que ens protegiran del sol, però també de la sorra i de la brisa marítima.

La llum solar irrita els ulls i pot contribuir a l'aparició de lesions, com la queratitis. Aquesta lesió, una de les més freqüents a l'estiu, consisteix en la mort de petits grups de cèl·lules de la superfície de la còrnia. Un signe clar d'aquest trastorn és que els ulls es tornen vermells, plorosos i sensibles a la llum.

Si portem lents de contacte ens les traurem sempre per banyar-nos al mar o a la piscina, encara que ens sembli una molèstia o una precaució innecessària. En cas contrari, els nostres ulls poden adquirir alguna infecció perillosa. A les piscines també és convenient portar ulleres, ja que el clor és un gran irritant, i a més ens podem infectar amb amebes.

CREMOR I COÏSSOR

La sequedat ocular és un altre problema freqüent a l'estiu, causat per les temperatures altes i la falta d'humiditat. Sabrem que patim sequedat perquè tindrem la sensació que hi ha algun objecte estrany a sota de les parpelles, cremor i coïssor. En aquest cas, com diu la dita catalana, ens fregarem els ulls amb els colzes, una manera de dir que no ens els hem de fregar mai. Posem-nos-hi llàgrimes artificials. En principi, amb això s'hauria de solucionar la molèstia.

Consells per a l'estiu

Les vacances són un moment per descansar, però també són una ocasió per cometre imprudències que poden afectar la nostra salut la resta de l'any. Unes senzilles precaucions ens evitaran molèsties posteriors

Lluís Martínez

Sol i aigua: dos elements molt presents en les nostres vacances que contribuiran al nostre benestar i a allò que s'anomena popularment "recarregar piles". Ho faran sempre que no n'abusem. Per exemple: si a l'estiu hi ha temperatures més elevades i més hores d'insolació, la nostra pell també es veurà exposada a més agressions que durant la tardor i l'hi-

vern. Hem de tenir en compte, a més, que els efectes de l'abús del sol triguen anys a manifestar-se.

Tinguem en compte, també, que l'impacte solar és el mateix tant a la platja com a la muntanya. El fet que no estiguem envoltats de sorra i d'aigua no vol dir res. Al contrari: si som en una muntanya elevada, la quantitat de rajos ultraviolats serà superior.

Una mica de llum ultraviolada ens beneficia perquè contribueix a la formació de la vitamina D o antiraquíctica. Però tinguem en compte que

bronzejar-se és només un factor estètic i que no aporta cap benefici comprovable a la nostra salut. Una exposició excessiva farà que la pell s'envelleixi i es torni aspra abans d'hora. Finalment, una acumulació de rajos ultraviolats durant anys és una invitació perquè s'hi formin melanomes i carcinomes.

A més, tant a la platja com a la muntanya, els núvols no filtren els rajos ultraviolats. Anar a la platja en un dia nuvolat i no posar-se protecció a la pell és una imprudència.

GORRA, VISERA, ULLERES...

Si no podem evitar una llarga exposició al sol perquè estem d'excursió, utilitzarem gorra amb visera o barret, i ulleres fosques. Hem de procurar que la roba sigui de cotó i que transpiri bé. També és bo posar-se crema solar, però atenció: no n'hi ha cap que protegeixi al cent per cent.

Si som a la platja, hem de saber que la sorra reflecteix els rajos solars, igual que ho fa la neu a l'hivern. L'aigua tampoc és un filtre solar. Els rajos ultraviolats més perjudicials per a la nostra pell poden travessar fins a 30 cm d'aigua, si és transparent.

Si no entenem unes vacances sense estirar-nos a la sorra, llavors evitarem el pitjor horari, que és de 10 del matí a 4 de la tarda. El mateix val per a la muntanya. Els primers dies ens hi exposarem poc, al sol. I si tenim criatures petites no les portarem a la

OPINIÓ

Josep Maria Argimon

Directiu del Departament de Salut

La mobilització de Salut a la gran manifestació de Brussel·les

L'1 d'octubre va marcar el moment en què la ciutadania, i especialment molts treballadors de l'administració pública, es van veure amb la necessitat, i amb l'obligació moral, d'aprendre i aplicar allò que molts no sabien com es feia i que s'anomena resistència pacífica. El boca-orella entre companys, les xerrades davant la màquina del cafè i en les pauses entre reunió i reunió van ser moments de compartir la nostra preocupació que van fer que diversos professionals del Departament de Salut decidissin reunir-se i fer xarxa. Sabien que en algun moment, a curt o a mitjà termini, els tocava organitzar-se, protestar i resistir.

Un dels fets més destacats d'aquests mesos de resistència va ser la mobilització *Omplim Brussel·les*, convocada per l'Assemblea Nacional Catalana i Òmnium Cultural per denunciar la falta de democràcia de l'Estat espanyol i reivindicar la llibertat d'expressió i l'alliberament dels presos polítics. Les xarxes socials van ser l'eina bàsica de la mobilització del col·lectiu de Salut i van servir per estar en contacte amb la resta de grups de mobilització per la República.

Quedaven dues setmanes per a la gran manifestació de Brussel·les i hi havia un moviment de defensa de les institucions de l'àmbit de la salut dinàmic i mobilitzat. L'empresonament i l'exili del govern legítim no ens deixava indiferents. Les xarxes socials estaven fent de taca d'oli, de tal manera que més de 600 professionals del nostre sector estaven connectats al grup de Telegram; era impactant veure com per vies diferents entraven al grup persones que es coneixien, que havien treballat juntes en èpoques anteriors i que després d'haver-se perdut la pista es retrobaven per a l'ocasió.

En avió fins a Brussel·les, París, Amsterdam o Düsseldorf; en autocar des de Catalunya; en cotxe particular o fins i tot en furgoneta o autocaravana, amb família o amb amics. Les maneres que desenes de milers de catalans i catalanes van fer servir per arri-

Un gran dia

Va ser una gran manifestació, va tenir un alt impacte mediàtic en l'àmbit internacional, un impacte que no va ser proporcional a Catalunya a causa de la intervenció de TV3 per part de l'Estat espanyol via l'article 155. El major canal de difusió van ser, de nou, les xarxes socials: Twitter, Facebook, WhatsApp i Telegram. Els vídeos i notícies d'aquest esdeveniment van córrer durant dies. Els que ens vam posar a defensar la independència del nostre país, ara defensem la democràcia i les seves institucions. I en aquesta nova lluita per recuperar els nostres drets inherents a la democràcia, ens trobem i ens trobarem cada dia més amb els no independentistes, que veuran en la República Catalana l'opció per poder conviure en un estat més just.

El llavors conseller Toni Comín, al centre de la imatge, en la manifestació del 7 de desembre a Brussel·les

bar a Brussel·les van ser molt diverses. I tot decorat amb estelades, domassos i pancartes per reivindicar la República Catalana. Les àrees de servei, les autopistes i els aeroports del centre i el sud d'Europa batejaven al ritme i al color de la República, de milers de catalans que apel·laven als valors democràtics de la Unió Europea per aconseguir una Catalunya independent.

Els dies previs a la manifestació, el gèlid centre de Brussel·les ja estava ple de catalans: el català era la llengua que més s'hi sentia, les bufandes, gorres i impermeables grocs eren el símbol visual que, més enllà d'una denúncia de la greu situació de l'empresonament de polítics, ens identificava com a col·lectiu. Com cada hivern, els vespres a la Grande Place s'il·luminaven i s'omplien de música per preparar l'arribada del Nadal. L'any passat, però, enmig d'aquestes cançons es van intercalar uns dies amb les manifestacions espontànies de centenars de catalans reclamant la llibertat dels

presos polítics, que s'acabaven al ritme del cant d'*Els segadors*. Els belgues, tranquils i acostumats a les manifestacions a la seva ciutat, percebien que aquesta era una protesta diferent, amb més força, la força d'un poble que creu en la democràcia i en una república independent. I va arribar el dia de la manifestació. Equipats amb les nostres raons i amb senyeres, abrics, bufandes, guants i impermeables grocs ens vam dirigir cap al parc del Cinquantenari, on havíem quedat per trobar-nos amb els altres professionals del sector de la salut.

Tot i estar acostumada a les manifestacions, el 7 de desembre del 2017, Brussel·les

es va col·lapsar. Segons la policia local, uns 45.000 catalans i catalanes es van manifestar, però les xifres de reserves d'hotel van indicar una participació propera al doble. Tot i el fred, la pluja, els canvis de recorregut i l'endarreriment que això va comportar, la manifestació va avançar i, finalment, va acabar amb els discursos dels consellers i el president a l'exili. Es van enviar missatges polítics contundents, ho va ser especialment el del nostre conseller en aquells moments, Toni Comín: "Estat espanyol, teniu por que un jutge belga us digui la veritat. Esteu aterrats perquè digui que estem perseguits per les idees polítiques i que, per tant, els presos són presos polítics. Teniu por de la democràcia, de les urnes, perquè sou uns franquistes i teniu por de l'estat de dret. Teniu por de Catalunya perquè és un país de demòcrates."

Al final de la manifestació, el grup de Salut que érem a Brussel·les ens vam reunir amb l'exconseller Comín i li vam llegir un manifest; va ser un moment especialment emotiu, de suport a la seva persona, en què va quedar palesa la mobilització i la resistència d'un sector clau del nostre país.

LA CONVERSA

Ricard Riol

President de l'Associació per a la Promoció del Transport Públic

“Els catalans sense carnet, no compten?”

IRENE CASELLAS
icasellas@rp.cat

D Ricard Riol tenia 17 anys quan va organitzar la seva primera campanya de defensa del transport públic. Era el 1999 i veia amb preocupació el rebuig que generava el projecte de reintroduir el tramvia a l'àrea metropolitana de Barcelona. Amb els seus estalvis va fer milers de fotocòpies amb el lema *Sí al Trambaix. Sí al transport públic*, i tot i no tenir internet a casa seva es va espavilar per muntar un lloc web per oferir informació sobre els beneficis del tramvia.

Interessat des de molt jove en el món dels ferrocarrils, el seu precoç activisme el va acabar portant fins a l'Associació per a la Promoció del Transport Públic (PTP), una entitat que es va formar el 1993 després dels Jocs Olímpics. Ara ja fa onze anys que n'és el president. “En 25 anys, les coses han canviat molt. Per als Jocs Olímpics, la principal fita infraestructural va ser la construcció d'un cinturó viari al voltant de Barcelona, les rondes, i d'autopistes com els túnels de Vallvidrera. Per tant, es mantenia el focus sobre la mobilitat d'ús privat i no en la mobilitat per a tothom”, explica.

NECESSITAT DE SOLUCIONS

Afortunadament, aquesta percepció ha canviat: “Avui dia, l'atenció de bona part de la ciutadania i també dels discursos polítics s'ha girat cap al transport públic.” “Aquesta percepció –continua– s'ha guanyat a còpia de comprovar que les grans infraestructures viàries no donen solució als

TRANSVERSALITAT

“És molt sa que hi hagi ciutadania organitzada de múltiples ideologies per defensar conjuntament polítiques sectorials”

HIPOCRESIA

“Avui dia ningú reconeix que està en contra del transport públic, però sí que hi ha una oposició tàcita de moltes forces”

INICIATIVES

“Vam posar en marxa el primer ‘car sharing’. Ara està de moda, però el 2005 cap inversor hi va mostrar interès”

problemes creixents de mobilitat. Les rondes de Barcelona ja estan col·lapsades, i tan sols tenen un mica més de 25 anys. En canvi, el tren de Mataró està en servei i amb capacitat extra, i té 170 anys.”

Per tant, el canvi de mentalitat entre ciutadans i polítics suposa anar avançant, encara que sigui lentament. Parlant de política, la visió del transport públic és igual per a tots els polítics? “En absolut. De fet, la nostra associació es va crear perquè la política no donava sortida a les demandes que creïem que s'havien de posar sobre la taula, i que cap partit considerava. És molt sa que hi hagi ciutadania organitzada de múltiples ideologies, però defensant conjuntament polítiques sectorials, polítiques com la del transport públic, que necessita mesures més enllà dels mandats i de les legislatures”, insisteix.

SUMAR GENT DIVERSA

De fet, la principal fortalesa de la PTP és que ha sumat gent políticament di-

versa, però que té en comú que està a favor del transport públic i que vol que tingui prioritat en les inversions, en la gestió i en l'ús de l'espai públic, governi qui governi. “És molt important que es mantingui un missatge constant en el temps, sense favoritismes de cap personatge concret. Sovint, en el món de la política, més que les idees el que està en joc és el personatge, per tant tenir entitats com la nostra, que és sectorial, ajuda a corregir aquest factor”, afegeix.

Una de les batalles que l'entitat ha guanyat en aquests 25 anys és la de la integració tarifària a la regió metropolitana de Barcelona (que no existia fins al 2001). “També vam posar en marxa el primer servei de *car sharing*. Ara està molt de moda, això de compartir vehicle, hi ha moltes empreses que s'hi dediquen, però el 2005 no n'hi havia cap, de fet es va necessitar una fundació amb patronatge públic per poder-ho tirar endavant, perquè al mercat no vam trobar inversors que creguessin en aquest sistema”, recorda

Ricard Riol fotografiat a Barcelona, amb el logotip de l'Associació per a la Promoció del Transport Públic ➔

JOSEP LOSADA

Riol. En canvi, ara, els vehicles compartits apareixen fins i tot en anuncis de cotxes. “Els fabricants van a remolc del que passa a la societat, ells no estan impulsant cap canvi. El veritable canvi l’han fet els usuaris, que ja no tenen aquesta cultura de la propietat. És veritat que necessiten cotxe, però quan el necessiten no pensen a comprar, sinó a pagar per l’ús.”

Avui dia, ningú s’atreveix a mostrar-se obertament en contra del transport públic. Però Riol parla directament d’hipocresia. “Hi ha moltes forces que no ho diuen obertament, però busquen subterfugis i utilitzen excuses per oposar-se a projectes que són absolutament centrals per al transport públic de Catalunya i Barcelona. Utilitzen excuses del tipus «no s’ha fet estudi cost-benefici» o «ho podríem fer amb menys diners». El cas del tramvia per la Diagonal de Barcelona és un exemple”, remarca Riol. Així, mentre el tramvia s’està implantant a tot el món “aquí l’oposició municipi-

pal utilitza l’argument que ja tenim autobusos elèctrics a la Diagonal”: “Pensen que canviant un autobús dièsel per un d’elèctric ja n’hi ha prou, però el problema de contaminació no és un problema que l’ocasioni l’autobús, sinó milions de cotxes i motos.”

EXCUSES

Segons Riol, sempre es troben excuses per no reequilibrar la mobilitat en favor del transport públic. “Per exemple, a les autopistes d’accés a Barcelona, es podria dedicar un dels carrils al bus i als cotxes més ocupats, però prefereixen evitar canvis sobre el vehicle privat i supeditar aquesta mesura a futures noves construccions”, assegura, mentre recorda que al Vallès, on ni tan sols existeixen carrils bus d’accés a les grans ciutats ni estacions de transbordament allà on es creuen les línies de tren, moltes forces insisteixen més en el projecte del quart cinturó que a afavorir el transport públic. “L’espai i les inversions que s’abocuin al cotxe no aniran al transport públic, i això determina l’ús que després en fan les persones i l’ocupació del territori”, insisteix.

Ara bé, Riol també parla d’atacs frontals contra el transport públic, i posa com a exemple les propostes dels ajuntaments de Salou i de Cambrils d’eliminar el ferrocarril del centre del nucli urbà. “Són atacs atípics i sorprenents, perquè s’estan fent sense cap mena de dissimulació. Ho volen fer aquest any, volen eliminar el ferrocarril per reurbanitzar la zona i tot el que això comporta. És la pitjor agressió que s’ha fet mai a la xarxa ferroviària, que en definitiva és la gent. Estem parlant d’unes 700.000 persones afectades cada any per aquesta decisió.”

Manté que treure el ferrocarril del centre vol dir allunyar les persones del transport públic, “perquè els està dient que hauran de caminar més de trenta minuts per arribar a l’estació.” L’argument que el tren és una barrera física no el compra. “En comptes d’integrar-lo a poc a poc, opten per eliminar-lo i en un futur ja veurem què fem. Però a la pràctica deixaran a l’estacada centenars de milers d’usuaris sense alternativa. És com si tens un incendi, amb tot un bosc que crema, i l’any següent el que fas és talar tots els arbres del municipi perquè així no cremaran mai més. És molt greu, no pensen en la meitat de la població catalana que no té carnet de conduir. No pensen en la dependència petroliera de l’exterior, ni en el canvi climàtic, ni en la congestió...”

EN DETALL

► La sensibilitat envers el transport públic mostra la maduresa de la societat?

La societat és la que és. Però sí que hi ha un creixent interès per les qüestions públiques. El que hem aconseguit per part de la nostra associació és que les persones que tinguin interès en una mobilitat equitativa, responsable i de futur, puguin tenir un referent. N’hi ha d’altres, com el RACC, que defensen els usuaris dels cotxes, les assegurances i tot el que és el negoci relacionat amb l’automòbil. Nosaltres no estem en contra del cotxe, però volem que hi hagi un equilibri perquè tothom tingui satisfet el seu dret a accedir al territori, i no només els que es poden comprar un cotxe. Som una entitat que defensa alguna cosa més que un dret individual.

Defensen drets col·lectius...

Tenim una visió de conjunt. Quan defensem un carril bus, per exemple, estem pensant en la col·lectivitat. Defensem que les persones que comparteixin vehicle, ja sigui autobús o cotxe, tinguin un accés prioritari respecte de la resta. No defensem grans infraestructures, sinó aprofitar les que ja hi ha.

Com serà el futur del transport?

Hi haurà menys pes del vehicle privat, però no tot es podrà resoldre amb vehicles de lloguer o autònoms. La congestió continuarà necessitant solucions tipus autobús i tren. Vehicles que potser seran autònoms, ja ho veurem, però amb mobilitat basada en caixes grans, amb més capacitat. Són mitjans que encara que siguin més grans tenen la virtut que treuen molt de trànsit, perquè passen menys vegades. Així es genera més mobilitat amb menys trànsit, que és el que volem. Volem més espai, més temps, menys ocupació de sòl... Per això totes les grans ciutats del món, malgrat tot el tema de la connectivitat i de la conducció autònoma, totes aposten per transports públics col·lectius, també ferroviaris.

UNIVERSITATS

La universitat del Besòs

El Campus Diagonal-Besòs (UPC) projecta influir en la transformació dels barris del seu entorn, com el de la Mina. Conscients que no es fa d'un dia per un altre, a la universitat opten per sembrar, amb ciència

MERCÈ MIRALLES
mmiralles@lrp.cat

“Aquest campus és una mica diferent dels altres, perquè les institucions hi estan molt implicades i pel fet d'estar on està. Aspirem de debò que sigui un motor de transformació de la zona... A veure si ho aconseguim!” Qui parla és Jordi Bosch, director de la fundació b_TEC, que coordina el disseny, el desenvolupament i la gestió del Campus Diagonal-Besòs. El campus va començar a caminar el curs 2016/17, inaugurat per l'Escola d'Enginyeria de Barcelona Est (EEBE). Es va estrenar amb 3.500 estudiants. Clarament, destaca el fet que vol influir en el territori, a través dels projectes científics, de la implicació social i de la transferència de coneixement de la universitat a l'empresa. L'Escola d'Enginyeria, ubicada a la cruïlla dels carrers Sant Ramon de Penyafort i Eduard Maristany, és el nucli principal del nou campus, situat en una zona en expansió, entre Barcelona i Sant Adrià de Besòs. Com explica Bosch, de b_TEC, el creixement físic del campus no s'atura: el setembre del 2019 ja estarà en funcionament la residència universitària que s'hi està construint. I si els terminis administratius no es dilaten, l'any que ve també s'iniciaran les obres per tenir l'espai verd que connectarà la rambla de la Mina amb el campus i aquest amb el Port Fòrum. Encara no se'n poden donar detalls, però s'estudia destinar un edifici a pimes. Seria un exemple de la voluntat de transferència de coneixement. Sobre l'aspecte social, Bosch també explica que la voluntat és que es deixin en mans d'entitats socials tants serveis com es puguin. És el cas de la cafeteria de l'escola. I si hi pot

haver empleats de l'entorn, encara millor.

Les possibilitats, pel que fa a connexió entre el campus i els barris del voltant, si els agents ho saben gestionar, són moltes: què pot representar un gran parc que permeti el flux de persones, i de manera amable? Què pot significar tenir centenars d'estudiants, professors i investigadors, vivint al territori?

Ciència. Societat. Empresa. Mirada cap al territori. Gemma Fargas, subdirectora de mobilitat, empresa i promoció al campus, explica el projecte més important en què estan implicats, d'impacte directe en el territori: el projecte d'especialització i competitivitat territorial (PECT) Litoral Besòs Territori Sostenible, amb una important inversió del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER). “Es tracta de millorar l'eficiència energètica i ambiental d'aquesta part del litoral, de promoure el desenvolupament socioeconòmic d'un territori... Tots estem molt il·lusionats!” Els tres eixos d'aquest macroprojecte són la gestió sostenible de l'aigua, de l'energia i del territori. Fargas explica que hi ha un contacte intens amb les escoles i els instituts de Sant Adrià de Besòs: setmana de la ciència, setmana de la robòtica... Es fan tallers, seminaris... conduïts per estudiants del campus. “Hi ha un intercanvi des del primer curs.” Posa

2019

Al setembre s'obrirà la residència d'estudiants i professors. Un nou revulsiu que, ben gestionat per les parts, pot ser motor de canvi de l'entorn.

La voluntat és que la universitat i el territori es relacionin.

Que es vinculin, i que això es tradueixi en un flux de persones, de coneixement... de canvis, en definitiva. I a nivells molt diferents. Que els alumnes del Campus Diagonal-Besòs coneguin altres realitats, envoltats de barris on hi ha risc d'exclusió. I que els veïns tinguin a prop una altra realitat. Per a la UPC i els agents socials, el campus és una oportunitat ➔ UPC

No volem mirar cap al mar i estar d'esquena al barri. Volem que al barri ens vegin accessibles

Aspirem de debò que el campus sigui un motor de transformació... A veure si ho aconseguim!

l'accent en les noies. Han fet una jornada dedicada a la dona i a la ciència, impartida per enginyeres. Se'ls va llançar una pregunta, a les desenes de participants: "Què en penseu? Voldríeu fer això?" Moltes de les alumnes van manifestar interès i han participat en més trobades.

Eulàlia Planas, subdirectora de qualitat i responsabilitat social al Campus Diagonal-Besòs, incideix en la voluntat de connectar-se. "Des del primer dia es va pensar que era important fer el major nombre de projectes possible per crear un vincle important entre l'entorn i nosaltres." El campus, que fa una feina molt orientada a l'energia, diversifica les accions. Un exemple d'això és el conveni amb l'AMB per fer un *hub* sobre economia circular. Donar llarga vida a la matèria. "A l'àrea metropolitana volen que treballem en aquesta línia, per minimitzar i aprofitar tot el que es recull com a residu." Que res vagi a l'abocador, sinó intentar donar a tot una nova vida.

Hi ha molts projectes que relacionen la ciència i el territori, però la mirada, inevitablement, va cap a les persones, a la relació directa. La responsabilitat social. "Estem entre les entitats i organitzacions de tota mena que participen en el projecte educatiu del barri de la Mina, el PEB." Des del CAP fins als Mossos, la biblioteca, l'associació de veïns, els centres educatius... Hi és tothom. "Formem part de la comissió educativa i hem participat en tot el que s'ha fet." Fomenten tant com poden la relació amb instituts i escoles. "No volem mirar cap al mar i estar d'esquena al barri. Volem que al barri ens vegin accessibles i que sàpiguen que poden venir."

Voluntaris al Casal

Dins d'una variada acció social, el campus té un conveni amb el Casal dels Infants de la Mina. Primer es van fer accions de difusió entre els professors i l'alumnat i també es va promoure que els nens del casal coneguessin el campus. En la segona meitat d'aquest curs 2017/18 ja va començar el voluntariat: classes de reforç, suport a persones nouvingudes que hagin de fer tràmits burocràtics, ajut en els casals d'estiu... En el poc temps de funcionament, ja s'hi han apuntat una quinzena de voluntaris.

Les transformacions no són d'un dia per l'altre. Requereixen la sembra de totes les parts. I paciència. Juanma Martín és director de la seu Besòs-la Mina del Casal dels Infants. "Que un equipament de la potència de la UPC estigui al costat d'un barri de risc social com la Mina és una oportunitat." Com tota oportunitat està oberta: des de tenir estudiants fent voluntariat fins a convertir aquests voluntaris en agents socials, passant per la possibilitat que nens i nenes de la Mina siguin alumnes de la UPC en el futur. "És un procés que es fa de mica en mica. Cal ser pacients. La comunitat ha de conèixer la UPC, i l'alumnat, els barris. Quan s'acabi la residència d'estudiants,

Una sessió, de les moltes que organitzen al campus, per a alumnes dels centres educatius del voltant ➔ UPC

disposarem d'un element més." Martín destaca la voluntat d'implicació de la UPC, i que cal esperar i treballar per veure els canvis que es poden promoure, a mitjà llarg termini. "El campus és molt diferent d'altres grans equipaments com el Fòrum, que són molt potents, però que estan com dins d'una closca i no influeixen en el barri." A banda d'aquest voluntariat, el campus està implicat en el projecte Rossinyol, de la Fundació Servei Solidari. Alumnes del campus són mentors, en l'àmbit del lleure, de nens en risc d'exclusió social.

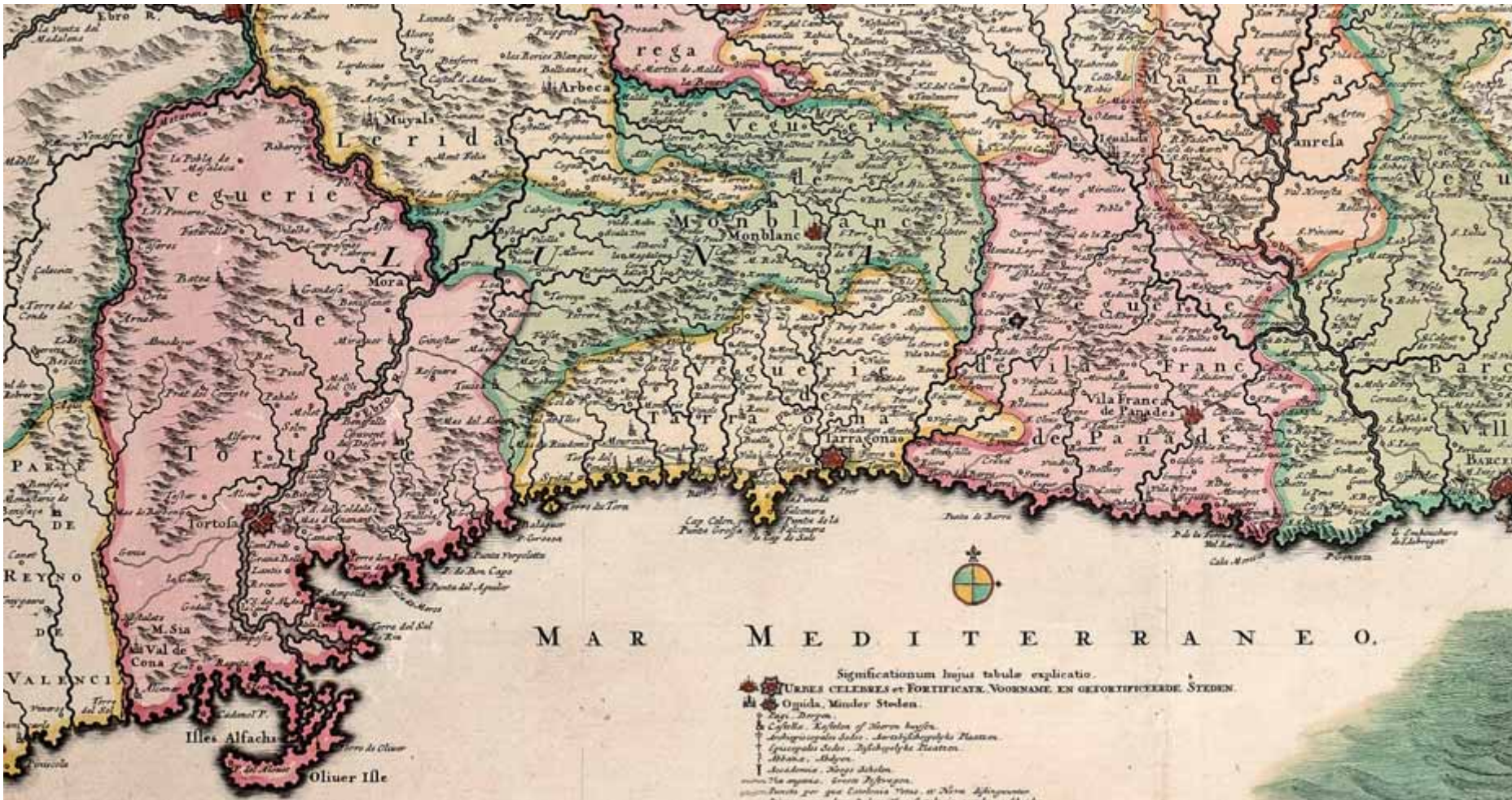
La República de les arts

Joan Cavallé Escriptor i gestor cultural

Llibre recomanat per...

Els complements del nom, d'Òscar Palazón explora diferents veus narratives, amb un bon resultat estilístic. Està ambientat al barri tarragoní de Sant Salva-

PASSIÓ PER LA CARTOGRAFIA

El primer mapa del Principat inclòs en un atlas, un gravat de l'illa basca on es va signar el Tractat dels Pirineus o les reconegudes il·lustracions de poblacions catalanes de l'enginyer militar francès Sébastien de Beaulieu són algunes de les joies que es poden veure en una exposició a la Casa Galibern de Torroella de Montgrí

MIQUEL RIERA

@mrierapla

Els amants dels gravats i la cartografia antiga tenen una cita aquest estiu a la Casa Galibern de Torroella de Montgrí (Baix Empordà), on la Fundació Mascort presenta, fins al 14 d'octubre, la mostra *Escenes de la història. La cartografia de la col·lecció Mascort*. S'hi exposen més de 160 mapes, gravats i il·lustracions pertanyents a les principals escoles cartogràfiques europees i que també han estat recollits en un detallat catàleg, del qual és autora la comissària de l'exposició, Inés Padrosa, arxivera i bibliotecària del Castell de Peralada.

Padrosa que qualifica de "gran privilegi" haver pogut treballar en la preparació de la mostra i en el catàleg, considera que la col·lecció de cartografia reunida durant anys per l'advocat i empresari torroellenc Ramon Mascort és una de les millors en mans privades de Catalunya.

David Marin
dmarin@lrp.cat

L'acaparadora copa del món dels llibres

El mundial dels llibres arriba diumenge a la final. Han estat setmanes de retransmissions en directe, tertúlies televisives i obertures d'informatius. Tot al voltant del llibre, com si no hi hagués res més. Hem vibrat amb l'efervescència verbal dels poetes estrella, la rivalitat ferotge

entre novel·listes eslaus, anglosaxons i francesos, i els nous valors de les narratives asiàtiques i africanes. Però entre poc i massa. Ara que s'acaba, recordem que a la vida hi ha altres coses importants. Per exemple, agafar una pilota i fer-hi puntades de peu.

A l'esquerra, mapa de Catalunya (1677), de l'austríac Nicolaus Visscher, amb la novetat, per a l'època, que assenyalava vies de comunicació i places fortes. Al costat, el popular atlas històric conegut com 'Petit Beaulieu' del 1616, que a la mostra es pot 'fullejar' digitalitzat
 FUNDACIÓ
 MASCORT

Ramon Mascort, un apassionat del col·leccionisme que els últims anys ha presentat altres exposicions amb peces i obres d'art molt remarcables, es considera un entusiasta de la història i, conseqüentment, dels mapes, plànols i gravats antics. "La cartografia m'acosta al passat i a la realitat, i dona resposta a moltes de les meves preguntes", escriu Mascort en el pròleg del catàleg.

L'exposició, que es pot resseguir al llarg de la planta baixa i del pis principal de la Casa Galibern, un preciós edifici d'indians al cor de la vila vella torroellenca, és una ocasió única per fer un viatge al passat, descobrir-hi racons inesperats, topònims en formes insospitades i, sobretot, una visió del món molt especial, la que només podien oferir els pocs viatgers en una època en què, per a la majoria de la gent, el paisatge que veien cada dia era el que albiraven tota la vida.

Endinsar-se en els mapes i les vistes, sovint amb detalls i dibuixos molt elaborats, devia ser un plaer, fa tres-cents anys, però també ho continua sent ara, en un món dominat per la tecnologia i els mapes digitals.

L'exposició mostra els mapes, gravats i dibuixos agrupats segons la seva temàtica: Mediterrània i península Ibèrica; insulars i cartes nàutiques; conflictes bèl·lics (el teatre de la guerra i les places fortes, la majoria catalanes) i l'evolució de les representacions de Catalunya.

Aquest és un dels apartats més importants de l'exposició, amb més de cinquanta mapes datats entre el 1605 i el 1798. Entre aquests destaquen el primer mapa del Principat inclòs en un atlas, obra d'un editor d'Anvers, Jan Baptista Vrients, o la primera representació de Catalunya atribuïda a un català, obra de Josep Aparici, del 1769. Dels mapes en sorprèn la precisió de la representació del territori, dels rius, de les principals vies, de les fronteres o del Delta de l'Ebre, per exemple, en aquella època més reduït que ara. També els colors utilitzats que en remarquen encara més la bellesa. O algunes representacions desconcertants, com un mapa que mostra les Balears i la costa africana des de l'est o un altre que reproduïx els Pirineus des de França, en concordança amb la perspectiva del

RAMON MASCORT

"La cartografia m'acosta al passat i a la realitat, i em dona resposta a moltes preguntes"

MOSTRA ÚNICA

"Som al davant d'una de les millors col·leccions privades catalanes de cartografia", diu la comissària

CATALUNYA

S'hi exposen més de 50 mapes del Principat d'entre el 1605 i el 1798, de les principals escoles cartogràfiques

país veí, d'on procedeixen la majoria dels gravats i que, en l'època, va envair Catalunya en diverses ocasions.

D'aquells conflictes bèl·lics en són testimoni molts dels mapes i gravats. No només per les representacions de les places fortes i dels ports, per motius militars, sinó per les recreacions de batalles, com la del Ter (1694), o d'acords de pau, de la qual destaca el gravat en què es dibuixa la conferència dels Tractats dels Pirineus, que va suposar la pèrdua de la Catalunya del Nord.

Cal destacar, finalment, el tractament especial que s'ha donat als gravats de l'enginyer militar francès Sébastien de Beaulieu, titulats *Les Glorieuses Conquêtes de Louis le Grand* (1694), formats per trenta-nou representacions que, per primer cop, es podran veure en tot el seu esplendor.

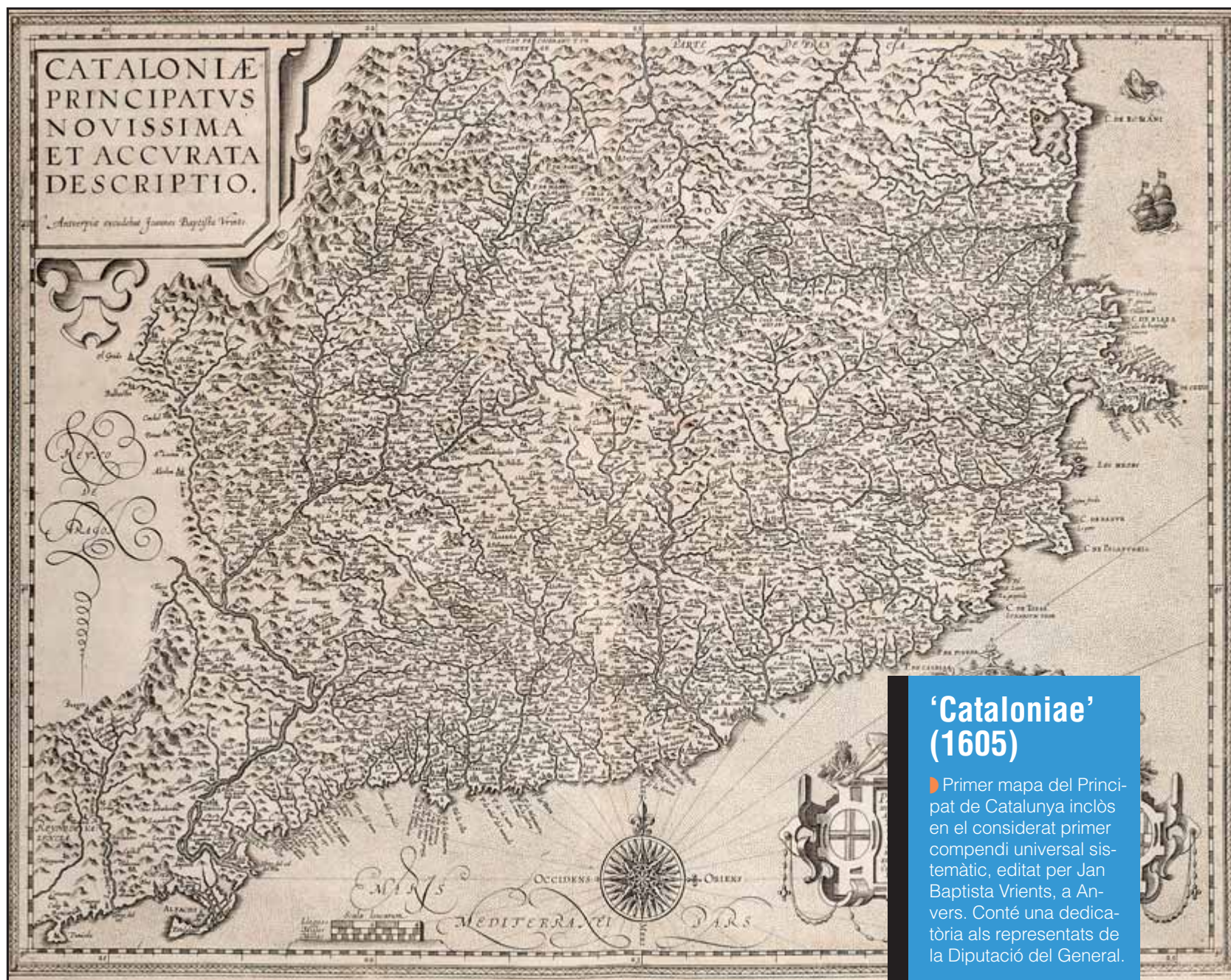
Com a complement, es presenten també monografies i atlas complets amb aspectes relacionats amb els temes anteriors, com un atlas obra de l'alemany Gabriel Bodenher i el popularment conegut com *Petit Beaulieu* (1662), del mateix Sébastien de Beaulieu. Els dos es poden fullejar en un ordinador perquè s'han digitalitzat.

La cartografia de la col·lecció Mascort

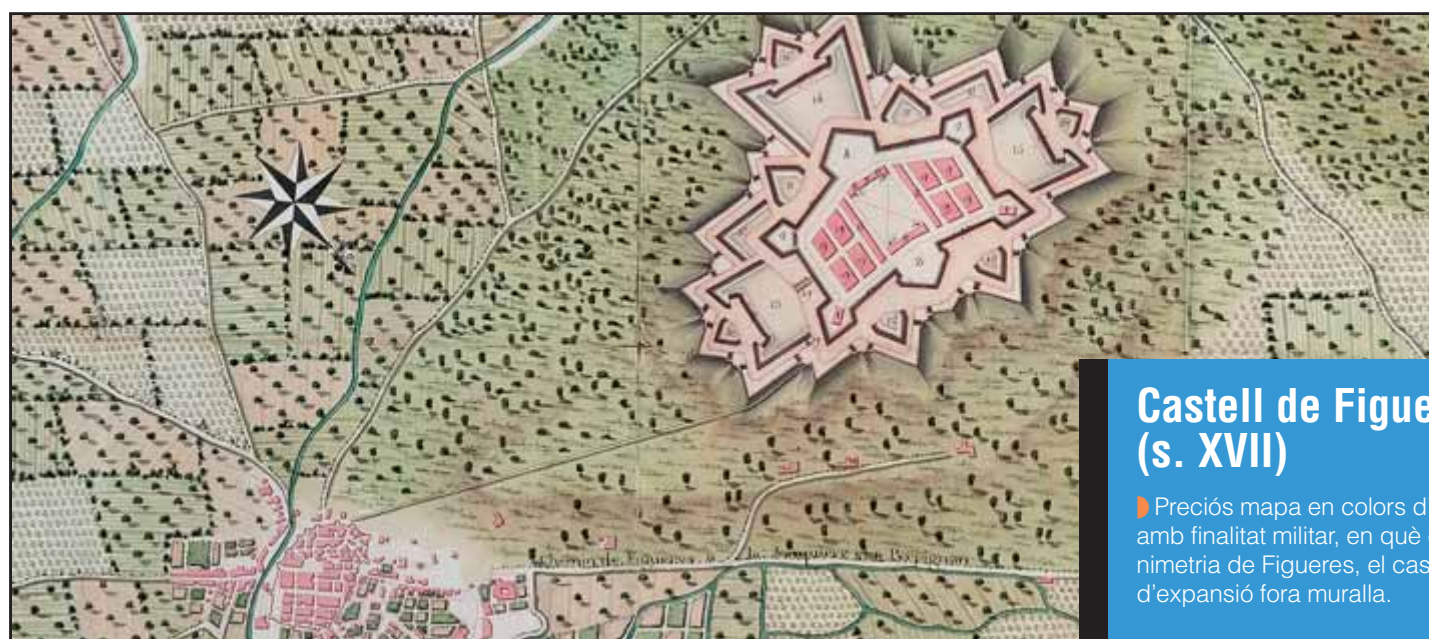
Inés Padrosa

LA REPÚBLICA DE LES ARTS HISTÒRIA

‘Cataloniae’ (1605)

Primer mapa del Principat de Catalunya inclòs en el considerat primer compendi universal sistemàtic, editat per Jan Baptist Vrients, a Anvers. Conté una dedicatòria als representats de la Diputació del General.

Castell de Figueres (s. XVII)

Preciós mapa en colors d'autor anònim, amb finalitat militar, en què es mostra la planimetria de Figueres, el castell i la seva àrea d'expansió fora muralla.

Girona (1694)

▶ Gravat de la ciutat de Girona del prestigiós editor De Beaulieu, amb els punts neuràlgics de la ciutat dels quatre rius.

Els estats de la Corona d'Aragó (1653)

▶ Mapa que formava part del primer atlas mundial francès. És obra de Nicolas Sanson i s'hi mostren, marcats en diferents colors, els estats de la Corona d'Aragó.

Delta de l'Ebre (1732)

▶ Mapa del Delta de l'Ebre, una de les cartes nàutiques del segle XVIII que hi ha a l'exposició, obra del gravador Louis Corne.

L'île de la Conferència' (1659)

▶ Gravat de la casa Beaulieu que reproduïx la reunió entre França i Espanya a l'illa dels Faisans, a la desembocadura del Bidasoa, al País Basc, on es va signar el Tractat dels Pirineus, que va comportar la partició de Catalunya i la cessió a França del comtat del Rosselló.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS LLETRES

ELS MÉS
VENUTS
Ficció

La desaparició
de Stephanie
Mailer
Joël Dicker

Permagel
Eva Baltasar

Teoria general
de l'oblit
José Eduardo
Agualusa

La dona a la
finestra
A.J. Finn

La força d'un
destí
Martí Gironell

OPINIÓ

El dietari del president Torra

En la història recent de Catalunya hem tingut dos models de president de la Generalitat, tots dos del PSC: d'una banda, Pasqual Maragall, home d'idees i iniciatives sorprenents, *genialoide* i fulgurant; de l'altra José Montilla, que va progressar dins l'aparat del partit a còpia de cenyir-se al guió, dient i fent sempre el que era previsible. El que tenen en comú Carles Puigdemont i Quim Torra és que gran part de la seva biografia s'ha mantingut al marge de la política, el primer en el camp de la comunicació i el segon en el sector comercial, editorial i de la gestió cultural. De principis del 2006 a mitjans del 2007, Quim Torra va treballar a Suïssa per a una companyia d'assegurances. Durant aquell temps va escriure un dietari que ha aparegut fa escassament un mes. No és un d'aquells llibres que escriu un gabinet per a major glòria del càrrec polític. De fet, l'editorial va programar el llibre, titulat *El quadern suís*, sense saber que quan aparegués, l'autor

Per sobre
de tot, el que
destaca en
el llibre és
la curiositat

Vicenç Pagès Jordà

rebría el tractament de Molt Honorable.

Fins ara coneixíem llibres de Quim Torra com els que va dedicar al periodisme d'entreguerres, a la censura franquista i a Muriel Casals. *El quadern suís*, però, és molt més personal. Com a ciutadà, m'agradaria poder llegir dietaris de les persones que es troben al capdavant d'un país, ja que em fa l'efecte que és una bona manera de conèixer-los (llastima que en el cas de la majoria ens hem de limitar a les piulades, sovint obra del *community manager* del torn).

Per sobre de tot, el que destaca en el llibre és la curiositat. L'autor escriu sobre les ciutats que visita, sobre la història de Suïssa, sobre les personalitats que hi van tenir a veure, des de Calvi, Einstein, Robert Walser i Borges fins a Rodoreda, Gaziell i Pla, incloent-hi personatges de ficció com Astèrix, Frankenstein, Heidi i els Robinsons Suïssos. Alguns passatges podrien formar part d'una guia de Suïssa, ja que l'autor s'esplaia sobre el formatge, la

xocolata, els Alps, la Creu Roja, les pastilles Ricola i la lletra Helvetica, sense oblidar, és clar, la banca.

En un altre nivell, *El quadern suís* ofereix una mirada crítica als costums empresarials, als executius de pacotilla i als abusos del PowerPoint en les reunions d'alt nivell. Torra mira d'aprofitar el temps: "Dos dies de treball a Budapest. No sé pas si hi outsorcirem res, però el Danubi és un riu bellíssim." Destaca el sentit de l'humor, com quan exposa les seves dificultats amb la llengua anglesa: "Avui els he deixat anar tan tranquil·lament un «don't fot me» que m'ha fet guanyar un gran prestigi." M'ha interessat la vinculació que Torra estableix entre la literatura catalana i la cultura d'empresa: "Cap executiu català no hauria d'enfrontar-se a una fusió sense haver llegit *Vida privada*." En l'epíleg, escrit quan ja era president, hi llegim: "Sabem que de l'Estat espanyol ho podem esperar tot i que d'Europa no en podem esperar gaire."

@WhistPlayers - www.vicencpagesjorda.net

Crítica

A cadascú el seu purgatori

Visions del purgatori
Males Herbes
281 pàg.
16 euros

El purgatori és un tema que ha inspirat la literatura catalana de bell antuvi. La prova: *Viatge al purgatori*, de l'autor medieval Ramon de Perellós, i *Lo somni*, de Bernat Metge. Avui, en una socie-

tat secularitzada que es cargola de riure quan sent paraules com ara *paradis* i *infern*, el purgatori continua sent, tanmateix, un lloc per explorar literàriament al costat d'un País del Mai Més o Xanadú. Esperonats pel Cryptshow, una colla d'autors ha revisat el mite que Dante va immortalitzar a la *Divina Comèdia*. El volum recull els cinc relats guanyadors del premi d'aquest festival de cinema fantàstic –Albert Pijuan, Gemma Martí, Sergi G. Oset, Iñaki Rubio i Cristian Selvas–, i altres cinc autors més: Anna Maria Villalonga, Sebastià Jovani, Anna Carreras, Joan Ferrús Vicente i David Gálvez. Zombis, reptilians, vampirs... i fins i tot Albert Rivera transiten per uns relats que es mouen en la no lògica angoixant dels somnis. Un dels més rodons és el de Jovani. A *PURGATORIUM* condensa una experiència kafkiana en què un no ningú juga una partida a vida o

'La porta del purgatori', de Joseph Anton Koch ARXIU

Valèria Gaillard

mort. Aquí el purgatori és virtual, però et fa qüestionar si en realitat no ho és la nostra societat, capficada a assolir dividends sempre més sucosos. *L'erició*, de Selvas, sobre un escriptor atrapat en la indecisió, reflexiona sobre l'infern de la creació. El purgatori és "la seva manera de demanar perdó per tots els textos que ha deixat d'escriure durant tants anys per culpa de la inseguretats i la desídia". *Aftermath*, de Rubio, situa el purgatori en un autobús, on un home que es dedica a buidar pisos de difunts es creua amb el jo que va ser. "A vegades hem de baixar al propi infern per cremar els fantasmes interiors, passar pel purgatori íntim de la soledat per netejar els pecats que no ens deixen estimar", diu, inquietant, la dedicatòria del llibre que ha robat. A cadascú, doncs, el seu purgatori.

ELS MÉS
VENUTS
No-ficció

Dies que duraran anys
Jordi Borràs

Estima'm quan menys ho mereixi...
Jaume Funes

Operació urnes
Laia Vicens i Xavi Tedó

El quadern suís
Quim Torra

Destrossa aquest diari
Keri Smith

OPINIÓ Joana Soto Periodista i editora

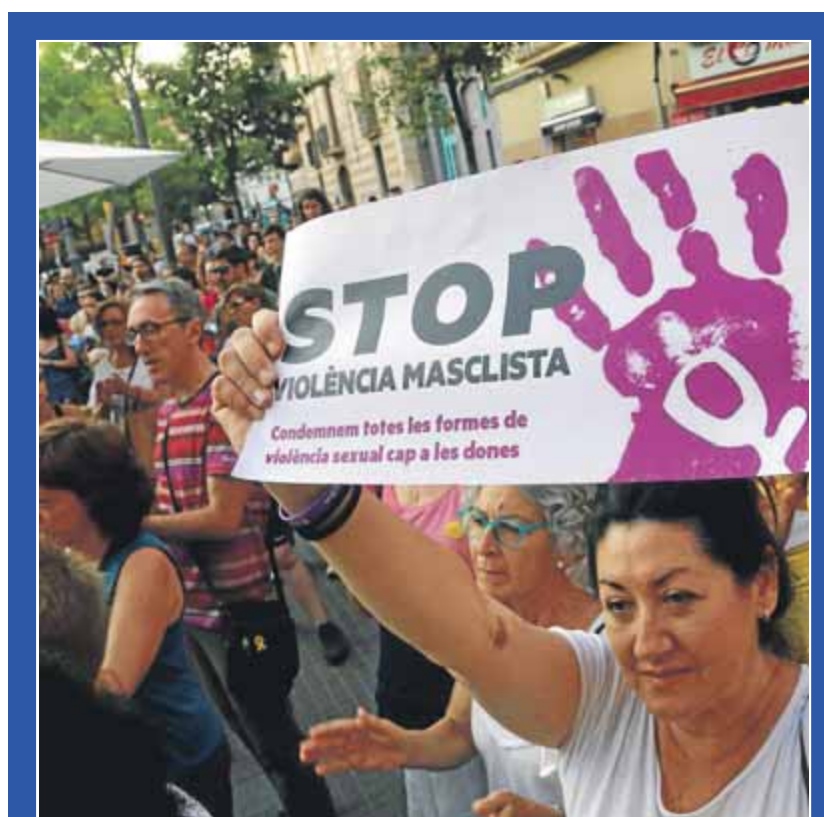
La presó de cada fosca lluna d'abril

Latzar va voler que la notícia de l'alliberament de *la manada* m'arribés tot just uns instants després d'haver acabat *Una fosca lluna d'abril*, el llibre amb què l'escriptor Francesc Pané va guanyar l'any 1991 el Premi de Novel·la Breu Ciutat de Mollerussa. Per qui no el conegui, el text reviu l'assassinat d'una jove masovera, un dels episodis més espantosos que encara avui recorda el Pirineu lleidatà.

Jo era al tren, camí de Barcelona, i recordo haver tancat el llibre ben arran de pit, amb un lleu sospir. Sempre he pensat que per conèixer el poder que els textos exerceixen sobre nosaltres, tan sols hem de parar atenció a la manera com ens hi relacionem instants després d'haver-los acabat. No falla mai. En aquest cas, me'l vaig acostar al pit, amb la mirada perduda finestra enllà, com intentant abraçar-lo, i crec que se'm va escapar un lleu sospir, o potser un molt fluixet i rabiüt "joder", o tal vegada les dues coses alhora, ves a saber.

La història, sens dubte, m'havia deixat un gust amarg. Parla dels motius que van portar un pagès a matar la dona que l'havia contractat. És un text dur, una bufetada espessa gens fàcil de digerir, perquè ofereix, oberts en canal, els refugis del pensament que van portar l'home a sentir-se propietari d'un cos que no era el seu. Ni el justifica ni el victimitza. Tan sols ens fa entendre, i tal vegada això és el més punyent, que el sistema patriarcal ofereix les giragonses argumentals necessàries perquè un home pugui acabar entenent que la vida de l'altra és quelcom que li pertany.

Pensava en això, amb el llibre encara enganxat al pit, quan vaig fer un cop d'ull al mòbil. Desenes de missatges avisaven que la secció segona de l'Audiència de Navarra havia dictat la llibertat provisional sota finan-

Concentració de protesta a Molins de Rei després de la sentència de 'la manada'

➡ JUANMA RAMOS

ça de 6.000 euros per als cinc membres de *la manada*.

Instintivament, vaig obrir (gairebé destrossar) el llibre per l'última pàgina i vaig llegir una escena que em batega des de llavors. El text explica que una mare, en veure que la seva petita s'atansa a dos desconeguts, corre ràpidament a endur-se-la d'una embranzida, tot etzibant-li amb cert recel: "No t'he dit mil vegades que no vull que t'atansis als descon-

guts?" La criatura, que en el fons ja sap de què va l'assumpte, ha recordat allò de "vigila, filleta, que el nostre món està ple de perills" i crec que així, de cop i volta, la voluntat amb què l'escriptor va escollir aquesta escena, fa gairebé trenta anys, pren ara tot el sentit. Perquè mentre ens fixem i ens enfadem, amb tota la raó del món, per la llibertat dels uns, deixem de parlar de la presó de les altres, les dones, que som les que, en realitat, hem après a viure en una fragmentada llibertat.

Sovint hem de vigilar, vetllar-nos, tenir por. Que aixequi la mà la que no camina de nit amb el cor encongint, la que no mira enrere i la que fa el camí

curt. "Vigila amb qui parles." "No tornis tard." Explica ma mare que, a l'Adri i a mi, un nen ens tancava al lavabo, ens baixava les calces i ens tocava, segons convingués. Tinc una amiga que al pàrquing de casa fa veure que parla per telèfon i una altra que porta una navalla a la bossa "perquè ves a saber".

Ens hem passat la vida defensant-nos. Esperant, per exemple, que les amigues entrin al portal per arrencar de nou. De casos n'hi ha molts i sovint són molt greus. Són exemples presos d'aquí i d'allí, reals i no gaire llunyans. Des d'una mà al cul en una discoteca fins al polvo que fas perquè deixi d'insistir. El mal nascut que li diu que té la sida quan ella li confessa, sola i amb por, que s'ha quedat embarassada. El que se li posa al llit sense demanar-li permís i li fa creure que és un altre. El que l'amenaça a l'ascensor i el que la toca al metro. El que la llança al sofà, amb la fúria d'una bèstia, i el que no vol posar-se el preservatiu. El que se'n riu, el que li diu gorda, el que li demana que no en parli i el que no vol que pengi fotos a internet.

Em fa feliç saber que n'hi ha que no en tenen, de por. Però algunes sí que en tenim i fins i tot hem après a conviure amb la mirada obscena i amb el gest discret. Pensem en les mil i una nits que hem creuat el carrer fosc i hem mirat enrere. Les mil i una vegades que se'ns ha accelerat el cor. Aquelles violacions que no tenen lloc al tard, ni a les fosques ni amb personatges desconeguts. O la mare que no veu l'hora que la filla posi les claus al pany. La meua -"ai ves, que el portal és fosc i massa gran"- sortia cada dissabte al balcó per veure'm arribar, ben entrada la matinada. I, sobretot, la ràbia que genera haver naturalitzat aquesta presó. La de cada dia. La de cada fosca lluna d'abril.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS

LLETRES EN BATALLA

Joan-Lluís Lluís
@joanlluisslluis

Alcohol, alcohols

Molts autors han escrit abans, després o durant una borratxera. A mi em sembla curiós, fins i tot impossible, aconseguir-ho, però la història demostra que algunes obres mestres han nascut amarades d'alcohol. Què en sabeu, de vins, licors i espumosos barrejats de lletres?

1. Qui ha escrit: "Els xampans catalans són contraris al benestar humà elemental i normalíssim"?

- A. Joan Fuster
- B. Montserrat Roig
- C. Quim Monzó
- D. Josep Pla

2. A Hamlet, amb quina substància el rei Claudi emmetzina el vi que acabarà bevent la seva dona?

- A. Un pètal de rosa
- B. Una cirera
- C. Una ametlla
- D. Una perla

3. Al llarg dels àlbums de Tintín, per quina marca de whisky escocès es decanta sempre que pot el capità Haddock?

- A. Loch Lomond
- B. Johnnie Walker
- C. Glen Scotia
- D. Royal Lochnagar

4. Quin escriptor va declarar als seus amics "He begut divuit whiskys seguits, crec que és el rècord" pocs dies abans de morir?

- A. Charles Bukowski
- B. John Dos Passos
- C. Edgar Allan Poe
- D. Dylan Thomas

5. A quins poetes feia al·lusió Joan Margarit quan, en una ponència, va declarar: "Els uneixen de seguida la poesia i l'alcohol"?

- A. Salvador Espriu i Joan Oliver
- B. Maria Mercè Marçal i Màrius Sampere
- C. Joan Vinyoli i Gabriel Ferrater
- D. Carles Riba i Clementina Arderiu

6. Joanot Martorell, a Tirant lo Blanc, escriu: "Com tots los estats hagueren acabat de dansar, portaren la col·lecció de matí, gingibre verd ab..."?

- A. Macabeu
- B. Garnatxa
- C. Malvasia
- D. Xarel·lo

7. Quin escriptor ha imaginat un piano amb el qual elaborar còctels tot tocant-lo?

- A. Boris Vian
- B. Adolfo Bioy Casares
- C. Pere Calders
- D. Italo Calvino

Solucions: 1D, 2D, 3A, 4D, 5C, 6C, 7A

LA REPÚBLICA DE LES ARTS MÚSICA

Alguns dels grups i artistes de l'edició d'aquest any: a dalt, Ebri Knight i Els Catarres; a baix, la terrassenca Gemma Humet i Txarango ➔ LRP / J. LOSADA / X. MERCADÉ ('ENDERROCK') / J. RAMOS

L'Acampada Jove es fa gran

El festival politicomusical de Montblanc reuneix més bandes i artistes que mai, 25 en total, entre els dies 19 i 21 de juliol. L'edició d'enguany vol homenatjar "la resistència, la lluita i la llibertat"

DAVID MARÍN
dmarin@lrp.cat

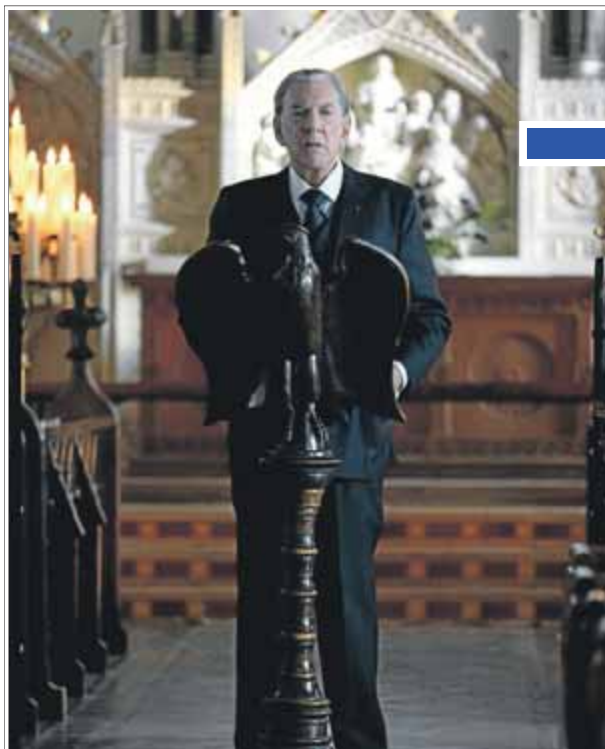
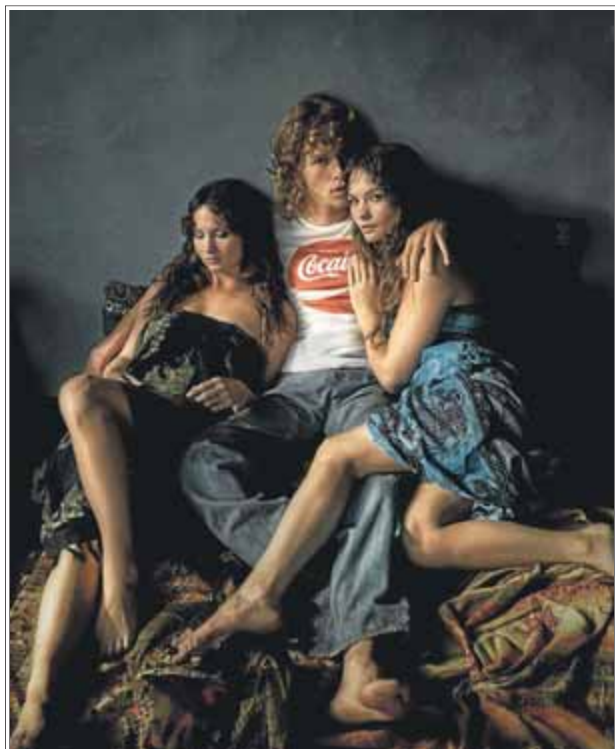
Vint-i-cinc grups i artistes conformen el cartell de la 23a edició de l'Acampada Jove, que se celebra entre el dijous 19 i el dissabte 21 a Montblanc, localitat que ja fa deu anys que és la seu del festival. Amb aquesta xifra es bat el rècord de bandes participants en el festival politicomusical més important del país. Hi assistiran Buhos, VaDeBo, Sense Sal, Ebri Knight, Tremenda Jauría, Setrill, Txarango, Smoking Souls, Porto Bello, Xavi Sarrià, Germà Negre, Prozak Soup, Talco, Doctor Prats, Koers, Auxili, Assekés, Marcel Lázara i Júlia Arrey, Suu, La Raíz, Els Catarres, Roba

Estesa, Senyor Oca i Gemma Humet. L'edició d'aquest estiu estarà marcada per la situació política i repressiva. El lema de l'edició d'enguany és *Resistència, lluita i llibertat*. El director de l'Acampada Jove, Pau Morales, va explicar durant la presentació del cartell definitiu que "un cop més es demostra la falta de democràcia veient la persecució de la llibertat d'expressió a l'Estat espanyol". "L'Acampada Jove és un espai de reivindicació en què no s'obliden les persones que pateixen aquesta vulneració dels drets, com és el cas dels presos polítics i del músic Valtònyc, que ha hagut de marxar a l'exili", va afegir.

L'Acampada Jove va néixer el 1996 a Arbúcies i l'organitzen les Joventuts d'Esquerra Republicana i l'Associació Cultural Acampada Jove.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS PANTALLA

EN SÈRIE

TRUST

A l'esquerra, Harris Dickinson en el paper del jove Getty, a qui la premsa dels anys setanta qualificava com a "hippy d'or". Al costat, Donald Sutherland interpretant l'avi multimilionari que no va voler pagar el rescat del seu net. I a sota Brendan Fraser en el paper d'exespia. Diners, drogues, màfia i misèria humana.

Quan els rics també ploren

La sèrie 'Trust' recrea, 45 anys després, el segrest del jove John Paul Getty III i el drama que va provocar el seu avi quan no va voler pagar el rescat, tot i ser l'home més ric del món

IRENE CASELLAS
icasellas@lrp.cat

No és un fet aïllat que des de Hollywood arribin al mateix temps productes similars o amb el mateix argument. Sigui casualitat, competència o estratègia comercial, des que el 1994 es van estrenar gairebé simultàniament *Tombstone* i *Wyatt Earp* hi ha hagut moltíssimes coincidències: *Volcano* i *Dante's Peak*; *Armageddon* i *Deep Impact*; *Bichos* i *Antz*; *El truc final* i *L'il·lusionista*; *Battleship* i *Pacific Rim*; *Salvatge* i *Madagascar*...

Aquest any ha passat el mateix amb una història real: el segrest el 1973 de John Paul Getty III -el jove hereu de la fortuna petrolera dels Getty- a mans d'un grup de mafiosos italians. Una història que va commocionar l'opinió

pública i que va mostrar que tenir una família rica pot ser una veritable tragèdia. Al febrer arribava als cinemes *Todo el dinero del mundo*, de Ridley Scott, i a finals de març HBO estrenava la minisèrie *Trust*, del director britànic Danny Boyle. Les dues produccions expliquen els mateix cas, considerat el primer *reality show* de la història retransmès pels mitjans de comunicació. A partir d'aquí, si no coneixeu el cas trobareu *spoilers*.

A *Trust* la trama recull amb més precisió que la pel·lícula el desconcert dels segrestadors del jove Getty en veure que la família no pagaria el rescat milionari que demanaven. Un desconcert i una impotència que es van traduir en una de les mutilacions més famoses del segle XX: a John Paul III li van tallar l'orella i la van fer arribar al seu avi, que era qui es negava a

pagar, tot i que en aquells moments estava considerat l'home més ric del planeta. Així, i gràcies al gran seguiment mediàtic, el pavelló auricular del jove es va fer tan famós com l'orella de Van Gogh o la que Mike Tyson va mossegar al seu rival en un combat de boxa el 1997.

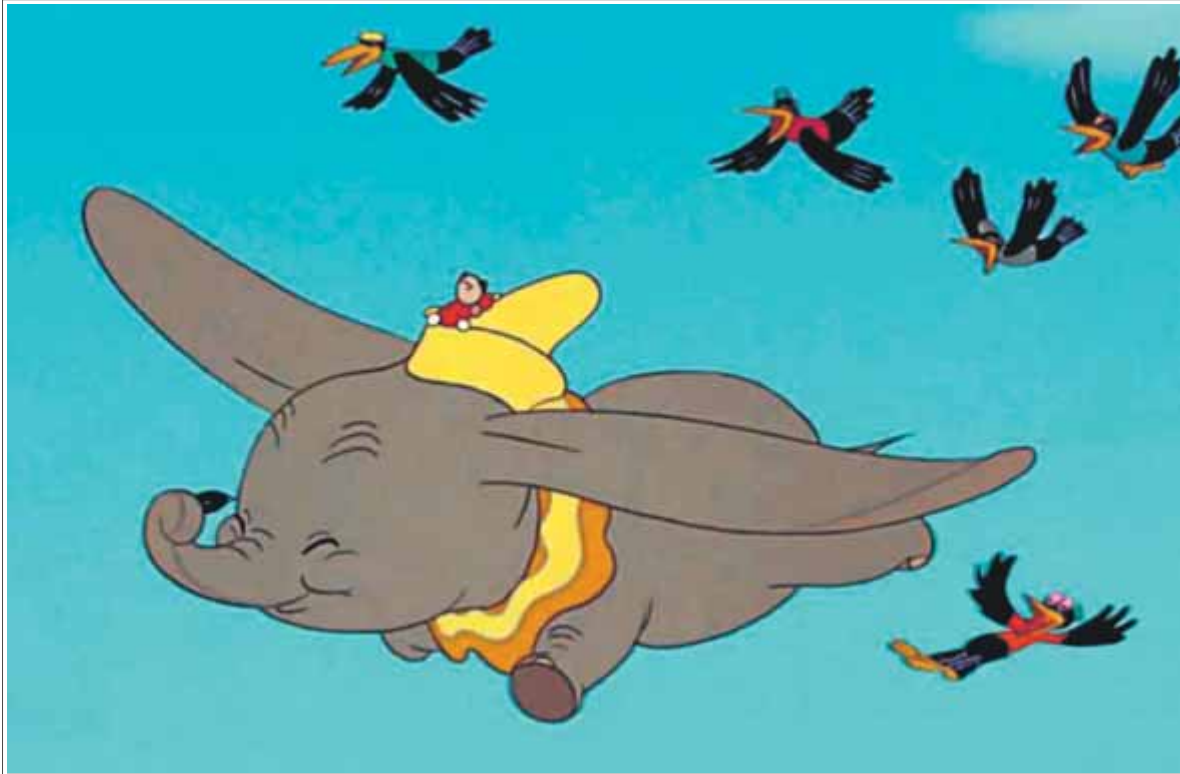
PROTAGONISTES DE LUXE

Tant la pel·lícula de Scott com la sèrie de Boyle tenen elencs de luxe, però en el cas del film, també envoltat de polèmica. Primer Scott va haver de substituir Kevin Spacey -que interpretava l'avi Getty quan va ser acusat d'abusos sexuals- pel veterà Christopher Plummer; i després es va saber que, per refer amb Plummer les escenes ja gravades amb Spacey, els altres dos protagonistes van cobrar sous molt diferents: Mark Wahlberg,

1,5 milions de dòlars, i Michelle Williams, tan sols 1.000. La polèmica per aquesta flagrant discriminació salarial va acabar quan Wahlberg, que segons va dir no n'estava al cas, va donar tot aquest sou a una campanya per la igualtat.

Pel que fa a la sèrie de Boyle, Donald Sutherland interpreta l'odiós avi garrepa i Hillary Swank fa de mare desesperada. Però sobretot sobresurten el britànic Harris Dickinson, en el paper del jove Getty i, especialment, Brendan Fraser en el de James Fletcher Chase, un exespia a sou de la família que finalment va ajudar a pagar el rescat de 2,2 milions de dòlars. Una xifra que l'avi Getty va aconseguir regatejar amb els segrestadors -primer demanaven 17 milions- fins a la quantitat que li permetia desgravar impostos.

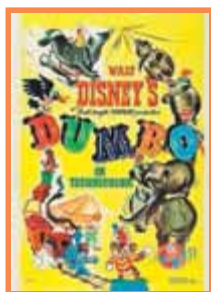
EL CINE DE LA MEVA VIDA

Dumbo

Un elefant que vola, un tren que parla, canta i bufa, i una llarga seqüència onírica expliquen que Walt Disney, autor de *Dumbo*, volgués conèixer Dalí i oferir-li una col·laboració. Més tard, Disney insistiria amb els paquiderms: va agafar uns hipopòtams, els va vestir amb tutú i els va fer ballar la *Dansa de les hores* de Ponchielli a *Fantasia*. La ingravidesa dels cossos pesants és la condició dels somnis. Hitchcock es va avançar a Disney: va encarregar a Dalí els decorats dels somnis de *Recorda*. Fins i tot Harpo Marx va rebre els favors de Dalí abans que ell. Dalí el va pintar. Hauria pogut pintar Groucho, que parlava aproximadament com ell, però va preferir el mut dels tres germans. Surrealisme també és això.

Si ens hi fixem bé, la majoria del cine de Hollywood dels anys trenta, quaranta i cinquanta està tocat per Freud. John Huston li va filmar la biografia. Els personatges dels drames de l'època estan gairebé tots tocats per un trauma sense el qual no s'expliquen les seves reaccions ni es descabella l'acció. Als alumnes de l'Actors Studio se'ls inoculava un trauma juvenil perquè poguessin interpretar els papers que els oferirien amb convicció. Totes les pel·

DUMBO

Direcció: Ben Sharpsteen

País: Estats Units

Any: 1941

Guió: Helen Aberson, Harold Perl i Otto Englander.

Productora: Walt Disney

lícules d'Alfred Hitchcock i els seus imitadors es mouen entre la realitat i el somni: les fantasies sexuals de James Stewart a *Vertigen*, no són el producte d'una mala nit? Les dificultats sense cap ni peus de Cary Grant a *Perseguit per la mort*, no són fruit de la seva imaginació? L'actriu que li fa de mare gairebé el supera en edat. Ai, les mares des d'Èdip el grec! Molts anys després Roman Polanski, el millor seguidor de Hitchcock, va fer *La llavor del diable*. La protagonista: té per veí el dimoni i es fica al llit amb un còmplice seu o són manies d'una embarassada?

Es tracta d'un Freud i un surrealisme elementals, divulgatius. La "fàbrica dels somnis", tampoc podia oferir més complicacions als seus espectadors. Per aquest motiu els agradava Dalí, l'*Avida Dollars*, el rei de Nova York. El surrealista expulsat del grup surrealista per embastardir el moviment. El ball final de *Cantant sota la pluja*, amb aquelles perspectives fins a l'infinit i les gases que volen en vertical són Dalí.

Disney va passar per Cadaqués. Dalí el va portar en barca. Van rumiar una pel·lícula que es va fer, malament, quan l'un i l'altre ja eren morts. Diuen que Disney es va fer congelar el cadàver esperant la invenció científica de la resurrecció dels cossos. De moment, a Dalí ja l'han desenterrat una vegada. Els que el van veure el van trobar molt enter. Quan Disney torni a la vida trobarà la seva empresa controlada per Pixar: els ratolins fan de cuiners i els vells se'n van al cel amb la casa posada, propulsats per globus.

MANUEL CUYÀS

@manuelcuyas

PROPOSTES

IRENE CASELLAS icasellas@lrp.cat

Mamma Mia!

Deu anys després de l'èxit que va suposar el salt a la gran pantalla del musical basat en les cançons del grup ABBA, tornen al cinema els personatges de *Mamma Mia!*, dirigits pel britànic Ol Parker. Ha passat una dècada des que Sophie (Amanda Seyfried) va reunir a l'illa grega de Kalokairi els seus tres possibles pares (interpretats per Pierce Brosnan, Colin Firth i Stellan Skarsgård) amb la seva mare, Donna (Meryl Streep). En aquest nou film, que s'estrena divendres, la història torna als anys setanta per descobrir com era la vida de la jove i apassionada Donna (Lily James), de les seves amigues i dels seus amors.

Turisme fosc

En plena temporada turística, Netflix estrena *Dark tourism*, un documental de producció pròpia sobre destinacions famoses no per la seva bellesa, sinó per algun fet macabre. El signa el periodista i director neozelandès David Farrier, que ja va sorprendre amb el documental *Tickled*, sobre fetitxisme de pessigolles (heu llegit bé) i abusos a joves. Farrier ha viatjat a llocs sorprenents, des d'un bosc suposadament encantat fins a un llac amb deixalles nuclears. A la foto, amb dos milions en un peculiar museu de Myanmar.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS **ARTS ESCÈNIQUES**

La companyia Hurycan,
l'acròbata Stefan
Kinsman i Roberto
Olivan MIGUEL J.
BERROCAL / AL BRUNI / G.M.

Un festival al cor de l'Ebre

El festival Deltebre Dansa portarà a un entorn privilegiat del delta de l'Ebre les millors propostes d'avantguarda de dansa, música i circ. Del 16 al 29 de juliol

 CARINA FILELLA
cfilella@lrp.cat

► Fa catorze anys que el ballarí i coreògraf Roberto Olivan va decidir muntar, en un entorn paisatgístic privilegiat com és Deltebre, al Baix Ebre, un festival de dansa contemporània. Ho va fer sol, des de la llibertat i també amb els maldecaps que comporta una iniciativa privada. Però arribats al juliol d'aquest 2018, el festival Deltebre Dansa és una de les cites de les arts escèniques més destacades, en la qual conflueixen la dansa contemporània, la música i el circ. Ha rebut el segell Festival EFFE des del 2015 per l'Associació Europea de Festivals, i ha estat valorat com el millor projecte cultural de Catalunya els anys 2015, 2016 i 2017 per la Generalitat. La catorzena edició tindrà lloc del 16 al 29 de juliol, amb una programació artística que inclourà més de 40 espectacles, la majoria dels quals es podran

veure en una carpa instal·lada al Parc del Riu de Deltebre. En el cartell destaquen els noms de la ballarina Zoé Coudougnan, la companyia de dansa Hurycan, l'artista de circ Stefan Kinsman, la companyia Race Horse –amb l'acròbata Rauli Dahlberg–, l'espectacle *Pelat*, de Joan Català, i la companyia Maduixa, entre molts d'altres. També hi haurà lloc per a la formació i els tallers professionals, amb 185 participants professionals arribats de més de 50 països. Com que del que es tracta és de promoure les avantguardes, una de les novetats d'enguany serà el Soul Train Deltebre, el primer espai de dansa urbana del festival, que es posarà en marxa per als amants d'aquest estil. També s'ha dissenyat el circuit Deltebre, Atracció Natural, una ruta de vuit espectacles que tindran lloc entre Deltebre i el nucli de Riumar i que pretén fusionar les arts escèniques i el patrimoni natural únic del delta de l'Ebre.

LA REPÚBLICA DE LES ARTS ART

Parlem!

ARNAU PUIG

Lleialtat i república

En molt poques ocasions he pogut verificar que el més determinant de tota expressió és l'adjectiu. És en l'adjectiu que hi ha tota la força i intenció del substantiu, que és vague i imprecís. Obvi, estic parlant d'un substantiu intangible: *lleialtat*. Què és la lleialtat? Què vol dir o significar aquest mot que sembla tan noble i sublim? Doncs molt de compte!, és un mot que s'omple respecte de l'adjectiu; l'adjectiu és el que el qualifica i li dona sentit. Lleialtat per a què? A qui? El mot, tanmateix, ressona com submissió, subjecció, feudalisme, absolutisme, partidisme, personalisme. El trobem al vell poema castellà del *Cantar del mio Cid*: s'hi diu expressament, amb uns mots, però, que semblen nets d'intenció: "Quin bon vassall si hi hagués un bon Senyor!" En aquesta expressió, que sembla tan noble, s'hi glorifica i exalta el vassallatge, que una persona lliure mai acceptarà.

Lleialtat, tanmateix, a què s'adiu i a què s'atribueix? A qui en sigui creditor. Pel cas que aquí esbrinem, pel cas nostre, volem lleialtat republicana: que el matis de la lleialtat

Detall del 'Sacrifici d'Ifigènia', un dels mosaics més cèlebres dels trobats a Empúries © G. DE CATALUNYA

sigui el republicà, aquell que es refereix a les qüestions que afecten tots els que vivim en un determinat indret, tots els que, de moment, en diem ciutadans.

He observat que entre els mafiosos, gent de mal viure i lladregots, és gairebé sagrada la lleialtat. Entre aquesta basòfila humana, la lleialtat és el principi màxim de confiança entre si. Nosaltres no anem per aquest camí: la lleialtat la demanem per a la causa del benestar i el respecte general per tots

els humans. No es tracta d'una lleialtat per a uns i/o a una llei –la que es voldria entendre com la base de la lleialtat– punidora per als altres, els que no són del clan. Sèneca –que no és gaire bon exemple de la lleialtat substantiva perquè la va decantar vers l'adjectiu en els seus propis afers (enriquir-se) i en l'obediència al seu deïxeble Neró (el Cèsar)– precisa, referit a les abelles, que el que ha de ser bo és el producte (la mel) sense diferenciar ni com ni qui hi ha contribuït. Lle-

ialtat republicana, doncs.

La història de la humanitat n'és plena, de diferents lleialtats: unes inútils (la lleialtat d'Ifigènia pel seu pare), d'altres excel·lents o heroiques (els Horacis, a la república romana, o Bac de Roda, el 1713, per la causa catalana). Lleialtat sí, si s'entén pel benefici de la comunitat, per la cosa pública (la república) de tots.

La lleialtat només és vàlida quan no implica submissió ni obediència

RECOMANACIONS

L'enigma de Gala

Sala: MNAC **Adreça:** Palau Nacional, Barcelona
Horaris: de dimarts a dissabte, 10 a 20 h. Diumenges i festius, de 10 a 15 h. Fins al 14 d'octubre

Un recorregut per la vida de Gala, dona enigmàtica i intuïtiva, relacionada amb artistes i intel·lectuals i mundialment coneguda per ser la dona i la musa de Salvador Dalí. L'exposició reivindica la personalitat excepcional i la consideració de Gala com a artista de ple dret, ja que va compartir amb Dalí l'autoria d'algunes obres.

El cos com a objecte social

Sala: La Panera **Adreça:** plaça de la Panera, 2. Lleida
Horaris: de 10 a 14 h i 17 a 20 h. Dissabtes, d'11 a 14 h i de 17 a 20 h. Diumenges, d'11 a 14 h. Dilluns tancat

La Panera de Lleida acull *Cos Social*, una proposta audiovisual de Joan Morey que examina la construcció social del cos en la cultura contemporània occidental i el seu desencadenant en l'àmbit de la performance. El punt de partida són les lliçons d'anatomia en la pintura del Renaixement i el barroc i la seva performativitat.

Hollywood vist de prop

Sala: Filmoteca de Catalunya **Adreça:** plaça de Salvador Seguí, 1-9. Barcelona **Horaris:** de dimarts a diumenge, de 16 a 21 h. Fins al 16 de setembre

Els germans Claudi i Frederic Grau van viure entre els decorats de les grans superproduccions de Hollywood. Amb les seves càmeres van retratar un món enlluernador i efímer dels rodatges, mentre Catalunya vivia en la llosa grisa del franquisme. El seu llegat ha arribat a la Filmoteca de Catalunya, que n'exposa les fotografies durant l'estiu.

POC MÉS D'UN SEGLE DESPRÉS DE LA SEVA INVENCIÓ, EL PLÀSTIC ES TROBA A TOT ARREU I AMENAÇA SERIOSAMENT LA VIDA DE L'ECOSISTEMA MARÍ

A PRINCIPIS DEL SEGLE XX, LEO HENDRIK BAEKELAND VA INVENTAR LA BAQUELITA PERFECCIONANT LA RESINA DE FORMALDEHID QUE HAVIA DESENVOLUPAT POC TEMPS ABANS EL QUÍMIC ADOLF VON BAYER. LA **BAQUELITA** ÉS CONSIDERADA, MAJORITÀRIAMENT, EL PRIMER PRODUCTE PLÀSTIC DE LA HISTÒRIA I LA SEVA INVENCIÓ VA OBRIR UNA NOVA ERA. AMB UNA CAPACITAT PER GAIREBÉ NO DEGRADAR-SE DURANT ANYS I AMB UNES CONDICIONS EXTRAORDINÀRIES COM A AÏLLANT ELÈCTRIC, VA SER UN SUBSTITUT IDEAL DEL VERNIS DE LACA QUE S'UTILITZAVA FA UN SEGLE, I ARA SEGURAMENT TOTS EN TENIU A CASA. COMPROVEU LES NANSES DE LES OLLES I SI SÓN DE PLÀSTIC... SÓN DE BAQUELITA.

FA CENT ANYS, HI HAVIA UNA COMPETICIÓ

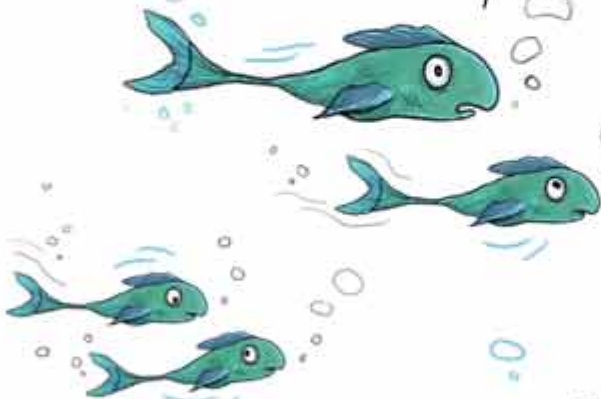
ENTRE ELS CIENTÍFICS DELS PAÏSOS MÉS INDUSTRIALITZATS PER TROBAR NOUS MATERIALS MÉS **MAL·LEABLES I RESISTENTS**. LES INDÚSTRIES EMERGENTS NECESSITAVEN PRODUCTES QUE S'ADAPTESSIN A LA REVOLUCIÓ TECNOLÒGICA QUE S'ESTAVA PRODUIENT: PNEUMÀTICS PER ALS COTXES, CEL·LULOIDE PER A LES PEL·LÍCULES, AÏLLANTS ELÈCTRICS, NOUS MATERIALS DE ROBA...

AMB LA SEGONA GUERRA MUNDIAL (1939-1945), QUÍMICS I ENGINYERS VAN AGUDITZAR L'ENGINY I UN COP ACABAT EL CONFLICTE VAN APARÈIXER NOUS POLÍMERS SINTÈTICS -LA SEDA I EL MIDÓ SÓN POLÍMERS NATURALS- QUE OFERIEN LA POSSIBILITAT DE SUBSTITUIR MATERIALS D'ÚS HABITUAL COM LA FUSTA, EL VIDRE I EL CARTRO PER A EMBALATGES PER DIVERSOS TIPUS DE PLÀSTICS. DURANT ELS ANYS VUITANTA DEL SEGLE PASSAT, LA INDÚSTRIA DEL PLÀSTIC ES VA DIVERSIFICAR I VA ACABAR SENT UN DELS SECTORS INDUSTRIALS MÉS **POTENTS DEL MÓN.**

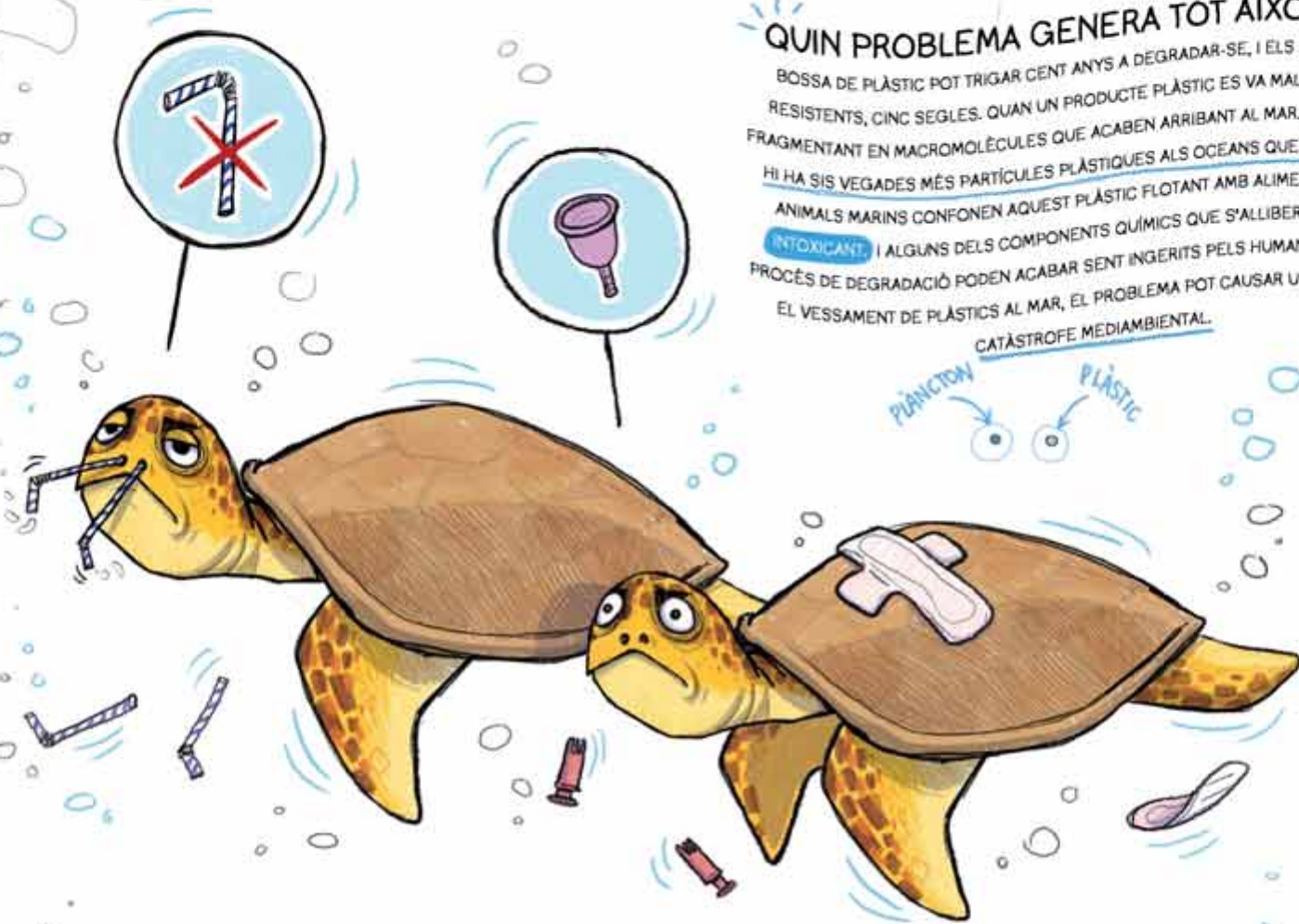

UNS PLÀSTICS CADA COP MÉS SOFISTICATS PERMETEN TOTA MENA D'USOS, I EL MÓN ACTUAL NO POT VIURE SENSE PRESCINDIR-NE. ES CALCULA QUE CADA ANY ES PRODUÏXEN **300 MILIONS DE TONES DE PRODUCTES PLÀSTICS AL MÓN**

QUIN PROBLEMA GENERA TOT AIXÒ? UNA SIMPLE BOSSA DE PLÀSTIC POT TRIGAR CENT ANYS A DEGRADAR-SE, I ELS PLÀSTICS MÉS RESISTENTS, CINC SEGLES. QUAN UN PRODUCTE PLÀSTIC ES VA MALMETENT, ES VA FRAGMENTANT EN MACROMOLÈCULES QUE ACABEN ARRIBANT AL MAR. ES CALCULA QUE HI HA SIS VEGADES MÉS PARTÍCULES PLÀSTIQUES ALS OCEANS QUE PLÀNCTON. ELS ANIMALS MARINS CONFONEN AQUEST PLÀSTIC FLOTANT AMB ALIMENT I S'ACABEN INTOXICANT. I ALGUNS DELS COMPONENTS QUÍMICS QUE S'ALLIBEREN DURANT EL PROCÉS DE DEGRADACIÓ PODEN ACABAR SENT INGERITS PELS HUMANS. SI NO S'ATURA EL VESSAMENT DE PLÀSTICS AL MAR, EL PROBLEMA POT CAUSAR UNA AUTÈNTICA CATÀSTROFE MEDIAMBIENTAL.

A AQUEST RITME, L'ANY 2050 ALS MARS HI HAURÀ MÉS TONES DE PLÀSTIC QUE PEIXOS. EL PROBLEMA, PERÒ, ÉS QUE EL PLÀSTIC HA AJUDAT A PRESERVAR ELS ALIMENTS, A PERMETRE EL SEU TRANSPORT AMB MÀXIMES GARANTIES SANITÀRIES I A EVITAR MALALTIES. PERÒ LA MAJORIA D'AQUEST PLÀSTIC ALIMENTARI NOMÉS ÉS D'UN SOL ÚS I ES REICLA MOLT POC. CADA MINUT, UN CAMIÓ SENCER DE PLÀSTIC S'ABOCA AL MAR I AQUESTA SITUACIÓ ÉS INSOSTENIBLE.

ELS ESTATS UNITS, LA UNIÓ EUROPEA I ELS PAÏSOS ASIÀTICS SÓN ELS PRINCIPALS CONTAMINANTS, I LA SOLUCIÓ NOMÉS POT DEPENDRE D'Augmentar el reciclatge i aconseguir reduir dràsticament els abocaments de productes plàstics

ALBUMLÀNDIA

Lluís Llorc

Entre Alice i 'Clementine'

Roberto Innocenti va néixer el 1940 a Bagno a Ripoli, a tocar de Florència. És un autor autodidacte, com The Beatles, i com ells, tocat per la genialitat.

Va començar en el món de l'animació i va passar pels cartells de cinema i de teatre abans d'il·lustrar textos d'Eta Hoffmann, Charles Perrault, Oscar Wilde... I d'arribar a la il·lustració d'àlbums. El seu estil habitual, cinematogràfic, combina grans panoràmiques amb plans més propers, sempre detallista, d'un realisme voluntàriament imperfecte. Té un to clàssic que encaixa amb *Cançó de Nadal* i *Pinotxo*, però també amb obres de nova creació i ambient contemporani i urbà, com *La niña de rojo*, amb text d'Aaron Frisch. Tot plegat li ha valgut premis com ara la Poma d'Or de la Biennial de Bratislava, la Medalla de Plata de la Societat d'Il·lustradors de Nova York i, entre d'altres, el més impor-

EL MEU VAIXELL

Idea i il·lustració: Roberto Innocenti
Text: Amy Novesky
Traducció: Maria Lucchetti
Editorial: Kalandraka
Pàgines: 40
Preu: 20 euros

+6

tant del sector, el Hans Christian Andersen.

A *El meu vaixell* Innocenti desenvolupa una idea personal: explicar els cinquanta anys de vida d'un gran vaixell frigorífic -per transportar productes frescos-, des que el construeixen a Sant Francisco en la dècada del 1930 fins que s'enfonsa. Viatja per tot el món,

des dels tròpics fins als mars polars. Passa per la València republicana i per la Segona Guerra Mundial. Una biografia paral·lela a la del narrador, un jove mariner que en serà el capità i que comparteix l'amor entre la *Clementine*, el vaixell, i l'Alice, la seva companya des de la infantesa fins a la vellesa.

El text és un peu de foto de les vinyetes. No en cal més, la imatge ja ho diu tot. Als nens caldrà complementar-los algunes informacions històriques, tot i que l'obra es tanca amb un annex gairebé tècnic sobre el vaixell i un mapamundi de rutes marítimes. Una obra peculiar i personal per mirar i remirar amb deteniment.

RECOMANACIONS A CAU D'ORELLA

+5

FAULES D'ÍSOP

Text: White Star
Il·lustracions: Maria Vestita
Traducció: Ramon Masnou
Editorial: VVKids
Pàgines: 12 **Preu:** 16,50 euros

Cinc de les famoses faules d'Ísop en format sintètic i acompanyades de cinc puzles de 56 peces cada un. Mentre els petits fan els puzles, els pares poden complementar el text de les històries explicant les morals que contenen.

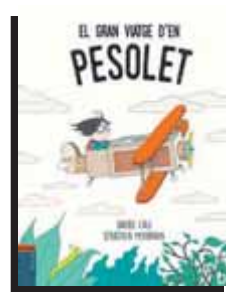

+5

DE QUÈ TREBALLEN ELS ANIMALS?

Text: Wendy Hunt
Il·lustracions: Muti
Traducció: Núria Font
Editorial: Cruïlla
Pàgines: 64 **Preu:** 15 euros

Amb un recorregut per més de cent professions d'animals per catorze hàbitats variats, aquest llibre vol incentivar els lectors a imaginar com les diferents espècies treballen juntes en plena natura.

+5

EL GRAN VIATGE D'EN PESOLET

Text: Davide Cali
Il·lustracions: Sébastien Mourrain **Traducció:** Pau Joan Hernández **Editorial:** Baula **Pàgines:** 40 **Preu:** 10,50 euros

El diminut nen Pesolet està envoltat d'amics (tots són insectes) i és feliç dibuixant sèries de segells. Quan es queda sense idees, construeix una avioneta per anar a conèixer món. Un de proper.

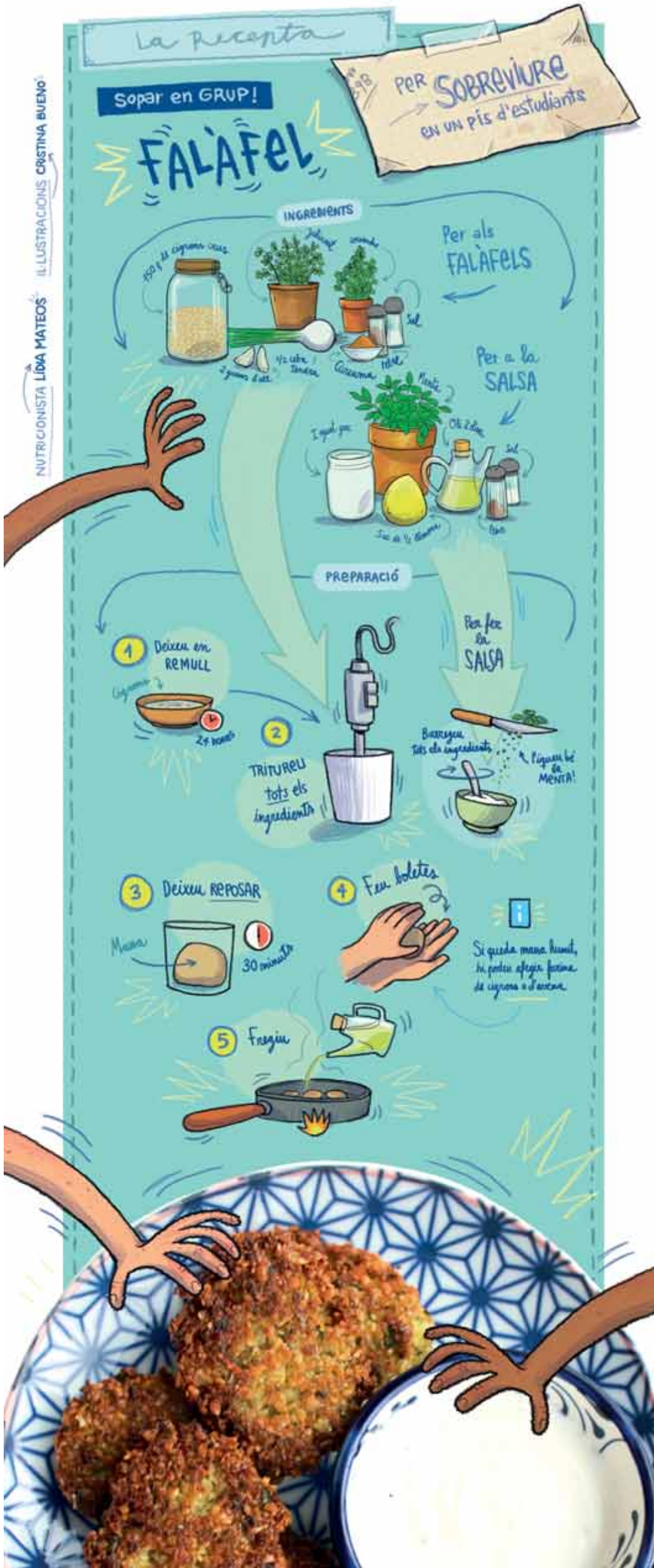

+14

EL FANTASMA DEL CANIGÓ

Text: José Manuel Blanco
Editorial: Gregal
Pàgines: 118 **Preu:** 13 euros

Un home ric és assassinat d'un tret davant dels convidats. La policia no sap resoldre l'enigma. Ho fa el Marcel, de 14 anys i nebot de la víctima. Pel mig hi ha una famosa, *top model*, una professora de català, dos intents d'assassinat i, és clar, el fantasma del Canigó.

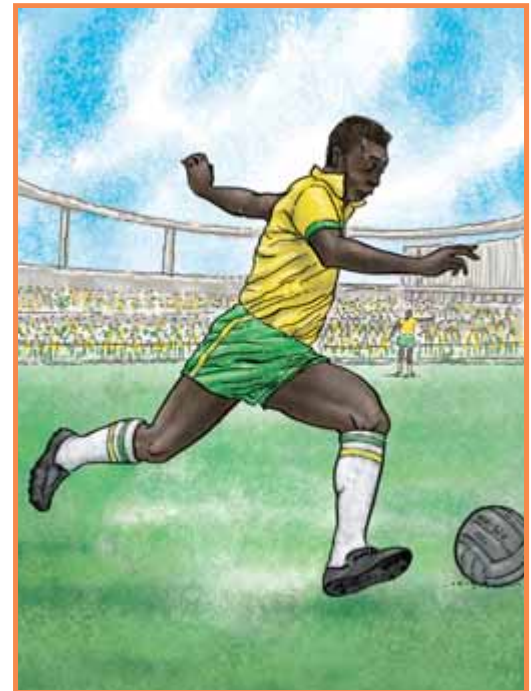

PRACTICA L'ANGLÈS

Text Miquel Berga Il·lustració Jaume Geli
Traducció Neil Stokes

Coneix la història de... **Pelé**

“Success is no accident. It is hard work, perseverance, learning, studying, sacrifice and most of all, love of what you are doing or learning to do”

I am sure that for many of you the best footballer in the world is called Messi. Yet, the Barça player is young and still has plenty of his career to go. Before him there was a footballer that many consider the greatest sportsman in history. He was born Edson Arantes do Nascimento, but everyone knows him as Pelé. As he was black, many people also called him “the black pearl”. Others knew him as “O Rei”, in Portuguese, which is the language spoken in his native Brazil.

LISTEN TO IT IN ENGLISH

Escolta la seva història en anglès a:
<http://www.lrp.cat/a/1428924>

EXPERIÈNCIES

La festa del mar

IRENE CASELLAS
icasellas@lrp.cat

Catalunya té vocació marinera, i encara que la costa ha canviat moltíssim en les últimes dècades –les embarcacions turístiques han anat desplaçant les pesqueres– algunes tradicions es mantenen. Un exemple són les processons marítimes per celebrar la festa de la Verge del Carme. Aquesta Mare de Déu és la patrona de la gent del mar i passejar-la en barca ha estat des de fa segles una manera de demanar-li que protegeixi les embarcacions de les tempestes i el mal temps. Inicialment, les ofrenes envers aquesta verge estaven sobretot lligades als mariners militars i mercants, però amb el temps els pescadors –que solien tenir Sant Pere com a patró– s’hi van afegir.

EL MONT CARMEL

La Verge del Carme es venera des del segle XII, quan un grup de croats i peregrins es van establir al mont Carmel, a Haifa (Israel), i van fundar l’ordre carmelità. Tal com explica la responsable de l’Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols, M. Àngels Suquet, la festa del Carme ja era molt

popular en el segle XVIII, i encara va guanyar més protagonisme quan l’almirall mallorquí Antoni Barceló Pont de la Terra (1716-1797) va promoure la celebració d’aquesta diada entre els mariners.

“Aquesta advocació va esdevenir tan popular que va substituir sant Elm, conegut també com a sant Salvador de la Marina, que fins aleshores havia estat venerat pels navegants”, indica Suquet. A més, la veneració a la verge va augmentar quan es

va estendre una llegenda, segons la qual l’any 1845 un escapulari carmelità va salvar un vaixell anglès durant un huracà.

“La llegenda diu que un mariner va sortir a resar i va llançar l’escapulari al mar, i immediatament es va aturar la tempesta i una onada li va retornar l’escapulari. La veneració de l’escapulari va ser fomentada pel papa Joan XXII, que va fer una butlla que establia que tots els qui portessin escapulari s’alliberarien del purgato-

La Verge del Carme es venera a tota la costa catalana. A dalt, a l’Escala. A sota, d’esquerra a dreta, les processons d’Empuriabrava, Aiguablava (Begur) i el Serrallo, el barri mariner de Tarragona **JOAN TRILLAS / JOAN CASTRO / TERJK**

CASTRO / TERJK

Les processons de la Verge del Carme es repeteixen al llarg del litoral català el 16 de juliol, una mostra que la tradició marinera del país es manté viva tot i els canvis que hem viscut pel que fa a la nostra relació amb el mar

però cada poble té les seves peculiaritats.

A CADA POBLE, DIFERENT

A Llançà i a Torredembarra, per exemple, també es fan focs artificials, mentre que a Cadaqués es prepara una sardinada popular. Empuriabrava ho celebra fent navegar la verge pels canals, en el marc d'unes festes amb un ampli programa d'activitats per a tothom. A l'Escaló, com a ofrena a la Mare de Déu, es prepara una catifa de sal de colors, sempre amb

motius mariners, davant de l'església de sant Pere. La processó de l'Estartit arriba fins a les illes Medes i s'organitzen ballades de sardanes tant al matí com a la tarda. Palamós és un altre dels municipis de la Costa Brava on la processó té molta participació. S'hi organitza una subhasta de peix cantada per mostrar el procés que se seguia abans de la informatització d'aquesta activitat.

A Vilassar de Mar fan la processó a la tarda, igual que a Arenys de Mar, que enguany l'ha avançat al dissabte 14. Precisament, el fet que aquest any la Verge del Carme caigui en dilluns fa que en moltes poblacions les festes es moguin al cap de setmana

anterior o al posterior. Aquest també és el cas de Caldes d'Estrac, amb activitats familiars i una fira d'artesanía el diumenge 15, o de Cambrils, que ho celebra el dia 21. A les Terres de l'Ebre, l'Ampolla ho celebra amb bous, i a Sant Carles de la Ràpita homenatgen els pescadors jubilats. I les grans ciutats també mantenen la tradició: a Barcelona la processó marinera se celebra a la Barceloneta, i a Tarragona, al barri del Serrallo, mentre que a Mataró la verge surt de l'ermita de Sant Simó.

ri", afegeix Suquet, que ha recollit com van evolucionar les celebracions de la festa del Carme a Sant Feliu de Guíxols durant el segle passat, amb l'aturada de la Guerra Civil i fins que el 2011 es va decidir recuperar-les amb actes que s'afegeixen a la tradicional processó, com cantades d'havaneres i una sardinada popular. Les processons marineres que s'organitzen al llarg de la costa en aquestes dates segueixen més o menys el mateix patró -missa, ofrenes florals...-,

AMB GUST

Neri & barri Gòtic

“Quan fa divuit anys ningú creia en el potencial del barri Gòtic, l'hotel Neri va ser pioner en la seva revitalització”, recorda Blanca Fontán, que va ser una de les col·laboradores de Cristina Gabás en la decoració de l'establiment de la família Figueras Costa, que acaba de celebrar amb una glamurosa festa els quinze anys de la seva obertura. Ubicat en dos edificis vinculats entre si des de l'Edat Mitjana, un dels quals és un palau del segle XII, conjugar la modernitat amb el respecte per la història va ser tot un repte per a la interiorista, que el va resoldre amb nota: “Va crear tendència, i molts van viure de les seves idees”, comenta Fontán, que cita com a exemple el gran portaló de la façana que volia recuperar les entrades renaixentistes. I encara es parla de la boa: 90 metres de vellut nuat i trenat, obra dels famosos dissenyadors brasilers germans Campana, que trobem a tocar de l'escala. En aquests anys, ha acollit multitud de celebritats a la recerca d'indrets amb personalitat. Els veïns del barri han reconegut famosos com Carole Bouquet (sempre carregada de moltíssimes bosses amb compres de tota

El xef Alain Guiard, a l'interior de l'hotel JORDAN

mena) i John Malkovich, que s'hi quedava llargues temporades i no sortia gaire de l'habitació. També s'hi han rodat films com *Vicky Cristina Barcelona* i *El Perfum*. Els seus clients valoren la convivència de la pedra amb el confort de sofàs ubicats entre llibres i coixins (és l'únic Relais & Chateau de la ciutat), un luxe tranquil cada cop més lligat a la sostenibilitat (han canviat el plàstic dels potets de xampú per la ceràmica) i que des de fa sis mesos ofereix la personal cuina, sempre brillant i mestissa, d'Alain Guiard, el xef que ha convertit la petita *La Mundana* del barri de Sants en un temple gastronòmic. El cuiner presenta plats originals per compartir, com l'ou amb parmentier o l'anguila fumada i escuma de carbonara, que serveix dins d'una vaixel·la closca. I si els astres s'alineen, mentre et prens un Bloody Mary al capvespre a la terrassa de la plaça Sant Felip Neri, davant de l'església barroca entre rialles de nens i coloms, pot aparèixer una soprano anònima i posar-te la pell de gallina al son de l'ària *Vincerò*, com va passar la càlida nit de la festa d'aniversari.

Marijo Jordan
@MarijoJordan

Divendres

6

JULIOL

Bon feiner, tota eina li va bé

Barcelona. Secretaria Nacional de l'ANC. 11.15 h

És cert, com deia l'àvia Neus, que "a bon feiner tota eina li va bé". Però conservar les eines, utilitzar-les adequadament i no fondre-les és fonamental per a l'èxit de qualsevol empresa. Les manifestacions, concentracions, *performances*, o com en vulguedir, de l'Onze de Setembre han estat una eina fonamental al servei del procés. I ho han de continuar sent. Avui, les entitats civils han fet la convocatòria oficial d'aquest any. A la Diagonal. Amb samarreta de color corall. Amb la imatge del Pedraforca estampada al pit. I amb el lema *Fem la República Catalana*. Que ningú s'equivoqui

ara que entrem en una fase de canvi però sense canviar, de finestra d'oportunitat però sense full de ruta, d'eixamplament de bases però amb traïcions caïnites, d'unitat transversal però sotmesos a un intens foc amic. Que ningú s'equivoqui, i que per desactivar les entitats civils no s'intenti desactivar els Onze de Setembre. Ni de manera descarada, ni amb jocs subterranis. Ja sabem que cada any sentim gent que n'està cansada i que espera que sigui l'últim. Però és una eina d'una eficàcia fora mida que hem de mantenir per sobre de tot mentre no arribem a l'objectiu final i probablement més enllà. Per la cohesió interior, per la projecció exterior i perquè constatin any rere any que això s'infla.

EL VORAVIU

TEXT
JOAN VALL I CLARA
jvall@lrp.cat

DIBUIXOS
JORDI SOLER
jsoler@lrp.cat

Si Bèlgica hagués passat a la final del mundial l'hauria anat a veure a la plaça de Balaguer

A TV3, com més bons som, venem menys i cobrem més i ja sabem qui paga

Avui estem sabent que l'amant també li era testaferró i que des que no s'enlliten es barallen per les comissions

Dissabte

7

JULIOL

A l'infern de dos en dos

Vilaweb. Entrevista a Gonzalo Boye

Gonzalo Boye ha llançat una afirmació que m'acolloneix. M'acolloneix primer que sigui possible el que diu, que és que alguns dels advocats defensors dels presos polítics estarien disposats a acordar el reconeixement del delictes amb la fiscalia i

a pactar una pena menor a canvi. M'acolloneix, segon, que la batalla oberta entre partits, tribus i famílies indepes per un pam de terra on recollir un grapat de vots s'hagi estès als serveis jurídics dels presos. M'acolloneix, tercer, que la batalla estigui en tal punt que ja no els hagi fet res fer-la pública. M'acolloneix, quart, que ràpidament alguns (Van den Eynde i Alonso-Cuevillas) intervinguin en el debat per deixar clar que el pacte no va amb ells i que d'altres guardin silenci. És evident que els presumptes pactistes ja estan assenyalats. En la política catalana, hem vist acords judicials els darrers mesos, i no pas en temes menors: cas Palau i cas Pretòria, i sembla que també n'hi ha un a mig construir en el cas ITV. En aquests casos, la reacció popular tira de frase feta com feia l'àvia Neus: "Advocats i procuradors, a l'infern de dos en dos." Però en el tema d'aquest dret penal creatiu amb què han decidit fer el bombardeig de Barcelona del segle XXI, jo no em permetria cap pacte, encara que la primera obligació del pres sigui deixar la presó.

Diumenge

8

JULIOL

Treu l'avi d'en Pinyol, Sánchez

El Valle de los Caídos. 'FAQS'. 23.30 h

La Rosel ha anat fins al Valle de los Caídos amb l'escriptor de Capellades Joan Pinyol Colom, que té promès al seu avi, el soldat republicà Joan Colom, que el traurà del mausoleu franquista i el farà descansar amb l'àvia al cementiri del poble. Espero equivocarme, però em temo que aquests dos anys de mandat socialista que l'Ibex 35 vol esgotar seran (si aconseguen esgotar-los) dos anys de gesticulació, teatralització, globus sonda, declaracions a la galeria, posicionaments a l'aparador, fum, molt de fum i grans polèmiques reeditades tantes vegades com ha fet falta per entretenir la plebs durant els 22 anys (dels 40 del règim del 78) que el PSOE ha presidit el govern de l'Estat. L'exhumació i el

trasllat de la tomba de Franco i el futur del Valle de los Caídos en el marc d'un gran debat sobre la memòria històrica seran les grans columnes de fum del mandat. La prova és que posats a fer, han arribat a dir que aquest juliol ho volen enllestir. Com Puigdemont va dir a Iceta en un recordat debat parlamentari, "el federalisme es demostra federant". No ens vengueu motos. Si voleu que us reguem, comenceu traient del Valle de los Caídos l'avi d'en Pinyol i un a un tots els avis de tots els Pinyols que hi ha. Discutiu, mentrestant, amb els Franco, la dreia i l'església. Ja ens agrada el circ.

Dilluns

9

JULIOL

Són ganyotes

Madrid. Palau de La Moncloa. 13.30 h

El gran dia ha arribat i tot ha estat molt entranyable. El president li ha portat ratafia de la que serveix per finançar l'oposició a la MAT. Han passejat pel jardí fins a la font on festejaven Machado i Guiomar. S'han creuat amb la gossa Turca. Han vist

les nenes de Sánchez córrer amb unes amigues. Han fullejat un llibre de la Val d'Aran, on Sánchez estiueja. Han quedat per tornar-se a veure a Barcelona passat l'estiu i les festes de la Mercè. El president espanyol ha pres moltes notes i els 45 punts de Puigdemont es discutiran en les comissions bilaterals, que no es convocaven des del 2011 –alguna des del 2007– i que ara es constituïran immediatament. Petons i abraçades i comissions és el que necessiten els nous temps en què algunes coses continuen molt velles: el rei no ha de demanar perdó per res, que per alguna cosa és el rei; de presos polítics, no n'hi han perquè Espanya és un estat de dret i el poder judicial és independent; i aquest romanço del dret a l'autodeterminació no existeix a l'Europa Occidental. En resum, que ja ens podem esforçar a veure gestos, que ells el que ens fan són ganyotes. I és que al final ja se sap que músic pagat no fa bon so i que el que volien ja ho tenen: els vots del PDeCat i ERC per poder ser a la presidència del govern. A partir d'aquí: paciència, no em deixis!

Dimarts

10

JULIOL

Tallat per un altre patró

Sant Petersburg. Semifinals del mundial. 20 h

A bans de començar, els cronistes reconeixien Bèlgica com una selecció amb possibilitats. Però no tantes. Trobaven que Alemanya (primera fase), Portugal, Espanya i l'Argentina (vuitens), el Brasil (quarts) i França anaven més ben calçades que el grup de Robert Martínez Montoliu. Avui s'ha vist (i justet) que només una de les sis feia bo el pronòstic i tallava la millor trajectòria d'un català en aquest mundial de Rússia. M'hauria fet gràcia que Bèlgica passés a la final. Estava decidit a anar-la a veure a Balaguer, amb la pantalla gegant que l'Ajuntament ja ha instal·lat avui a la plaça per a la semifinal. Com diu el mem que corre per les xarxes, la morbositat bàsica és el gust que donava pensar en Llarena si Bèlgica guanyava el mundial dirigida per un català. Però també per la trajectòria d'emigrar de l'entrenador balaguerí. Aquest és un tipus tallat per un altre patró diferent de l'estàndard pel qual tallem els triomfadors aquests darrers anys en el món del futbol. I l'heterodòxia, quan s'hi posa el cor i l'ànima, a mi sempre em fa el pes. Un tipus que no ve del Barça ni del Madrid. Ni tan sols de l'Espanyol. Que va emigrar de la lliga de les estrelles quan encara no era de les estrelles i quan encara no se n'emigrava. Que va ser un pencaire sense grans llorers com a jugador i que manté l'equip de treball amb què va començar.

Dimecres

11

JULIOL

També l'enemic interior

Sant Joan Despí. Portal de la transparència de TV3 i Catalunya Ràdio

Els números del 2017 de la CCMA SA ja són al registre i al web de la transparència. Estem d'enhorabona pel manteniment del lideratge de TV3 i per les millors xifres d'audiència de la història de Catalunya Ràdio. També hem estat amb l'ai al cor per si Montoro ens ofegaria amb les reclamacions de l'IVA i per si l'enemic exterior (PP i Cs) se'n sortiria d'aplicar-nos el 155. Per salvar la situació, la primera decisió del govern va ser enviar-hi 20 milions d'euros, i assenyades veus del sector reclamen més diners per a l'audiovisual públic. Hi ha qui diu que farien el fet amb 100 milions més a l'any. És a dir que creuen que l'aportació pública se n'hauria de tornar als 330, 340 o 350 milions d'euros anuals (el 2017 han estat 237.166.895). Potser se-

ria prudent, però, que abans de prendre segons quines decisions sota la por de l'assetjament a què ens sotmet l'enemic exterior, veiéssim si l'enemic interior (que existeix) ens ha obert també alguna via d'aigua que cal tancar. El cost mitjà d'un treballador de la Corpo ha passat de 60.228 euros el 2013 (2.493 treballadors) a 69.070 euros el 2017 (2.263 treballadors). Un 14,6% quan l'IPC dels cinc anys és del 2,9%. Al mateix temps, la facturació ha caigut un 5,68%, malgrat el lideratge. És a dir, com més bons som, venem menys però cobrem més i ja sabem qui paga.

Dijous

12

JULIOL

Sort que et vas exiliar, president!

Alemanya. Tribunal Superior de Schleswig-Holstein. 11 h

Els tres magistrats han dit que l'extradició per rebel·lió és inadmissible. I el que estan dient no cal interpretar-ho. Paga amb la cara García Albiol amb la primera declaració des del Parlament: "Està bé que l'extradeixin per malversació, però els catalans que ens sentim espanyols esperàvem que Alemanya col·laborés amb més profunditat." I encara es retrata més Juan Carlos Girauta en el seu primer tuit

a les 11.47 h. "En lloc d'avançar cap a l'espai judicial europeu, retrocedim cap a l'espai d'impunitat europeu. El dany que han fet els magistrats de Schleswig-Holstein transcendeix l'àmbit espanyol. Algun dia s'haurà d'estudiar el qui i el per què d'aquesta canallada." De cop el cervell em reviu imatges del març del 2004, d'Acebes i d'Aznar intentant fer-nos creure que havia estat ETA. No sé fins quan mantindran la pel·lícula del cop d'estat secessionista. No sé fins quan mantindran tancats els presos polítics. Espero que el recurs del president Puigdemont prosperi i que passat l'estiu arribi la segona part de la notícia i que ni l'extradeixin. Sort que et vas exiliar, president! Fa basarda imaginar el present sense el front judicial de l'exterior!

Aquí, avui, estem sabent que l'amant també li era testaferró i que des que no s'enlliten es ballen per les comissions.

Ras i curt LLUÍS MUNTADA @muntadalluis

Per recosir el relat necessiten la força icònica del president Puigdemont emmanillat, custodiat per la Guàrdia Civil i normativitzat políticament per aquest guant de seda sobre mà de ferro que és el PSOE. Vista la salvatgia i impunitat que impera a Espanya, Puigdemont no ha de caure a les seves mans!

Cap al Pi de les Tres Branques

Diumenge
15
JULIOL

El Pi de les Tres Branques es tornarà a convertir en punt de trobada del catalanisme. Els entorns d'aquest arbre, símbol d'unitat, acolliran una nova edició del tradicional aplec, que començarà a

les 10 del matí amb una cercavila. A les 11 h, tindrà lloc l'acte patriòtic unitari al Pi Vell, amb la lectura del poema *Lo Pi de les Tres Branques* i després es farà un llaç groc gegant. També hi haurà parlaments a càrrec de Maria Plana, Marcel Mauri i el president Carles Puigdemont, sardanes, dinar...

AGENDA REPUBLICANA

Joana Peña

jpenya@lrp.cat

Si ens voleu fer arribar les vostres propostes, ho podeu fer a l'adreça agenda@lrp.cat

Camí en silenci

Dilluns
16
JULIOL

El dilluns 16 de juliol, com cada dia 16, Sant Cugat torna a reclamar la llibertat dels presos polítics, quan ja fa nou mesos que els Jordis estan injustament emprisonats. La concentració serà

a les 19.30 h davant l'Ajuntament i des d'allà s'iniciarà una marxa en silenci que recorrerà diversos carrers de la ciutat: carrer de la Sort, plaça Quatre Cantons, carrer Santiago Rusiñol, plaça Octavià, plaça 1 d'octubre, carrer de la Creu, av. Cerdanyola i plaça d'en Coll. Finalment, hi haurà l'actuació de Pere Codó.

Rua groga

Diumenge
15
JULIOL

Seguint la lluita per la llibertat dels presos polítics, Òmnium Cultural Alella-el Masnou-Teià organitza cada mes una rua de cotxes guarnits amb motius de color groc per aquests municipis. Amb

el recent trasllat dels presos a Catalunya, el diumenge 15 se'n farà una altra amb més força que mai per demanar-ne l'alliberament definitiu. Tots els vehicles sortiran a les 12 h de l'aparcament que hi ha al davant del cementiri del Masnou.

'Cap dona en l'oblit'

Dilluns
16
JULIOL

El dilluns 16 de juliol farà nou mesos de l'emprisonament de Jordi Sánchez i Jordi Cuixart. Per això, a la plaça de la vila de Sant Vicenç dels Horts, al Baix Llobregat, es

farà un clam per la llibertat de totes les persones represaliades per l'Estat. A les 20 h, es cantarà *El cant dels ocells* i, seguidament, tindrà lloc la xerrada col·loqui *Cap dona en l'oblit*, amb Carme Porta i Eulàlia Subirà.

Sopars grocs

Dilluns
16
JULIOL

El dilluns 16 de juliol, a les 20.30 h, sopar groc solidari al pati del bar de l'Ateneu Santfeliuenc de Sant Feliu de Llobregat. Hi ha organitzats més sopars grocs a Esplugues de Llobregat

(16 juliol), Matadepera (19 juliol), Sant Quintí de Mediona (20 de juliol), Gelida (20 juliol) i Viladomí i Poblet (21 juliol).

SOPAR GROC

+ AGENDA

Diumenge, 15 de juliol

Mosaic humà

▶ Revoltats proposa un mosaic humà amb forma de llaç groc, el diumenge 15 de juliol a la plaça de l'Ajuntament d'Igualada.

Dilluns, 16 de juliol

Concentració

▶ Com cada dilluns, a les 20 h, concentració a la plaça de la vila de Gràcia per la llibertat dels presos polítics.

Dissabte, 21 de juliol

Acte d'homenatge

▶ L'ANC sectorial de dones organitza el dissabte 21 de juliol un acte d'homenatge a Sant Vicenç de Montalt.

Diumenge, 22 de juliol

Música per la llibertat

▶ Com cada diumenge, el CDR de Sant Julià de Vilatorrada ofereix una cantada, que no es deixarà de fer fins que s'alliberin els presos i els exiliats puguin tornar a casa. A les 11.30 h.

...i a

SANT ESTEVE DE LES ROURES

Per no fer res

▶ El dijous 19 de juliol, a les 16 h a la plaça Corinna tindrà lloc una concentració per no fer res. Exacte, buscarem una ombra i deixarem que els mosquits s'alimentin de la nostra sang republicana mentre no fem absolutament res. Recomanem portar molta aigua i també ratafia.

Empremta de justícia i llibertat

Dilluns
16
JULIOL

Coincidint amb els nou mesos de l'emprisonament de Sánchez i Cuixart, la concentració de Sabadell vol aportar, a més de reivindicació i escalf a les famílies, elements de reflexió i propostes de futur.

Per això, es farà la xerrada *República: empremta de justícia i llibertat*, amb la ponent Mireia Montesinos, advocada, i amb Josep Ramon Barberà, professor de Dret de la Universitat Pompeu Fabra. A les 20 h, a la plaça del Dr. Robert.

REPÚBLICA
EMPREMTA DE JUSTÍCIA
I LLIBERTAT

Ras i curt MARTA ROQUETA @martaroqueta

Tal com defensa el filòsof Paul B. Preciado, hem d'establir un model de relacions sexoafectives heterosexuales basades en el consens entre els participants, l'equivalència dels seus cossos, la redistribució del seu poder i la no naturalització de les posicions sexuals que adopten.

1.000 grues per a la República

Dimecres 18 JULIOL

Una llegenda nipona explica que qui aconsegueixi elaborar 1.000 grues de paper en col·laboració amb altres persones serà premiat amb l'acompliment d'un desig important que involucri tothom.

El desig de l'ANC Vic és la independència de Catalunya i la llibertat dels presos polítics, dels exiliats i de totes les persones represaliades. Per això el dia 18 de juliol organitzarà a la plaça dels Màrtirs una diada per aconseguir fer mil grues. Amb taller d'elaboració de grues de paper i de cartes per enviar als presos i exiliats.

Presentació del setmanari

Dijous 19 JULIOL

Des del mes d'abril passat, quan encara no havia sortit el número zero, el setmanari La República ha anat viatjant pel país per fer presentacions a les entitats, associacions i col·lectius diversos

que han volgut conèixer de prop la nova revista. Aquest dijous, la presentació es farà a Figueres, a les 20 h, al Cercle Sport, organitzada per l'Ateneu Republicà de l'Alt Empordà. La presentació anirà a càrrec del director de La República, Carles Ribera.

Valls per la llibertat

Dissabte 21 JULIOL

Cada dissabte a les 12 del migdia, davant de Sant Roc, Valls s'uneix per demanar la llibertat dels presos polítics. També es comparteix una breu intervenció artística al voltant de la pau i la

llibertat.

La dissidència està perseguida?

Dimecres 18 JULIOL

Per motius organitzatius, l'acte *La dissidència a l'Estat espanyol està perseguida?* de Viladecans es farà finalment el 18 de juliol al carrer de Sant Joan amb la plaça de l'Església de Viladecans. Amb

la participació de Tamara Carrasco, David Companyon, Anais Franquesa, David Fernández i Marcel Mauri. La mateixa tarda es podrà visitar l'exposició *Presos polítics a l'Espanya Contemporània*.

Música per la llibertat

Divendres 20 JULIOL

La música se suma al groc cada divendres a Taradell. Així, a través de la música es vol donar visibilitat a l'empresonament de membres de la societat civil i de la classe política del nostre país i

demanar-ne l'alliberament. Per això, cada divendres, a les 20 h, davant l'ajuntament, un músic local interpretarà *El cant dels ocells*.

Acampada jove a Montblanc

Dissabte 21 JULIOL

L'Acampada Jove és el festival politicomusical de referència dels Països Catalans. Aquest any arriba a la 23a edició i tornarà a convertir Montblanc en la capital de la festa, la lluita i la llibertat amb

propostes del 19 al 21 de juliol. De la programació destaquen els concerts de Txarango, Tremenda Jauría, Porto Bello, Suu, Senyor Oca, La Raíz... I també xerrades, tallers, esports i actuacions de cultura popular.

Xerrada amb Elsa Artadi

Dijous 19 JULIOL

Sant Just Desvern proposa una tarda a la fresca per construir república. Serà el dijous 19 de juliol, a les 19.30 h, al pati de Les Escoles, quan es farà una xerrada amb la consellera de

Presidència del govern de la Generalitat, Elsa Artadi

Sopar groc i concerts

Dissabte 21 JULIOL

El pavelló municipal de Sant Vicenç de Torelló serà la seu d'un gran sopar groc amb representants de l'Assemblea Nacional Catalana, Òmnium Cultural i l'Associació Ca-

talana pels Drets Civils. També concerts amb Marc Serrats i Carles Bellda, Té Delegat's, Les Tietes Queques, Guillem Ramisa, Titot, Joan Crosas i una colla de l'Esquirol i Marc Parrot. Entrepà de botifarra més beguda, 10 euros.

Concentració per la llibertat

Diumenge 22 JULIOL

Porqueres oferirà una concentració per la llibertat el diumenge 22 de juliol que seguirà amb els parlaments de Carme Cornellà i Matthew Tree. També actuaran les corals Les Estunes de Porqueres i les Veus de l'Estany. A les 20.30 h.

Ras i curt MARIONA ISERN @marionaisern

L'alegria pels nens rescatats de la cova de Tailàndia és immensa, però m'agradaria que tots els infants morts o desapareguts al Mediterrani tinguessin la mateixa quota mediàtica. Només així seríem conscients del món en què vivim i de quin tipus de persones ens governen.

ENTRETENIMENTS

Jordi Soler jsoler@lpr.cat

ENREVESSATS JORDI SOLER jsoler@lpr.cat

Horizontals: 1.- Efectuar una reducció de la velocitat de rotació d'un eix de transmissió respecte a un altre eix. 2.- Fa sonar mil crits implícits i il·lícits. La part més tova de la copa. Capgirada localitat turística valenciana de la comarca de la Marina Baixa. Anàtid que va donar nom a un conegut joc de taula. 3.- Nota del traductor. Ensenyarà. Els romans de la fàbrica. 4.- Llarg període de temps de dreta a esquerra. Artiodàctil remugant que arriba d'orient. Amb article, i de corcoll, nom donat a diverses regions d'Àsia i Amèrica des del segle XIV fins al segle XIX. 5.- Afirman que la Lluna és quadrada. Localitat mexicana del municipi de Tepoztlán, a l'estat de Morelos, poblada per indígenes amb llengua pròpia. 6.- No vull saber-ne res a la inversa manera. Punt cardinal. Capgirada mesura de longitud variable segons qui la prengui. Àtona i muda. 7.- Branca de l'ecologia que s'ocupa de les conseqüències ecològiques de la pol·lució de substàncies tòxiques sobre els medis naturals. 8.- Xifra romana. Consonants consecutives a l'alfabet. Nom femení ben capgirat. Cutícula, dermis. 9.- Ciutat de la pentàpolis filistea que molt probablement va ser destruïda per Nabucodonosor. Dirigen, governaven. Xifra romana. 10.- Obligar algú a dir o a fer alguna cosa en contra de la seva voluntat. Sona, del dret, enmig de la tempesta. 11.- Capital del municipi càntabre de Cillorigo de Liébana. Tatimertxe. Nom de la Defensora celestial del joc World Warcraft. 12.- El capgirat centre de la Terra. Guarnir amb acerons. Impost que capgira l'ancià. 13.- Pertorbi a l'inrevés. Riu que neix a les

1														
2		■			■						■			
3			■									■		
4				■				■					■	
5									■					
6						■		■				■		
7														
8		■			■					■				
9						■							■	
10											■			
11					■			■						
12				■								■		
13									■					
14														

muntanyes Zagros de l'Iran. 14.- Relativa, en biologia, al constituent fonamental de la cèl·lula.

Verticals: 1.- Relatiu o propi de la conversió, per inducció, d'energia mecànica en elèctrica o viceversa. 2.- Fa sonar l'excel·lent efecte del pebre vermell. Acció de treballar afanyosament. Restringeixi la llibertat d'acció. 3.- Al cul dels taxis i d'un

cent, contigu i columna amunt. Relatiu o pertanyent als camps de conreu, i de corcoll. 11.- Conjunció. Capgirat i extens poema narratiu que exalta accions heroiques. El mig dígraf de sempre. Al avet. 12.- Mig coco. 510 romans. Ho és l'extermi d'un poble. 13.- Dit, del dret, de l'aigua que conté òxid de liti. Atonyar cap amunt. 14.- Dotarà de raó, de la facultat de raonar.

SUDOKU

	3		6 2		4 7			
4	7				8			
2 9 6								
			5 4 9	2 8				
			2	6 9				
	4	6					5	
5		8		3				
		3		4 7 5				
			6		2			

FÀCIL

		8		5 6				
								3
4				2				
8			5	3				
7	2	8			4			
5		3 4		6				
	5	4			1			
9		7		6 5				
8				2 7				

DIFÍCIL

JEROGLÍFIC

**BUIT BRAC
MUSNOC ATON
ESTALVI**

Lletera de prestigi

SOLUCIONS

Jeroglífic
Vaca suïssa (Va Ca SÚ IS Sa)

Enreversats horitzontals
1.- Desmultiplicar. 2.- I. Pa. aetIA. Oca. 3.- NT. Mostrà. IC. 4.- are. nER. seidnI.
5.- Mentran. Textio. 6.- ossaP. N. maP. TN. 7.- Ecotoxicologia. 8.- L. RS. aRR. Pell. 9.- Eron. Regien. I.
10.- Coaccionar. ort. 11.- -tama. àM. Narcaz. 12.- RRE. Acerar. Iva. 13.- itnaratV. Gadar. 14.- Citoplasmatíca.

DIFÍCIL

3 9 8	4 7 5	6 2 1						
1 2 7	9 6 8	4 5 3						
4 5 6	3 1 2	7 8 9						
8 6 4	1 5 7	3 2						
7 3 2	6 8 9	1 4 5						
5 1 9	2 3 4	6 7						
2 7 5	4 3 9	1 6						
9 4 1	7 2 8	5 3 8						
6 5 8 9	1 6 5	1 2 7 4						

FÀCIL

8 3 5	1 6 2	9 4 7						
4 1 7	9 3 5	8 2 6						
2 9 6	4 7 8	5 3 1						
6 7 1	5 4 9	2 8 3						
3 5 8	7 2 1	6 9 4						
9 4 2	6 8 3	1 7 5						
5 2 4	8 1 7	3 6 9						
1 6 3	2 9 4	7 5 8						
7 8 6	3 5 6	4 1 2						

Quant et costen els Borbons?

En personal

3.755.950 €/any

Fes-te republicà a www.lrp.cat
o trucant al 972 186 400

* La subscripció en paper també inclou
accés als continguts digitals.

Subscripció anual:

Paper* — 72 €

Digital — 12 €

LA REPÚBLICA

Tavernia

Joan Poyano & Teo Perea

